

Urdd

Rhestr Testunau Eisteddfod yr Urdd

Sir Gaerfyrddin
Mai 29 - Mehefin 3, 2023

---

urdd.cymru/eisteddfod

 Eisteddfod yr Urdd

 eisteddfodurdd

 @eisteddfodurdd

 @eisteddfodurdd

Rhestr Testunau

Eisteddfod Genedlaethol Urdd Gobaith Cymru
Sir Gaerfyrddin
Mai 29 - Mehefin 3, 2023

Siân Eirian

Cyfarwyddwr yr Eisteddfod a'r Celfyddydau
Adran yr Eisteddfod, Gwersyll yr Urdd, Glan-Ilyn,
Llanuwchllyn, Y Bala, Gwynedd LL23 7ST
Ffôn: 01678 541014
Ebost: sianeirian@urdd.org

Adran yr Eisteddfod, Gwersyll yr Urdd, Glan-Ilyn,
Llanuwchllyn, Y Bala, Gwynedd LL23 7ST
Ebost: eisteddfod@urdd.org

Mae'r Urdd yn ddiolchgar iawn am gefnogaeth a chydweithrediad y partneriaid canlynol er mwyn cynnal cystadlaethau amrywiol:
Colegau Cymru, Menter a Busnes, Prifysgol Abertawe, Cymdeithas Cyfieithwyr Cymru, Prifysgol Caerdydd, IntoFfilm, Mudiad Meithrin a Cyngor Llyfrau Cymru.

Urdd

Cynnwys

Gair o Groeso

Y Cywydd Croeso	5
Hynt Eisteddfod Genedlaethol Urdd Gobaith Cymru	6
Rheolau Cyffredinol	7
Beth ydy Eisteddfod?	7
Terminoleg	7
Enwau Swyddogol Canghennau'r Urdd	7
Polisi Iaith	7
Pwy sydd yn cael cystadlu?	7
Dysgwyr	8
Sut mae mynd ati i gystadlu?	8
Rheolau Eisteddfod	8
Gweithdrefnau a phrosesau	9
Hunan-ddewisiad a Hawlfraint	10
Sut i Gystadlu	11
Eisteddfod T.....	12
Dyddiadau i'w Cofio.....	13
Swyddogion Eisteddfod a Chwmni Urdd Gobaith Cymru ..	14
Cyfeiriadau Cyhoeddwy'r	15

Cystadlaethau Llwyfan a Maes

Cerddoriaeth: Lleisiol.....	17
Canu Gwerin	22
Cerddoriaeth Offerynnol.....	24
Band/Artist unigol	28
Cerdd Dant	28
CogUrdd.....	32
Dawnsio Gwerin.....	32
Dawns	35
Dawnsio Hip-Hop/Stryd/Disgo.....	36
Llefaru.....	37
Siarad Cyhoeddus.....	39
Theatr	39
Trin Gwallt a Harddwch	44

Cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu

Cynllunio Crys T.....	47
Cymeriad Cartŵn	47
Tudalen Gomic gyda Chymeriad(au)	47
Llun 2D.....	47
Gwaith Creadigol 2D.....	48
Graffeg Cyfrifiadurol	48
Ffotograff Wedi'i Addasu	49
Ffotograffiaeth: Llun Du a Gwyn.....	49
Ffotograffiaeth: Llun Lliw.....	49
Ffotograffiaeth : Cyfres o Luniau Du a Gwyn.....	49

Clic!
Clicia ar unrhyw un o'r
adrannau yn y rhestr
cynnwys i fynd yn syth at
yr adran berthnasol.

Ffotograffiaeth : Cyfres o Luniau Lliw.....	50
Argraffu.....	50
Tecstilau Creadigol.....	50
Creu Tecstilau	51
Ffasiwn.....	51
Pypedau.....	51
Gwaith 3D	52
Uwchgylchu.....	52
Serameg.....	53
Gemwaith.....	53
Dylunio a Thechnoleg.....	53
Ysgoloriaeth Artist Ifanc.....	54
Cyfansoddi Cerddoriaeth.....	55
Cyfansoddi Cerdd Dant.....	56
Cyfieithu	56
Darlunio Llyfr Stori-a-llun.....	57
Creu Ap.....	58
Creu Gwefan	58
Cynnwys Digidol.....	59
Adolygu Ffilm	59
Creu Ffilm	59
Gofal Plant	60
Prosiect Gwyddonol.....	60
Llenyddiaeth: Barddoniaeth.....	61
Llenyddiaeth: Rhyddiaith	62
Dysgwyr: Llenyddiaeth - Rhyddiaith	63
Dysgwyr: Medal Bobi Jones.....	64
Dysgwyr: Medal y Dysgwyr.....	65
Dysgwyr: Gwaith Llafar wedi'i Recordio	65
Cyst. Amgylcheddol Cymdeithas Edward Llwyd	66
Ysgoloriaeth Geraint George.....	66
Meithrin Talent - Talent Meithrin	67
Newyddiaduraeth.....	67
Cyfansoddi: Drama.....	68

Aral

Rhestr Tlysau a Gwobrau.....	69
Eithriadau Eisteddfodau Cylch a Rhanbarth	75

Gair o Groeso

Mae'n fraint gen i gyflwyno Rhestr Testunau Eisteddfod yr Urdd Sir Gaerfyrddin 2023. Mae Sir Gaerfyrddin wedi cyffroi'n llwyr erbyn hyn gan mai cwta naw mis sydd cyn y cawn eich croesawu i Lanymddyfri. Alla i'ch sicrhau chi fod trigolion Llanymddyfri a'r Sir gyfan wrthi'n paratoi yn barod i ddarparu'r croeso gorau posib i ieuencid Cymru. Edrychwn ymlaen at roi'r cyfle i chi brofi awyrgylch a brwdfrydedd y Sir arbennig hon.

Mae yna rywbeth ar gyfer pob un ohonoch yn y rhestr testunau; gai eich annog i fynd amdani fel unigolion, ysgolion cynradd, uwchradd ac aelwydydd. Mae yma amrywiaeth anhygoel o gystadlaethau llwyfan, gwaith cartref, coginio, cystadlaethau T ac ati. Sicrhewch eich bod yn ymuno â phob math o weithgareddau yn eich ysgolion ac aelwydydd. Mae'r profiadau a gewch o fod yn rhan o grŵp dawnsio, canu, llefaru, actio, chwarae offeryn ac ati yn mynd i aros gyda chi am byth ac wrth gwrs fe fydd pawb sy'n cyrraedd y genedlaethol yn cael y cyfle i berfformio ar un o'r llwyfannau. Does dim byd tebyg i gael bod yn rhan

o weithgareddau'r Urdd a gwneud ffrindiau am oes. Gair o ddiolch ymlaen llaw i chi'r hyfforddwyr a'r athrawon sy'n rhoi oriau o'ch amser yn ychwanegol at eich gwaith bob dydd i sicrhau bod ieuencid Cymru yn elwa ac yn datblygu cymaint o gael y profiadau o berfformio ac ymwneud â chystadlaethau amrywiol yr Urdd. Diolch hefyd i chi'r gwirfoddolwyr am roi eich amser i gefnogi staff yr Urdd ymhob ffordd posib gyda threfniadau a gweithgareddau'r Eisteddfod. Edrychwn ymlaen at eich croesawu i Sir Gaerfyrddin ym mis Mai.

Mae'n sir i ganu'i chlodydd,
Mae'n sir sy'n hen a newydd
Ac yn sir i fod yn ifanc ynddi hi.

*Rhan o'r anthem ar gyfer Prosiect 23 gan
Mererid Hopwood a Tudur Dylan Jones*

Y Cywydd Croeso

Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd Sir Gaerfyrddin 2023

Dewch, nentydd mynydd a mawn,
i gae irlas a gorlawn;
daear werdd y cyngherddau -
i'r wyl lle daw Cymru i wâu
yn un cerrynt sy'n cario
hyder grym ifanc 'da'r gro;
dewch i'r sgwâr a drama'r dre,
i Sir Gâr, i sioe'r geirie.

Heddiw hael yw'r bröydd hyn,
yn hael fel oedd Llywelyn,
a'u croeso'n llifo'n llafar -
Gwydderig sy'n gerddi gwâr
a dŵr Brân sy'n gân i gyd,
afiaith yw Sawdde hefyd.
A Thywi hithau? Awen
yw ei llif, penllanw'n llên.

Dewch ym Mai yn finteioedd,
lond gwlad i'r ystrad, lle'r oedd
emyn yn treiddio'r trumiau
a gardd a sgwennwyd o gae.
Dewch i'r clwb a dewch i'r clos,
dewch, wir! A dewch i aros!
I olau cân a chlec iaith,
yn rhan o genlli'r heniaith.

Y Prifardd Hywel Griffiths
a Phlant Ysgol Rhys Prichard

Hynt Eisteddfod Genedlaethol Urdd Gobaith Cymru

1929	Corwen	1964	Porthmadog	1995	Bro'r Preseli
1930	Caernarfon	1965	Caerdydd	1996	Bro Maelor
1931	Abertawe	1966	Caergybi	1997	Islwyn
1932	Machynlleth	1967	Caerfyrddin	1998	Llŷn ac Eifionydd
1933	Caerffili	1968	Llanrwst	1999	Llanbedr Pont Steffan a'r Fro
1934	Hen Golwyn	1969	Aberystwyth	2000	Bro Conwy
1935	Caerfyrddin	1970	Llanidloes	2001	Gŵyl yr Urdd
1936	Blaenau Ffestiniog	1971	Abertawe	2002	Caerdydd a'r Fro
1937	Gwaun-cae-gurwen	1972	Y Bala	2003	Tawe, Nedd ac Afan
1938	Aberystwyth	1973	Pontypridd	2004	Ynys Môn
1939	Llanelli	1974	Y Rhyl	2005	Canolfan y Mileniwm
1940	Y Rhyl	1975	Llanelli	2006	Sir Ddinbych
1941-5	<i>Bwlch yn ystod y Rhyfel</i>	1976	Porthaethwy	2007	Sir Gâr
1946	Corwen	1977	Y Barri	2008	Sir Conwy
1947	Treorci	1978	Llanelwedd	2009	Bae Caerdydd
1948	Llangefni	1979	Maesteg	2010	Ceredigion
1949	Pontarddulais	1980	Abergele	2011	Abertawe a'r Fro
1950	Wrecsam	1981	Castell Newydd Emlyn	2012	Eryri
1951	Abergwaun	1982	Pwllheli	2013	Sir Benfro
1952	Machynlleth	1983	Aberafan	2014	Meirionnydd
1953	Maesteg	1984	Yr Wyddgrug	2015	Caerffili a'r Cylch
1954	Y Bala	1985	Caerdydd	2016	Sir y Fflint
1955	Abertridwr	1986	Dyffryn Ogwen	2017	Penybont-ar-Ogwr, Taf ac Elái
1956	Caernarfon	1987	Merthyr Tudful	2018	Brycheiniog a Maesyfed
1957	Rhydaman	1988	Maldwyn	2019	Caerdydd a'r Fro
1958	Yr Wyddgrug	1989	Cwm Gwendraeth	2020	Eisteddfod T
1959	Llanbedr Pont Steffan	1990	Dyffryn Nantlle ac Arfon	2021	Eisteddfod T
1960	Dolgellau	1991	Taf Elai	2022	Sir Ddinbych
1961	Aberdâr	1992	Bro Glyndŵr	2023	Sir Gaerfyrddin
1962	Rhuthun	1993	Abertawe a Lliw	2024	Maldwyn
1963	Brynaman	1994	Meirionnydd		

Rheolau Cyffredinol Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd

Mae'r rheolau isod yn berthnasol i bob Eisteddfod gan gynnwys Eisteddfodau Cylch, Rhanbarth a'r Genedlaethol.

Beth ydy Eisteddfod?

Mae Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd, un o wyliau teithiol mwyaf Ewrop sy'n denu tua 90,000 o ymwelwyr ar draws chwe diwrnod yn cael ei chynnal bob blwyddyn yn ystod wythnos y Sulgwyn. Mae'n binacl tair blynedd o waith caled gan wirfoddolwyr o'r ardal leol ac mae'n cael ei ddarparu yn helaeth yn y cyfryngau gan gynnwys y teledu, radio, y we a'r wasg leol a chenedlaethol.

Gŵyl gystadleuol yw'r Eisteddfod gyda thros 15,000 o blant a phobl ifanc o dan 25 oed yn cystadlu bob blwyddyn mewn cystadlaethau megis canu, dawnsio a pherfformio. Rhain yw'r buddugol o tua 40,000 o gystadleuwyr ledled Cymru sydd wedi ennill eu lle yn y Genedlaethol yn dilyn Eisteddfodau Cylch a Rhanbarthol sydd yn cael eu cynnal yn ystod misoedd y gwanwyn cyn yr Eisteddfod.

Canolbwynt yr Eisteddfod yw'r cystadlu yn y tri Pafiliwn, ond yn amgylchynu'r Pafiliynau mae cannoedd o stondinau lliwgar sydd yn cynnig ystod eang o weithgareddau ar gyfer y teulu cyfan - o feiciau modur, dringo a sesiynau chwaraeon i ffair, bandiau byw a sioeau plant gyda chymeriadau teledu. Yn ogystal â hyn, gallwch ymweld â'r Arddangosfa Gelf sydd yn gartref i'r holl gystadlaethau Celf, Dylunio a Thechnoleg yr Eisteddfod - tua 500 o ddarnau o waith!

Yn 2023 cynhelir Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd yn Llanymddyfri, Sir Gaerfyrddin ac yn 2024 bydd yr Eisteddfod yn mynd ar daith i Faldwyn.

Gobeithio y gwelwn ni chi yn!

Terminoleg Eisteddfod yr Urdd

Rhanbarth - Eisteddfod Sir

Trefnydd - Gall fod yn Swyddog Cymunedol / Athro / Gwirfoddolwr

Torfol - Unrhyw gystadleuaeth sydd yn cynnwys 5 neu fwy o bobl.

Person â gofal - Rhiant / Gwarcheidwr / Athro / Hyfforddwr

Cydymffurfio â'r Rheolau Wrth gofrestru ar-lein i gystadlu mae pob cystadleuydd, hyfforddwr, person â gofal a chefnogwr yn ymrwmo i gydymffurfio gyda holl reolau cystadlu, amodau cyffredinol a chod ymddygiad yr Urdd. Tynnir sylw pob cystadleuydd, hyfforddwr a person â gofal at Hysbysiad Preifatrwydd yr Urdd sydd i'w weld ar <http://www.urdd.cymru/cy/amdanom-ni/polisiau-urdd/cyfrinachedd>.

Mae Urdd Gobaith Cymru yn disgwyl i gystadleuwyr, hyfforddwyr a chefnogwyr ymrwmo i ysbryd o chwarae teg yn holl weithgareddau'r Mudiad.

Enwau Swyddogol Canghennau'r Urdd

1 Adran Ysgol - Pob cangen sydd yn gweithredu o fewn Ysgol Gynradd, Ysgol Uwchradd, Ysgol Gydol Oes neu Goleg.

2 Adran/Aelwyd - Cangen Gymunedol o'r Urdd sy'n agored i holl aelodau'r mudiad, sy'n cwrrd y tu allan i oriau a threfniant Adran Ysgol, gyda rhaglen o weithgareddau drwy gydol y flwyddyn.

3 Canghennau Perfformio/Arbenigol - Mae croeso i'r canghennau hyn gystadlu yn yr Eisteddfod yn y categorïau oedran perthnasol, ac eithrio cystadlaethau sy'n gyfyngedig i Ysgolion, Adrannau neu Aelwydydd. Am ragor o arweiniad, cysylltwch ag Adran yr Eisteddfod.

4 Cystadlu Tu Allan i Gymru - Gellir cystadlu tu allan i Gymru mewn Eisteddfod Rhanbarth arbennig. Rhaid dilyn y drefn gofrestru arferol.

Er mwyn cael yr hawl i gystadlu, mae'n rhaid i bob cangen gofrestru fel cangen o'r Urdd cyn dyddiad cau cystadlu eu rhanbarth. **Am ragor o wybodaeth, cysylltwch aelodaeth@urdd.org.**

Polisi Iaith

1 Cymraeg yw iaith yr Eisteddfod.

2 Cerddoriaeth Gefndir - Lle nodir bod modd defnyddio cerddoriaeth gefndir, caniateir defnyddio unrhyw gerddoriaeth offerynnol neu yn yr iaith Gymraeg, yn ddibynnol ar hawlfraint. Ewch i dudalen 10 am fwy o wybodaeth

Pwy sydd yn cael cystadlu?

1 Aelodau - Rhaid bod yn aelod o Urdd Gobaith Cymru er mwyn cofrestru i gystadlu yn Eisteddfod yr Urdd Sir Gaerfyrddin. Gellir ymaelodi trwy ein gwefan: urdd.cymru/aelodaeth.

2 Hygyrchedd - Mae Eisteddfod yr Urdd yn ymrwymedig i ddarparu profiad a chyfleoedd cyfartal, ac i wneud pob ymdrech o fewn rheswm i wneud profiad o gystadlu yr un mor bleserus â phosibl i bawb.

3 Cyfyngiadau Cystadlu - Mae hawl gan bob aelod o'r Urdd gystadlu yn yr Eisteddfod Gylch, os mai dyma ddymuniad yr aelod.

4 Y Buddugol - Bydd y buddugol yn cynrychioli Rhanbarth yn Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd. Pan nad yw hyn yn bosibl, gall Adran yr Eisteddfod wahodd yr ail yn yr Eisteddfod Rhanbarth i gymryd eu lle.

Gall Adran yr Eisteddfod wahodd yr ail yn ogystal â'r cyntaf i gynrychioli'r Rhanbarth yn yr Eisteddfod Genedlaethol. Hysbysir y cystadleuwyr perthnasol yn fuan wedi cynnal yr Eisteddfod Rhanbarth olaf. Yn y Rhanbarth lle cynhelir yr Eisteddfod, bydd y cyntaf ac ail o bob cystadleuaeth yn cael eu gwahodd i gynrychioli'r Rhanbarth yn yr Eisteddfod Genedlaethol

5 Oedran Cystadlu - Rhaid i gystadleuwyr fod o fewn yr oedran cystadlu ar 31 Awst wedi'r Eisteddfod yn 2023. Er enghraifft, mewn cystadleuaeth 14-25 oed, rhaid i ymgeiswyr fod wedi troi yn 14 oed, ond heb droi yn 25 oed. Gofynnir am ddyddiad geni pob cystadleuydd cyn Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd. Os oes amheuaeth ynglŷn ag oedran unrhyw gystadleuydd, bydd gan Drefnwyr yr Eisteddfod hawl i ofyn am weld tystysgrif geni'r aelod.

6 Cystadlu

i) Caniateir i unrhyw aelodau o'r Urdd gystadlu yn y Rhanbarth lle mae eu cartref, lle maent yn derbyn eu haddysg, neu mewn cangen lle maent yn derbyn hyfforddiant.

ii) Rhaid i bob aelod gystadlu mewn cystadlaethau unigol Llwyfan a Maes yn yr un gangen. Ni fydd modd cystadlu mewn mwy nag un Cylch / Rhanbarth ar gystadlaethau unigol.

iii) Rhaid i bob deuaud, triawd neu bedwarawd 19 - 25 oed gystadlu lle mae'r mwyafrif o aelodau yn byw neu yn derbyn eu haddysg. Lle nad oes mwyafrif, rhaid cysylltu gyda'r Adran Eisteddfod cyn cofrestru.

Os o dan 19 oed, rhaid cysylltu gyda changen lle mae eu cartref, lle maent yn derbyn eu haddysg, neu mewn cangen lle maent yn derbyn hyfforddiant.

iv) Fe all aelod berthyn i fwy nag un gangen - Adran Ysgol ac Aelwyd er enghraifft. Caniateir i'r aelod gystadlu dros y naill gangen neu'r llall ar gystadlaethau gwahanol. Fodd bynnag mewn cystadlaethau Llwyfan a Maes rhaid dewis cystadlu fel unigolyn yn y naill gangen neu'r llall, ond mewn cystadlaethau torfol gall gysylltu â'r gangen a'i hyfforddwyd.

v) Ni chaniateir i unrhyw un ymgeisio dros fwy nag un gangen, na pherthyn i fwy nag un grŵp yn yr un gystadlaethau.

7 Aelod Unigol - Caniateir i unrhyw aelod o'r Urdd gystadlu fel Aelod Unigol pan nad ydynt yn gysylltiedig â changen yn y Rhanbarth lle mae eu cartref, neu lle maent derbyn eu addysg.

8 Nifer Cangen Ysgol - Yn y cystadlaethau lle mae cyfyngder nifer y disgyblion mewn cangen ysgol, dylid eu cyfrif o ddosbarth derbyn hyd at Flwyddyn 6 ar 31 Ionawr. Mewn ysgolion Gydol Oes, dylid cyfrif y disgyblion perthnasol hyd at Flwyddyn 6.

Dysgwyr

1 Ni ddylai aelodau lle mae un rhiant yn y cartref yn gallu'r Gymraeg gystadlu fel dysgwyr mewn cystadlaethau unigol

2 Caniateir aelodau sy'n symud o addysg cyfrwng Cymraeg i'r sector Saesneg gystadlu fel dysgwr mewn cystadlaethau torfol yn unig.

Dysgwyr Cynradd - Dysgwyr yw aelodau nad ydynt wedi / yn dilyn rhaglen astudio Cymraeg yn y Cyfnod Sylfaen nac yng Nghyfnod Allweddol 2. Os ydynt yn hwyrddyfodiad di-Gymraeg mewn ysgol lle mae mwyafrif y disgyblion yn astudio trwy gyfrwng y Gymraeg, caniateir iddynt gystadlu fel dysgwyr am eu tair blynedd gyntaf yn yr ysgol.

Dysgwyr Uwchradd - Dysgwyr yw'r aelodau hynny nad ydynt wedi / yn dilyn Rhaglen astudio Cymraeg yn y Cyfnod Sylfaen nac yng Nghyfnod Allweddol 2 na 3. Caniateir hwyrddyfodiad di-Gymraeg i gystadlu fel dysgwyr. Mae unigolyn sy'n cychwyn mewn ysgol Gymraeg swyddogol ym mlwyddyn 7 ar ôl dod o ysgol gynradd cyfrwng Saesneg yn gymwys i gystadlu fel dysgwr am eu 3 blynedd gyntaf yn yr ysgol.

3 **Dilysrwydd** - Wrth gofrestru cystadleuwyr, mae'r arweinydd yn gwarantu dilysrwydd pob cystadleuydd yng nghystadlaethau Adran y Dysgwyr.

4 Mae Rheolau Cyffredinol Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd, yn ogystal â'r rheolau cystadlu a nodir ym mhob adran arall yn berthnasol hefyd i gystadlaethau'r Dysgwyr

Sut mae mynd ati i gystadlu?

1 **Cofrestru i Gystadlu** - Mae'n rhaid i bawb sy'n dymuno cystadlu gofrestru ar ein gwefan cyn y dyddiadau cau Cenedlaethol. Gweler 'Dyddiadau i'w Cofio', tudalen [13](#).

2 **Cyfnod Gwirio** - Wedi'r dyddiad cau bydd cyfnod o dri diwrnod gwaith i aelodau wirio'r wybodaeth. Mae modd i rieni wirio cystadlaethau eu plant ar-lein, gan dynnu sylw'r gangen / ysgol / Urdd o unrhyw broblem.

3 **Cofrestru Hwyr** - Ar ôl i'r cyfnod gwirio ddod i ben bydd y system yn cau ac ni fydd modd ychwanegu

cystadleuwyr nac addasu gwybodaeth oni thelir ffi weinyddol. Gellir cofrestru'n hwyr drwy dalu'r ffi weinyddol hyd at 7 diwrnod cyn eu perfformiad cyntaf.

4 Rhestr Testunau - Rhaid i gystadleuwyr ddsu'r gwaith a nodir yn y Rhestr Testunau, wrth ochr y gystadlaethau, a bod yn barod i berfformio'r gwaith cyfan ar lwyfan Cylch / Rhanbarth a Chenedlaethol. Ni chaniateir i neb ddefnyddio copiâu o eiriau a / neu gerddoriaeth mewn unrhyw fodd, ac eithrio yn yr adran offerynnol. Rhaid perfformio'r argraffiad a chyweirnod y darn prawf swyddogol fel y nodir yn y Rhestr Testunau. Nodir yn y Rhestr Testunau os oes dewis o gyweirnodau ar gyfer y darn swyddogol.

5 Eisteddfod Rhanbarth - Rhaid i bob cystadleuydd ymddangos ar lwyfan yr Eisteddfod Rhanbarth, oni nodir yn wahanol (ar dudalen 75). Ni chaniateir i unigolyn, parti na chôr gystadlu yn Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd, oni bai iddynt gael eu hanfon yno yn swyddogol o un o Eisteddfodau Rhanbarth yr Urdd.

6 Cysondeb - Rhaid i bawb sy'n cystadlu berfformio'r gwaith, ar hyd y daith o'r Eisteddfod Gylch i Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd a rhaid cadw at yr un cystadleuwyr trwy gydol y daith i'r Genedlaethol. Nid oes hawl newid cystadleuwyr rhwng y Cylch, Rhanbarth a'r Genedlaethol. Anogir pawb mewn cystadlaethau torfol i restru eilyddion er mwyn osgoi unrhyw anawsterau a all godi.

Rheolau Eisteddfod

1 Os bydd cystadleuydd yn torri un o Reolau Cyffredinol neu Reolau Adrannol yn yr Eisteddfod Genedlaethol, yna ni fydd modd iddynt dderbyn gwobr.

2 **Cydraddu** - Ni dderbynnir cydradd fuddugol yn unrhyw safle, yn unrhyw gystadlaethau yn yr Eisteddfodau Cylch, Rhanbarth na'r Genedlaethol. Os anfonir enwau cystadleuwyr cydradd buddugol at Adran yr Eisteddfod, ni dderbynnir yr un ohonynt. Yn yr un modd, nid oes modd rhannu gwobrau yn y cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu.

3 **Rheol Amser Penodol** - Ni chaniateir i unrhyw berfformiad fod dros yr amser a nodir. Os ydy'r cystadleuydd dros amser mewn Eisteddfod Gylch / Rhanbarth yna nodir hyn ar ei feirniadaeth a cheir gwybod ar lafar gan drefnydd yr Eisteddfod honno. Bydd yn rhaid addasu'r perfformiad erbyn yr Eisteddfod nesaf.

Erbyn yr Eisteddfod Genedlaethol ni chaniateir i unrhyw berfformiad fod dros yr amser a nodir. Amseriad swyddogol Eisteddfod yr Urdd a ddefnyddir er mwyn penderfynu os ydy cystadleuydd wedi mynd dros yr amser a ganiateir.

4 **Ymateb Cyn Cystadlu** - Dylai pob cystadleuydd fod yn barod i berfformio pan elwir arnynt. Os na fyddant yn cofrestru o fewn hanner awr i'w amser perfformio pan y'i gelwir, mae gan Adran yr Eisteddfod hawl i'w tynnu o'r gystadlaethau.

5 **Cyfeilyddion Swyddogol** - Rhaid i unawdwyr a deuwadwyr lleisiol ddefnyddio Cyfeilyddion Swyddogol yr Eisteddfod ac eithrio'r Unawd 19-25 lle mae dewis ganddynt (gweler cystadlaethau 21, Rheol Lleisiol 8). Rhaid i'r Unawdwyr / Deuwadwyr / Ensemblau'r Sioe Gerdd a'r Unawdwyr Offerynnol ddarparu eu cyfeilyddion eu hunain

Gweithdrefnau a phrosesau

1 **Dyfarniad y Beirniad** - Bydd dyfarniad y beirniad yn derfynol ym mhob achos oddi fewn i reolau a chanllawiau'r wyl. Dylid cyflwyno unrhyw apêl i sylw Trefnydd yr Eisteddfod neu i Swyddogion yr Urdd yn achos Eisteddfodau Cylch a Rhanbarth,

yn ysgrifenedig o fewn awr ar ôl dyfarniad unrhyw gystadleuaeth, ond gellir trafod y mater ar lafar yn ogystal. O dan amodau eithriadol, sefydlir Panel Apêl. Rhaid cael rhesymau cadarn er mwyn cynnull Panel Apêl ac nid yw anghytuno â barn y beirniad yn sail ddigonol. Prif feirniad pob cystadleuaeth yw'r un a enwir yn gyntaf yn y Rhaglen. Bydd penderfyniad Cadeirydd Bwrdd yr Eisteddfod a'r Celfyddydau a Chadeirydd yr Urdd yn derfynol ar faterion cystadleuol holl eisteddfodau Urdd Gobaith Cymru.

2 Beirniadaeth - Bydd beirniadaeth fer ar gael i bob cystadleuydd ar ôl i'r gystadleuaeth ymddangos ar y llwyfan. Ni ellir addo beirniadaeth ysgrifenedig i gystadleuwyr ar waith cyfansoddi. Cyhoeddir rhestr o'r buddugwyr ar ein gwefan ac ap, cyfrol o gyfansoddiadau llenyddol buddugol ac arddangosfa o fuddugwyr yr Adran Gelf, Dylunio a Thechnoleg. Darperir y feirniadaeth yn y Gymraeg yn unig ond gellir gwneud cais am feirniadaeth Saesneg wedi'r Eisteddfod.

3 Llwyfannu Cystadleuwyr - Bydd y buddugol ym mhob Rhanbarth yn cystadlu ar un o lwyfannau'r Eisteddfod Genedlaethol, boed yn bafiliwn, llwyfan allanol neu leoliad cystadlu arbennig.

4 Beirniad a Chyfeilyddion - Nid yw'r Beirniad i hyfforddi na chyfarwyddo unrhyw gystadleuydd yn yr adran y maent yn beirniadu ynddi rhwng 1 Medi a'r Eisteddfod. Nid yw'r Cyfeilydd i hyfforddi na chyfarwyddo unrhyw gystadleuydd yn y gystadleuaeth y mae'n cyfeilio ynddi rhwng 1 Medi a'r Eisteddfod.

Ni ddylai Beirniad Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd feirniadu mewn Eisteddfodau Cylch a Rhanbarth, yn yr adran y byddant yn beirniadu ynddi yn y Genedlaethol.

Cedwir yr hawl gan y Cyfarwyddwr i wahodd Beirniad neu gyfeilydd ar y funud olaf er mwyn gallu cyflawni'r dasg yn yr Eisteddfodau, Cylch, Rhanbarth a'r Genedlaethol. Y mae'n ddealladwy na fydd y Cyfeilyddion Swyddogol ar gael i gyfeilio mewn cystadlaethau eraill yn ystod yr Eisteddfod.

Y mae'n ddealladwy na fydd y Cyfeilyddion Swyddogol ar gael i gyfeilio mewn cystadlaethau eraill yn ystod yr Eisteddfod.

5 Gohirio Eisteddfod - Bydd gan yr Urdd hawl i gwtogi, gohirio neu beidio cynnal unrhyw Eisteddfod Gylch, Rhanbarth neu Genedlaethol oherwydd amgylchiadau arbennig. Gwna'r Urdd bob ymdrech i sicrhau y bydd holl drefniadau'r wyl yn effeithiol ond ni ellir dal yr Urdd yn gyfrifol am unrhyw golled a all ddigwydd yn sgil gohirio unrhyw Eisteddfod.

6 Llwyfannu Cystadleuaeth - Mae'r Urdd yn cadw'r hawl i beidio â llwyfannu pob cystadleuaeth ar brif llwyfannau Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd.

7 Perfformiadau Cyhoeddus - Wrth gyflwyno ffurflen gofrestru mae'r person â gofal yn cydnabod fod holl Eisteddfodau'r Urdd yn ddigwyddiadau cyhoeddus a bydd aelodau yn ymddangos ar lwyfan cyhoeddus o flaen y cyhoedd sydd yn mynychu'r digwyddiadau. Cyhoeddir enwau cystadleuwyr ac enwau canghennau / ysgolion oddi ar lwyfan yr Eisteddfodau. Cyhoeddir enwau cystadleuwyr ac enwau canghennau / ysgolion mewn dogfennau gweinyddol mewnol yr Urdd. Yn Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd, rhennir enwau'r cystadleuwyr ac enwau'r canghennau gyda'r wasg gan gynnwys cwmnïau teledu a radio. Mae posibilrwydd y bydd enwau a lluniau cystadleuwyr Eisteddfodau'r Urdd yn ymddangos yn gyhoeddus ar wefan yr Urdd (e.e. canlyniadau'r Eisteddfodau) ac ar blatfformau cyhoeddus eraill gan gynnwys ond heb gyfyngiad, papurau newydd, papurau bro, gwefannau ac ar gyfryngau cymdeithasol yr Urdd ac eraill. Darlledir Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd yn fyw ar y teledu ac ar y radio a darlledir yn helaeth o'r Maes (gweler rheol 9). Cyfrifoldeb y person â gofal yw hysbysu'r Urdd o unrhyw achos dros beidio â datgelu gwybodaeth unrhyw aelod ar y teledu, y radio a'r we. Mae'r Urdd yn barod i gydymffurfio, cydweithio a hwylyso'r broses er mwyn sicrhau fod pob aelod o'r mudiad yn medru cystadlu yn Eisteddfodau'r Urdd yn unol â dymuniadau aelod.

8 Hawlfraint - Mae'n anghyfreithlon gwneud copïau ychwanegol o gerddoriaeth, barddoniaeth neu unrhyw waith sydd wedi'i gyhoeddi.

Am ragor o fanylion ac am ganllawiau ar sut i sicrhau caniatâd perfformio ewch i dudalen 10.

Y cystadleuydd sydd yn gyfrifol am sicrhau'r hawl gan y cyhoeddwr i berfformio darn o waith yn gyhoeddus, ac am sicrhau bod unrhyw gyfieithiad yn gyfieithiad swyddogol sydd wedi ei gofrestru a'i gymeradwyo gan y cyhoeddwr. Gofynnir am brawf bod yr hawl hyn wedi eu rhoi. Cyfrifoldeb y darlledwr yw sicrhau'r hawl i ddarlledu darn o waith. Gall yr Urdd ddarparu enghraifft o lythyr i'w anfon at y cyhoeddwr gyda geiriad addas, yn ogystal â manylion cyswllt yr amrywiol gyhoeddwr. Gall methu sicrhau'r hawl i berfformio olygu nad oes hawl gan gystadleuydd / gystadleuwyr i berfformio yn gyhoeddus mewn Eisteddfod. Lle defnyddir darn hawlfraint o fewn perfformiad a gyfansoddwyd yn wreiddiol (e.e. Cyflwyniad Digri / Cân Actol ayyb), cyfrifoldeb y cystadleuydd ydyw i sicrhau pob caniatâd priodol ar gyfer defnyddio'r darn. Rhaid i'r fath ganiatâd alluogi i'r Urdd, S4C ac / neu unrhyw drydydd parti wneud y perfformiad ar gael yn ddigwyngiad, yn fyd-eang, yn ddi-freindal drwy bob cyfrwng neu ddull dosbarthu (sy'n bodoli nawr neu a ddatblygir yn y dyfodol). Ceir gymorth ar glirio hawlfraint drwy ffonio Adran Gymraeg PRS ar 020 3741 4033 neu e-bostio: welshstvprogrammes@prsformusic.com. Nid oes angen caniatâd i ddefnyddio'r darnau sy'n ymddangos yn y Rhestr Testunau. Anogir pawb i ddewis caneuon na fydd yn creu trafferthion wrth eu darlledu. Dylid osgoi ambell gyfansoddwr/grŵp gan nad oes modd sicrhau hawlfraint darlledu'r gân. Am fwy o wybodaeth a chanllawiau Hawlfraint ewch i dudalen 10.

9 Darlledu - Wrth gofrestru i gystadlu neu wrth fynychu Eisteddfod yr Urdd, mae'r aelod neu'r person â gofal yn cydnabod bod posibilrwydd y bydd eu llun neu eu perfformiad yn cael ei recordio a'i ddarlledu. Bydd gan yr Urdd hawl i'w defnyddio at ddibenion yr Urdd yn y dyfodol gan gynnwys darlledu ar S4C, ar-lein, ar ein Cyfryngau Cymdeithasol ac ar BBC Radio Cymru, a hynny heb geisio caniatâd pellach yr unigolyn na thalu unrhyw freindal neu daliad arall.

10 Cyhoeddi - Bydd gan yr Urdd hawl i gyhoeddi pob un neu rai o'r gwaith Cyfansoddi a Chreu a ddyfernir yn fuddugol ac i'w defnyddio at ddibenion yr Urdd yn y dyfodol, a hynny heb geisio caniatâd pellach yr awduron na thalu unrhyw freindal neu daliad arall.

11 Newidiadau i'r Rhestr Testunau - Bydd unrhyw newidiadau a wneir i'r Rhestr Testunau yn ymddangos ar wefan Eisteddfod yr Urdd: urdd.cymru/eisteddfod o dan y pennawd Rhestr Testunau / Newidiadau. Os oes unrhyw wahaniaeth yng nghyfieithiad y fersiwn Saesneg, y fersiwn Gymraeg fydd yn cael ei ddilyn.

12 Gwobrwyo - Rhoddir tystysgrif a medal yr Eisteddfod i'r cyntaf, ail a thrydydd ym mhob cystadleuaeth yn Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd. Mewn cystadlaethau torfol, rhoddir un fedal yn unig ond mae modd prynu mwy o fedalau trwy'r Adran Eisteddfod.

13 Maint Llwyfan - Yn yr Eisteddfod Genedlaethol, maint y llwyfan Gwyrdd yw tua 10m x 8m, y llwyfan Gwyn tua 10m x 8m a'r llwyfan Coch tua 6m x 4m

Gall maint llwyfannau yn yr Eisteddfodau Cylch a Rhanbarth fod yn wahanol a dylid addasu unrhyw berfformiad i'r gofod sydd ar gael.

14 Offerynnau - Ni chaniateir defnyddio eich drymiau eich hunain ar lwyfannau'r Eisteddfod Genedlaethol ac felly bydd yr Urdd yn darparu set o ddrymiau ym mhob lleoliad, a 3 tympan ar gyfer y cystadlaethau cerddorfaol yn unig. Ni fydd y ddarpariaeth hon ar gael yn yr Eisteddfodau Cylch / Rhanbarth lle bydd disgwyl i chi ddod â'ch offer eich hun.

Os oes angen tympanau arnoch, rhaid gwneud cais i'r swyddfa erbyn Mawrth 1af.

15 Gweinyddu Eisteddfod - Cyfrifoldeb Pwyllgor Rhanbarth yw gweinyddu ei Eisteddfod Rhanbarth. Yn yr un modd, dirprwyir y cyfrifoldeb o weinyddu'r Eisteddfodau Cylch i'r Pwyllgorau Cylch. Mae rheolau cystadlu Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd yn berthnasol i holl Eisteddfodau Cylch a Rhanbarth yr Urdd. Mewn anghydfod, rhaid i'r swyddogion Cylch a Rhanbarth ymgynghori ag Adran yr Eisteddfod, cyn gwneud penderfyniad.

Hunan-ddewisiad a Hawlfraint

Cyfrifoldeb y cystadleuydd yw sicrhau pob caniatâd priodol ar gyfer cynnwys unrhyw ddarnau hunan-ddewisiad o fewn y perfformiad.

Dilyna y camau yma er mwyn sicrhau fod gen ti ganiatâd i ddefnyddio'r gwaith.

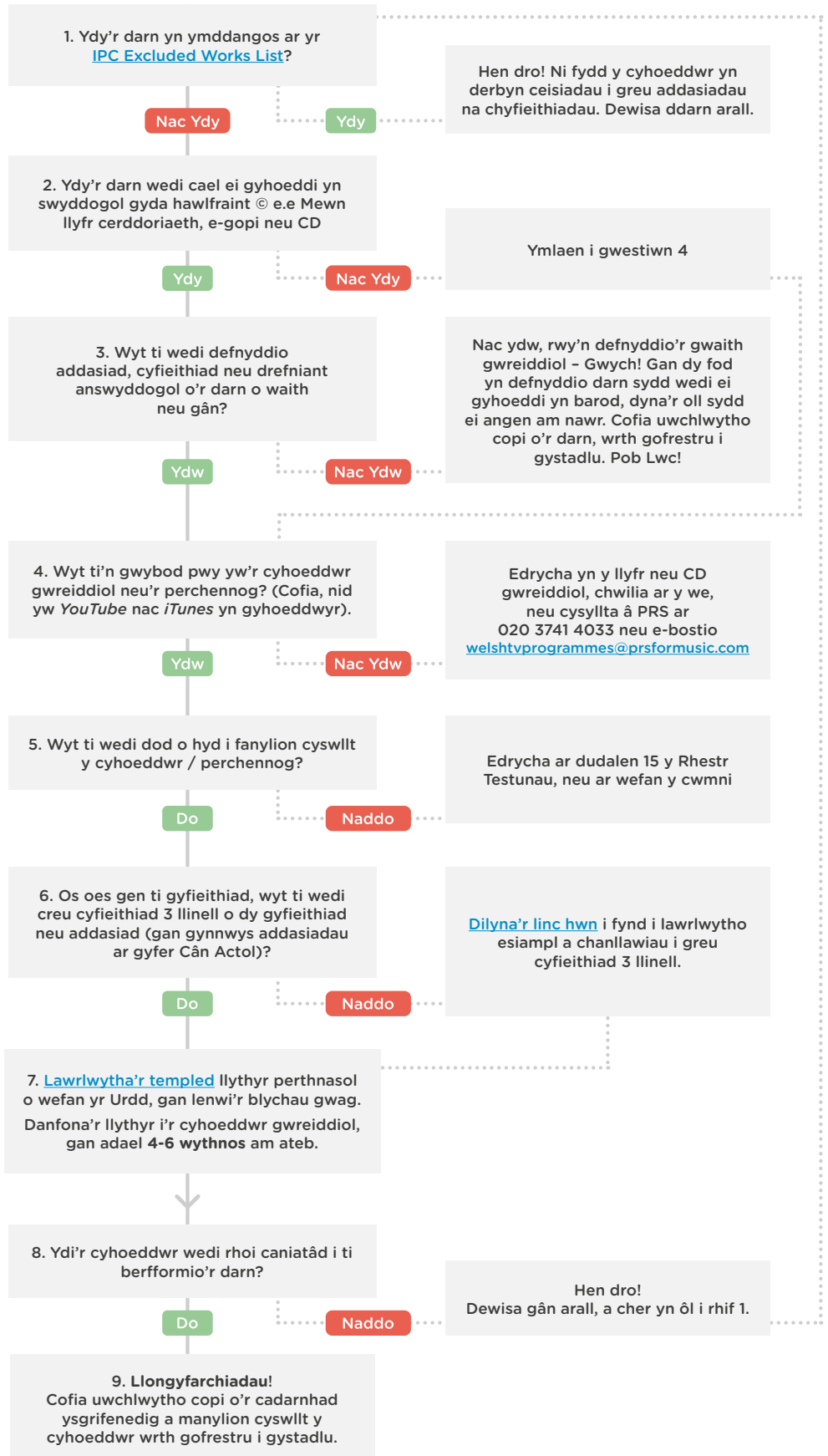
Gwybodaeth Bellach

Am ragor o fanylion a chymorth, cer i'r [wefan](#) neu e-bostia hawlfraint@urdd.org.

Ceir cymorth pellach ar glirio hawlfraint drwy gysylltu â Adran Gymraeg PRS for Music ar 020 3741 4033 neu e-bostio welshstvprogrammes@prsformusic.com

Mae gwneud copïau ychwanegol eich hun o gerddoriaeth sydd wedi ei chyhoeddi yn anghyfreithlon!

Mae rhestr o ganeuon Sioeau Cerdd sydd wedi eu clirio o ran cyfieithiadau yn bodoli ar wefan yr Urdd. Cer i gael golwg ar rheini i weld os oes rhywbeth addas ar dy gyfer.

Sut i Gystadlu

Cystadlaethau Llwyfan a Maes

- 1 Pora drwy'r Rhestr Testunau a dewis pa gystadleuaeth/gystadlaethau yr hoffet gystadlu ynddi/ynddynt.
- 2 Sicrha fod pawb sy'n cystadlu yn aelod o'r Urdd am y tymor 2022/2023 mewn da bryd yn ystod tymor yr Hydref. Ceir rhagor o fanylion ar sut i ymaelodi ar ein gwefan.
- 3 Bydd angen cofrestru i gystadlu ym mhob cystadleuaeth cyn y dyddiad cau, Chwefror 13eg 2023, heblaw am yr eithriadau ar dudalen [75](#) ble bydd angen cofrestru erbyn Mawrth 1af 2023.
- 4 Bydd pawb sydd yn cofrestru yn cael eu gwahodd i gystadlu yn eu heisteddfod Cylch neu Rhanbarth.
- 5 Bydd rhai cystadlaethau Llwyfan a Maes yn hepgor yr Eisteddfodau Cylch a Rhanbarth, ac yn ymddangos yn syth yn y Genedlaethol. Ceir rhestr o'r cystadlaethau hyn ar dudalen [75](#) y Rhestr Testunau.
- 6 Ceir rheolau penodol ar gyfer pob adran yn y Rhestr Testunau hwn.

Cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu

- 1 Pora drwy'r Rhestr Testunau a dewis pa gystadleuaeth/gystadlaethau yr hoffet gystadlu ynddi/ynddynt.
- 2 Sicrha fod pawb sy'n cystadlu yn aelod o'r Urdd am y tymor 2022/2023 mewn da bryd yn ystod tymor yr Hydref. Ceir rhagor o fanylion ar sut i ymaelodi ar ein gwefan
- 3 Bydd angen uwchlwytho dy waith, ac eithrio'r adran Celf, Dylunio a Thechnoleg, wrth gofrestru erbyn y dyddiad cau, sef Mawrth 1af 2023. Bydd angen uwchlwytho gwaith Celf, Dylunio a Thechnoleg erbyn Mai 3ydd 2023
- 4 Ceir rheolau penodol ar gyfer pob adran yn y Rhestr Testunau hwn.

EISTEDDFOD

Dyma i ti Rhestr Cystadlaethau T

Anifail Anwes Talentog

Oes gan dy anifail anwes di sgiliau arbennig?

Fideo Tiktok

Defnyddia dy ddychymyg i greu fideo difyr. Cofia beidio defnyddio cerddoriaeth boblogaidd Saesneg oherwydd hawlfraint

Tric Hud a Lledrith

Gornest y Gacen

Pa mor greadigol wyt ti'n gallu bod?

Gôl Orau

Dangos dy sgiliau pêl droed i ni

Arbrawf gwyddoniaeth

Dynwarediad

Chwarae offeryn dwl

Gazoo, sosban, gall fod yn unrhywbeth sy'n gwneud sŵn

Gornest gwefusau

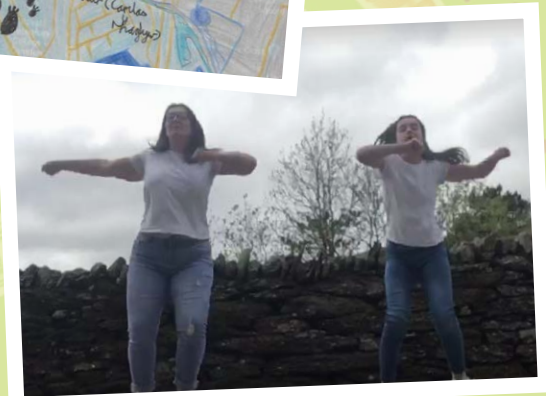
Meimia i unrhyw gân Gymraeg

Unawd Ukelele

Celf fodern

Joio'n y jync - cer i greu darn o gelf o unrhyw ddeunydd ail-gylchu

Teulu Talentog

urdd.cymru/eisteddfod

 [Eisteddfod yr Urdd](https://www.facebook.com/EisteddfodYrUrdd)

 [eisteddfodurdd](https://twitter.com/eisteddfodurdd)

 [@eisteddfodurdd](https://www.instagram.com/eisteddfodurdd)

 [@eisteddfodurdd](https://www.tiktok.com/@eisteddfodurdd)

Dyddiadau i'w Cofio

31
Ionawr
2023

Y dyddiad olaf i gyfrif y disgyblion mewn ysgol.

3
Mai
2023

Dyddiad Cau Cystadlaethau Celf, Dylunio a Thechnoleg.

13
Chwefror
2023

Dyddiad cau holl gystadlaethau Llwyfan a Maes, heblaw'r eithriadau ar dudalen [74](#).

Rhaid cofrestru pob cystadleuydd erbyn y dyddiad cau.

Mai
2023

Beirniadu Celf, Dylunio a Thechnoleg cenedlaethol.

1
Mawrth
2023

- Dyddiad Cau holl gynnyrch Cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu, a chystadlaethau Tudalen [75](#).
- Y dyddiad olaf ar gyfer trefnu cyfeilydd i'r Unawd 19-25.
- Y dyddiad olaf ar gyfer trefnu tympanau.

**Mai 29 -
Mehefin 3**
2023

Eisteddfod Genedlaethol Sir Gaerfyrddin.

16
Mehefin
2023

Y dyddiad olaf y bydd Adran yr Eisteddfod yn derbyn cais am ddychwelyd cynnyrch yr adrannau Cyfansoddi a Chreu.

Mawrth
2023

Eisteddfod 'tu allan i Gymru'.

31
Awst
2023

Rhaid i ymgeiswyr fod o fewn yr oedran priodol i gystadlu ar y dyddiad hwn.

Swyddogion Eisteddfod a Chwmni Urdd Gobaith Cymru

Swyddogion Eisteddfod Genedlaethol Urdd Gobaith Cymru

Tîm Adran yr Eisteddfod a'r Celfyddydau

Cyfarwyddwr	Siân Eirian
Trefnydd Technegol Eisteddfod yr Urdd	Lowri Morris
Trefnydd Celfyddydol Eisteddfod yr Urdd	Llio Elain Maddocks
Trefnyddion Cynorthwyl	Lowri Elen Jones Gethin Page Owain ap Myrddin
Rheolwr Nawdd	Nannon Evans
Tîm Gweinyddol	Nesta Jones Lois Wynne Jones
Swyddog Marchnata Digidol	Lois Eckley
Prentis Marchnata Digidol	Megan James
Trefnydd Cwmni Theatr Ieuenctid	Branwen Davies
Rheolwr Maes	Sarah Cole
Cydlynnydd Maes	Meilir Aled Evans

Tîm Adran Gyfathrebu a Datblygu

Cyfarwyddwr	Mali Thomas
Rheolwr Cyhoeddiadau a Chyfathrebu	Eleri Roberts
Swyddog Marchnata a Chyfathrebu	
Swyddog Marchnata Digidol	Mared Elin Jones

Bwrdd yr Eisteddfod a'r Celfyddydau

Cadeirydd	Gwenno Mair Davies
Celf, Dylunio a Thechnoleg	Gwyneth Davies
Cerdd Dant	Eirian M. Jones
Cerddoriaeth	Patric Stephens
Dawns	Eleri Jones
Llefaru	Elin Williams
Llenyddiaeth	Hywel Griffiths
Theatr	Peter Davies
Dysgwyr	Lona Evans

Aelodau eraill

Awen Fflur Edwards, Carys Edwards, Carys Griffiths Jones, Dai Baker, Delma Thomas, Dennis Davies, Dilwyn Price, Donna George, Dyfan Phillips, Dyfrig Davies, Eirian M Jones, ESYLLT Tudur, Eurig Davies, Gareth Ffowc Roberts, Gwenno Mair Davies, Heledd Clarke, Helen Medi Williams, Janet V Jones, Llinos Mary Jones, Lona Evans, Mared Edwards, Mared Fôn Owen, Menna Jones, Meriel Parry, Nerys Griffiths, Nia Haf, Nia Morgan, Nia Wyn Efans, Owain Talfryn Morris, Rhiannon Lewis, Shan Evans, Shan Wyn Jones, Siwan Dafydd, Stephen Mason, Tudur Dylan Jones

Swyddogion Eisteddfod Sir Gaerfyrddin 2023

Llywyddion Anrhydeddus

Jennifer Maloney, Peter ac Eryl Harries, Gwynfor a Gill Davies, Hilary Davies a Tom Defis

Llywyddion y Dydd

Alex Jones, Elis James, Ken Owens, Nigel Owens, Wyn Jones a Heledd Cynwal

Swyddogion Pwyllgor Gwaith 2023

Cadeirydd

Is - gadeiryddion

Ysgrifennydd

Trysorydd

Carys Edwards

Peter Harries

Sioned Page Jones

Lowri Thomas

Beti Wyn James

Gethin Thomas

Swyddogion Cwmni Urdd Gobaith Cymru

Prif Weithredwr

Sian Lewis

Llywydd

Mared Edwards

Cadeirydd Cyngor yr Urdd

W. Dyfrig Davies

Is-gadeirydd Cyngor yr Urdd

Rheon Tomos

Cadeirydd Bwrdd yr Eisteddfod a'r Celfyddydau

Gwenno Mair Davies

Trysorydd y Bwrdd Busnes

Abigail Sara

Ysgrifennydd a Chadeirydd Bwrdd y Maes

Andrea Parry

Llywyddion Anrhydeddus

Wynne Melville Jones, Siôn Edwards, Rhiannon Lewis

Ymddiriedolwyr

Carol Davies, W. Dyfrig Davies, Tudur Dylan Jones, Gwyn Morris, Andrea Parry, Meriel Parry, Dilwyn Price, Rheon Tomos, Aled Walters, Nia Haf, Siwan Dafydd, Gareth Parry, Gwenno Davies, Nia Bennett

Cyfeiriadau Cyhoeddwy

ABRSM

4 London Wall Place,
London, EC2Y 5AU
020 7636 5400
abrsn.org
abrsn@abrsn.ac.uk

Atebol

Adeiladau'r Fagwyr
Llandre, Aberystwyth
01970 832172
atebol.com

Barddas

Alaw Gruffiths
barddas.cymru
alawgriffiths@barddas.cymru

Cyhoeddiadau Curiad

Uned 6 a 9 Capel Salem, Ffordd Bryncelyn,
Talysarn, Caernarfon LL54 6AB
01286 882166
curiad.co.uk
curiad@curiad.co.uk

Cwmni Cyhoeddi Gwynn

Canolfan Sain, Llandwrog, Caernarfon,
Gwynedd, LL54 5TG
01286 831111
gwynn.co.uk
gwynn@gwynn.co.uk

Cyhoeddiadau Sain

Canolfan Sain, Llandwrog, Caernarfon,
Gwynedd LL54 5TG
01286 831111
sainwales.com
sain@sainwales.com

Cymdeithas Alawon Gwerin Cymru

Copiau ar gael drwy eich siop lyfrau lleol.
Os oes anhawster, cysylltwch â Rhidian
Griffiths, Coed y Berllan, Ffordd Bryn-y-môr,
Aberystwyth SY23 2HX
rhcgriffiths@btinternet.com

Cymdeithas Cerdd Dant Cymru

John Eifion Jones a Marina Bryn Jones
Tyddyn Arthur, Y Waun, Penisarwaun,
Caernarfon, LL55 3PN
01286 872488 / cerdd-dant.org
cerdd.dant.cymru@gmail.com

Cymdeithas Ddawns Werin Cymru

Palas Print, 10 Palace Street, Caernarfon,
Gwynedd LL55 1RR
01286 674631

Faber

01279 828988
fabermusicstore.com
support@fabermusic.com

Gwasg y Bwthyn

Tŷ Cadnant, Parth 2, Lôn Hen Felin,
Cibyn, Caernarfon LL55 2BD
01286 672018
gwasgybwthyn@btconnect.com

Gwasg Carreg Gwalch

12 Iard yr Orsaf, Llanrwst,
Conwy LL26 OEH
01492 642031
carreg-gwalch.cymru
llanrwst@carreg-gwalch.cymru

Gwasg Gee

Isfryn, Llanllechid, Bethesda,
Gwynedd, LL57 3LB
07765 400140
gwasggee@gmail.com

Gwasg Gwynedd

Hafryn Llwyn Hudol, Pwllheli,
Gwynedd, LL53 5YE
01758 612483
cyhoeddi@gwasggwynedd.com

Hal Leonard

020 7395 0382
halleonard.com
sales@halleonardeurope.co.uk

Novello

Chester Music and Novello & Co,
14-15 Berners Street, London, W1T 3LJ
020 7612 7400
musicsalesclassical.com
promotion@musicsales.co.uk

Oxford University Press

Great Clarendon Street, Oxford, OX2 6DP
01536 452657
www.oup.com
onlinequeries.uk@oup.com

Shawnee Press

+1 800-962-8584
www.shawneepress.com
info@shawneepress.com

Snell a'i Feibion

68 West Cross Lane, West Cross,
Abertawe, SA3 5LU
01792 405727

Urdd Gobaith Cymru

Adran yr Eisteddfod, Gwersyll yr Urdd,
Glan-llyn, Y Bala, Gwynedd LL23 7ST
01678 541014
urdd.cymru
eisteddfod@urdd.org

Y Lolfa

Talybont, Ceredigion SY24 5AP
01970 832304
yloffa.com
yloffa@yloffa.com

Cystadlaethau Llwyfan a Maes

Cerddoriaeth: Lleisiol.....	17
Canu Gwerin	22
Cerddoriaeth Offerynnol.....	24
Band/Artist unigol	28
Cerdd Dant	28
CogUrdd.....	32
Dawnsio Gwerin.....	32
Dawns	35
Dawnsio Hip-Hop/Stryd/Disgo.....	36
Llefaru.....	37
Siarad Cyhoeddus.....	39
Theatr	39
Trin Gwallt a Harddwch	44

Clic!

Gallwch glicio ar unrhyw un o'r adrannau yn y rhestr cynnwys i fynd yn syth at yr adran berthnasol.

Cerddoriaeth: Lleisiol

1	Unawd BI.2 ac iau	Mr Triongl, E. Olwen Jones <i>Byd Plentyn, Y Lolfa</i> Rhagarweiniad ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glan-llyn.
2	Unawd BI.3 a 4	Dere Di, Dere Do, Rhyddid Williams <i>Alawon Trysor o Gân, Hughes a'i Feibion / Tŷ Cerdd</i> Cywair E ^b fwyaf (E ^b ↗ E ^b ') neu C fwyaf (C ↗ C'). Copïau ar gael ar wefan Tŷ Cerdd.
3	Unawd BI.5 a 6	Hydref, Llifon Hughes Jones <i>Rhyfeddodau, Y Lolfa</i> I'w chanu yn E ^b yn unig
4	Deuawd BI.6 ac iau	Rhys, Olwen Williams <i>Cornel Canu 2, Gwasg Gomer / Y Lolfa</i> Copi ar gael fel E-lyfr ar wefan Y Lolfa.
5	Parti BI.6 ac iau (Ad) Dim mwy na 12 mewn nifer	Hen Hen Stori, Robot Arwyn <i>Miwsig y Misoedd, Y Lolfa</i>
6	Parti Unsain BI.6 ac iau (D) Dim mwy na 12 mewn nifer	Mam Wnaeth Gôt i Mi, Dafydd Iwan <i>Copi unigol ar gael trwy gyhoeddiadau Sain</i> I'w chanu'n unsain (heb y gyfalaw) gan yr holl barti.
7	Côr BI.6 ac iau (Ad) 11-25 mewn nifer	Gwyliau yn y Caribî, Caryl Parry Jones, tr. Euros Rhys <i>Cyhoeddiadau Curiad</i>
8	Parti Unsain BI.6 ac iau (YC) Ysgolion â hyd at 50 o blant Dim mwy na 12 mewn nifer	Cân Mair, Robot Arwyn <i>Miwsig y Misoedd, Y Lolfa</i>
9	Parti Unsain BI.6 ac iau (YC) Ysgolion â dros 50 o blant rhwng 4-11 oed Dim mwy na 12 mewn nifer	Y Pethau Bach, Ryan Davies <i>Y Lolfa</i> I'w chanu yn E fwyaf yn unig Copi E fwyaf ar gael fel E-lyfr ar wefan Y Lolfa
10	Côr BI.6 ac iau (YC) Ysgolion â hyd at 150 o blant rhwng 4-11 oed 11-25 mewn nifer	Cân yn Ofer, Cleif Harpwood <i>Bytholwyrdd, Cyhoeddiadau Curiad</i> Copiau unigol ar gael o Curiad. Caniateir trefnu'r cyfeiliant i offerynnau amrywiol addas yn ychwanegol i'r piano. Fodd bynnag, y perfformiad lleisiol a feirnedir.

-
- 11 Côr BI.6 ac iau (YC)**
Ysgolion â dros 150 o blant rhwng 4–11 oed
20–40 mewn nifer
- Llyn y Fan-Fach, Christopher Davies**
Cyhoeddiadau Sain
Copi ar gael o wefan Sain
Geiriau: Emllyn Dole
-
- 12 Côr BI.6 ac iau (D)**
20–40 mewn nifer
- Gwyliau, Mary S. Jones**
Cantabile, Curiad
- Rhagarweiniad ar gael o Adran yr Eisteddfod Glan-Ilyn.
Caniateir trefnu'r cyfeiliant i offerynnau amrywiol addas yn ychwanegol i'r piano. Fodd bynnag, y perfformiad lleisiol a feirnedir.
-
- 13 Parti Deulais BI.6 ac iau (YC/Ad)**
12–16 mewn nifer
- Ffrindiau, Gareth Glyn**
Cyhoeddiadau Curiad (2055)
- Caniateir trefnu'r cyfeiliant i offerynnau amrywiol addas yn ychwanegol i'r piano. Fodd bynnag, y perfformiad lleisiol a feirnedir.
-
- 14 Ensemble Lleisiol BI.6 ac iau (YC/Ad)**
3–8 mewn nifer
Digyfeiliant
- Hunan-ddewisiad**
- Un darn digyfeiliant, trillais neu fwy i'w ganu yn y Gymraeg.
- Dim hwy na 3 munud.
Caniateir dyblu lleisiau. Ni chaniateir Arweinydd.
-
- 15 Unawd Merched BI.7, 8 a 9**
- Pen y Bryn, Meirion Wynn Jones**
Tair Cân y Wlad, Cyhoeddiadau Curiad
- Cywair uwch (F ↗ E') neu gywair is (D^b ↗ C')
-
- 16 Unawd Bechgyn BI.7, 8 a 9**
- Y Dderwen, Meirion Wynn Jones**
Cyhoeddiadau Curiad
- Cywair uwch (D ↗ D') neu gywair is (C ↗ C')
- Mae hon yn gystadleuaeth ar gyfer lleisiau trebl yn ogystal â lleisiau sydd wedi torri.
-
- 17 Deuawd BI.7, 8 a 9**
- Gweddi Hwyr, E. Humperdinck**
Copi ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glanllyn
Geiriau Cymraeg: Glannant Jones
- I'w chanu yn C fwyaf yn unig.
- Y cyfeilydd i orffen ym mar 25 gan hepgor nodyn B y bas a gweddill y coda.
-

---

18 Unawd S/A Bl.10 a dan 19 oed**Naill ai:****Ffarwèl, Sioned Lloyd Williams***Unawdau 2000, Cyhoeddiadau Curiad*

Cywair: E fwyaf (C# ↗ E') neu D fwyaf (B ↗ D')

neu:**Y Cymro, Meirion Williams***Adlewych, Cwmni Cyhoeddi Gwynn*

Cywair: Cywair G fwyaf (C# ↗ D')

Rhaid canu'r un gân o'r Eisteddfod Gylch i'r Genedlaethol.

Cyflwynir Ysgoloriaeth Mrs Olwen Phillips a rhodd Capel Cymraeg Melbourne, Awstralia i'r unawdydd mwyaf addawol rhwng Bl.10 ac 19 oed (cystadlaethau 18-19).

---

19 Unawd T/B Bl.10 a dan 19 oed**Naill ai:****Ffarwèl, Sioned Lloyd Williams***Unawdau 2000, Cyhoeddiadau Curiad*

Cywair: E fwyaf (C# ↗ E') neu D fwyaf (B ↗ D')

neu:**Y Cymro, Meirion Williams***Adlewych, Cwmni Cyhoeddi Gwynn*

Cywair: Cywair G fwyaf (C# ↗ D')

Rhaid canu'r un gân o'r Eisteddfod Gylch i'r Genedlaethol.

Cyflwynir Ysgoloriaeth Mrs Olwen Phillips a rhodd Capel Cymraeg Melbourne, Awstralia i'r unawdydd mwyaf addawol rhwng Bl.10 ac 19 oed (cystadlaethau 18-19).

---

20 Deuawd Bl.10 a dan 19 oed**Dwys fel y Nos (Still wie die Nacht), Carl Bohm***Alfred Lengnick & Co (Universal Music)*

Geiriau Cymraeg: Dic Goodman a Carys Jones

Geiriau Cymraeg ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glan-llyn.

21 **Unawd 19-25 oed**

Unrhyw gân o'r gyfrol 'Yr Alarch a Chaneuon Eraill', Eric Jones
Cyhoeddiadau Curiad

Yr Alarch

Cywair uwch: (D $\wedge$ F'), cywair is: (B $\wedge$ D') (9016/1/A)

Bugeiliaid Gŵyl Ifan

Cywair uwch: (A, $\wedge$ G'), cywair is: (G $\wedge$ F') (9016/2/Bb)

Y Fflam

Un cywair yn unig: (E^b $\wedge$ F')

Y Llyn

Un cywair yn unig: D $\wedge$ F'

Eirlysiau

Cywair uwch*: (F[#] $\wedge$ A'), cywair is: (B $\wedge$ F[#]) (9016/5/A)

Yr Ynys Bellennig

Cywair uwch*: (E $\wedge$ A'), cywair is: (C[#] $\wedge$ F[#]) (9016/6/A)

Rhaid canu'r un gân o'r Eisteddfod Gylch i'r Genedlaethol.

Rhaid i bob Unawdydd drefnu Cyfeilydd naill ai trwy ddarparu cyfeilydd eich hun neu drwy gysylltu â Swyddfa'r Urdd erbyn Mawrth 1af (gweler Rheol Lleisiol 8).

Nid yw'r gystadleuaeth hon yn ymddangos yn yr Eisteddfod Gylch na Rhanbarth, ond mae'n rhaid cofrestru i gystadlu cyn y 1af o Fawrth.

22 **Parti Deusain Bl.9 ac iau (Ad)**

Dim mwy na 16 mewn nifer

Chwedl yr Afon a'r Dref, Elan Richards

Geiriau: Elinor Wyn Reynolds

Copi ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glan-Ilyn

23 **Côr Bl.9 ac iau (Ad)**

17-30 mewn nifer

Atgofion (Those Were The Days), Eugene Raskin, tr. Aled Maddock

Copi ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glan-Ilyn

Geiriau Cymraeg: Tecwyn Gruffydd

Caniateir trefnu'r cyfeiliant i offerynnau amrywiol addas yn ychwanegol i'r piano. Fodd bynnag, y perfformiad lleisiol a a feirnedir.

24 **Parti Merched Bl.7, 8 a 9**

12-16 mewn nifer

Dydd Da (Bon Di), Jean Baptiste Lully

Alfred Music (39773)

Geiriau Cymraeg: Emyr Davies

Geiriau Cymraeg ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glan-Ilyn.

Mae rhan y drwm llaw (tambour) yn ddewisol.

25 **Parti Bechgyn Bl.7, 8 a 9**

12-16 mewn nifer

Paid troi dy gefn, Euros Rhys Evans

Copi ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glan-Ilyn.

Caniateir trefnu'r cyfeiliant i offerynnau amrywiol addas yn ychwanegol i'r piano. Fodd bynnag, y perfformiad lleisiol a feirnedir.

-
- 26 Côr S.A. Bl.7, 8 a 9**
20–40 mewn nifer
- Un Gair yn Galon i Gyd, Eric Jones**
Cyhoeddiadau Curiad
Geiriau: Aneirin Karadog
-
- 27 Côr S.A. Bl.13 ac iau**
10–20 mewn nifer
- Mae yn Fy Nwylo i, Meinir Richards**
Cyhoeddiadau Curiad
Geiriau: Gareth Williams
-
- 28 Côr T.B. Bl.13 ac iau**
10–20 mewn nifer
- Cyn Oeri'r Gwaed, Robot Arwyn**
Gwin Beaujolais, Y Lolfa
- Caniateir trefnu'r cyfeiliant i offerynnau amrywiol addas yn ychwanegol i'r piano. Fodd bynnag, y perfformiad lleisiol a feirnedir.
-
- 29 Côr S.A.T.B. Bl.13 ac iau**
20–40 mewn nifer
- Hoff Geffylau Hardd Dy Freuddwyd (All The Pretty Little Horses), Andy Beck**
Alfred Music (39846)
Geiriau Cymraeg: Mererid Hopwood
- Geiriau Cymraeg ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glan-llyn
- Yr holl S&A i ganu rhan y trebl (gan rannu yn y barrau perthnasol) a'r holl T&B i ganu nodau cleff y bas (eto, gan rannu yn y barrau perthnasol).
-
- 30 Ensemble Lleisiol Bl.7, 8 a 9**
3–6 mewn nifer
Digyfeiliant
- Hunan-ddewisiad**
Un darn yn unig i'w ganu yn y Gymraeg
- Amser: Dim hwy na 4 munud.
Dylid cael llinell annibynnol i bob person unigol. Ni chaniateir Arweinydd.
Ni all yr un parti gystadlu gyda'r un darn yng nghystadlaethau 30 a 32.
Dylid lawrlwytho canllawiau dewis darn addas o wefan yr Urdd.
-
- 31 Ensemble Lleisiol Bl.10 a dan 19 oed**
3–6 mewn nifer
Digyfeiliant
- Hunan-ddewisiad**
Un darn yn unig i'w ganu yn y Gymraeg
- Amser: Dim hwy na 5 munud.
Dylid cael llinell annibynnol i bob person unigol. Ni chaniateir Arweinydd.
Ni all yr un parti gystadlu gyda'r un darn yng nghystadlaethau 31 a 32.
Dylid lawrlwytho canllawiau dewis darn addas o wefan yr Urdd.
-
- 32 Ensemble Lleisiol 14–25 oed (Ae)**
3–6 mewn nifer
Digyfeiliant
- Hunan-ddewisiad**
Un darn yn unig i'w ganu yn y Gymraeg
- Amser: Dim hwy na 5 munud.
Dylid cael llinell annibynnol i bob person unigol. Ni chaniateir Arweinydd.
Ni all yr un parti gystadlu gyda'r un darn yng nghystadlaethau 30, 31 a 32.
Dylid lawrlwytho canllawiau dewis darn addas o wefan yr Urdd.
- Nid yw'r gystadlaethau hon yn ymddangos yn yr Eisteddfod Gylch na Rhanbarth, ond mae'n rhaid cofrestru i gystadlu cyn y 1af o Fawrth.**
-

-
- 33 Côr S.S.A. 14-25 oed (Ae)**
16-30 mewn nifer
- O Fy Iesu Bendigedig, Catrin Wyn Hughes**
Cyhoeddiadau Sain
- Y rhan 'unawdydd neu grŵp bach' i'w chanu gan holl aelodau soprano y côr.
Rhaid i'r mwyafrif o'r aelodau fod o dan 25 oed a phawb o dan 30 oed.
- Nid yw'r gystadleuaeth hon yn ymddangos yn yr Eisteddfod Gylch na Rhanbarth, ond mae'n rhaid cofrestru i gystadlu cyn y 1af o Fawrth.**
-
- 34 Côr T.T.B. 14-25 oed (Ae)**
16-30 mewn nifer
- Sosban Fach**
Tŷ Cerdd
- Trefniant: Caradog Williams
Rhaid i'r mwyafrif o'r aelodau fod o dan 25 oed a phawb o dan 30 oed.
- Nid yw'r gystadleuaeth hon yn ymddangos yn yr Eisteddfod Gylch na Rhanbarth, ond mae'n rhaid cofrestru i gystadlu cyn y 1af o Fawrth.**
-
- 35 Côr S.A.T.B. 14-25 oed (Ae)**
Dim hwy na 40 mewn nifer
- Ti Yw Hon, Alan Llewelyn Thomas**
Cyhoeddiadau Curiad (3207)
- Cenir yr 'unawd' (barrau 5-12) gan yr holl adran (soprano).
Rhaid i'r mwyafrif o'r aelodau fod o dan 25 oed a phawb o dan 30 oed.
- Nid yw'r gystadleuaeth hon yn ymddangos yn yr Eisteddfod Gylch na Rhanbarth, ond mae'n rhaid cofrestru i gystadlu cyn y 1af o Fawrth.**
-
- 36 Côr S.A.T.B 14-25 oed (Ae)**
Dros 40 mewn nifer
- Fe Gawn Ddawnsio, Eric Jones**
Cyhoeddiadau Curiad (3180)
- Rhaid i'r mwyafrif o'r aelodau fod o dan 25 oed a phawb o dan 30 oed.
- Nid yw'r gystadleuaeth hon yn ymddangos yn yr Eisteddfod Gylch na Rhanbarth, ond mae'n rhaid cofrestru i gystadlu cyn y 1af o Fawrth.**
-

Canu Gwerin

-
- 37 Cyflwyno Alaw Werin Unigol Bl.6 ac iau**
- Hen Fenyw Fach Cydweli**
Caneuon Gwerin i Blant, Cymdeithas Alawon Gwerin
- I'w chanu'n ddigyfeiliant mewn unrhyw gywair addas i'r cystadleuydd.
-
- 38 Cyflwyno Alaw Werin Unigol Bl.7, 8 a 9**
- Y Gwch Fach Lwydlas**
Canu'r Cymry, Cymdeithas Alawon Gwerin
- I'w chanu'n ddigyfeiliant mewn unrhyw gywair addas i'r cystadleuydd.
-
- 39 Cyflwyno Alaw Werin Unigol Bl.10 a dan 19 oed**
- Mae'r Ddaear yn Glasu**
Canu'r Cymry, Cymdeithas Alawon Gwerin
- I'w chanu'n ddigyfeiliant mewn unrhyw gywair addas i'r cystadleuydd
-

40 Cyflwyno Alaw Werin Unigol 19-25 oed**Dod dy Law***Caneuon Traddodiadol y Cymry, Cwmni Cyhoeddi Gwynn***a Hunan-ddewisiad cyferbyniol**

I'w chanu'n ddigyfeiliant mewn unrhyw gywair addas i'r cystadleuydd.

41 Côr Gwerin Tri Llais Bl.13 ac iau

Dim hwy na 40 mewn nifer

Hunan-ddewisiad

I'w chanu'n ddigyfeiliant mewn unrhyw gywair addas i'r cystadleuydd.

Dim hwy na 4 munud.

Rheolau a Manylion Cystadlaethau Cerddoriaeth Lleisiol a Chanu Gwerin

- Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- Cymraeg yw iaith pob darn prawf a hunan-ddewisiad.
- Rhaid i gystadleuwyr dderbyn yr argraffiad a'r cyweirnod a nodir yn y Rhestr Testunau. Ni chaniateir defnyddio argraffiad gwahanol nac ychwaith newid cyweirnod unrhyw gystadleuaeth, oni nodir yn wahanol.
- Ni chaniateir i lais unigol ganu mewn darn parti neu gôr: os oes cyfeiriad at unawd ar y copi neu fod rhywun yn "dweud rhywbeth" yna rhaid i'r holl adran ganu'r nodau/geiriau hynny, oni nodir yn wahanol o dan y gystadleuaeth.
- Ni chaniateir i gyfeilydd addasu neu newid arddull y cyfeiliant piano: rhaid cadw at y copi.
- Rhaid i unigolion, partïon a chorau ddysgu'r darnau cyflawn neu'r nifer o benillion a nodir yn y Rhestr Testunau.
- Rhaid i bartïon a chorau ddod â'u cyfeilyddion ac arweinyddion eu hunain.
- Caniateir i bob cystadleuydd yr **Unawd 19-25** oed ddod â chyfeilydd ei hun. Serch hynny, os am wasanaeth y cyfeilydd swyddogol, rhaid trefnu hynny (trwy Swyddfa'r Eisteddfod) erbyn **Mawrth 1af** - oni gwneir hynny, ni fydd yr Urdd yn gallu gwarantu cyfeilydd i chi yn yr Eisteddfod Genedlaethol.
- Lle mae hunan-ddewisiad, rhaid uwchlwytho copi cyflawn wrth gofrestru ar-lein. Y mae copi cyflawn yn cynnwys yr holl rannau o dan ei gilydd mewn sgôr ac mewn un ddogfen PDF yn hytrach na chyfres o luniau ffôn.
- Caniateir trefnu'r cyfeiliant i offerynnau amrywiol addas, (yn ychwanegol i'r cyfeiliant piano), yng nghystadlaethau rhifau **10, 12, 13, 23, 25, 28**. Fodd bynnag y perfformiad lleisiol feirnedir. Ni chaniateir ychwanegu offerynnau yn y cystadlaethau eraill, oni nodir yn wahanol o dan y gystadleuaeth.
- Ni chaniateir cyfeiliant sydd wedi ei recordio o flaen llaw, boed yn drac neu'n guriad ar beiriant electronig, oni nodir yn wahanol o dan y gystadleuaeth.
- Gwerin** - Dylid parchu mydr naturiol y geiriau sy'n gallu amrywio o bennill i bennill. Gweler y daflen gan y Gymdeithas Alawon Gwerin ar wefan yr Urdd.

Beirniad**Lleisiol:** Eric Jones, Euros Rhys Evans, Pat Jones, Iona Jones, Osian Rowlands, Nia Wyn Jones, Emyr Wynne Jones, Eilyr M. Thomas**Gwerin:** Abigail Sara**Cyfeilyddion:** Meinir Jones Parry, Meirion Wynn Jones, Rhiannon Pritchard

Cerddoriaeth Offerynnol

42	Unawd Telyn Bl.6 ac iau	Hunan-ddewisiad Heb fod yn hwy na 3 munud
43	Unawd Llinynnol (ac eithrio'r gitâr) Bl.6 ac iau	Hunan-ddewisiad Heb fod yn hwy na 3 munud
44	Unawd Gitâr Bl.6 ac iau	Hunan-ddewisiad Heb fod yn hwy na 3 munud Gweler Rheolau a Manylion Cystadlaethau Offerynnol ar dudalen 27 . Bydd y gystadleuaeth hon yn ymddangos ar un o lwyfannau'r maes.
45	Unawd Chwythbrennau Bl.6 ac iau	Hunan-ddewisiad Heb fod yn hwy na 3 munud
46	Unawd Pres Bl.6 ac iau	Hunan-ddewisiad Heb fod yn hwy na 3 munud
47	Unawd Piano Bl.6 ac iau	Hunan-ddewisiad Heb fod yn hwy na 3 munud
48	Unawd Offer Taro Bl.6 ac iau	Hunan-ddewisiad Heb fod yn hwy na 3 munud Gweler Rheol Offerynnol 6 (tudalen 27) ar gyfer defnyddio drymiau yn yr Eisteddfod Genedlaethol. Bydd y gystadleuaeth hon yn ymddangos ar un o lwyfannau'r maes.
49	Parti Recorder Bl.6 ac iau Dim mwy nag 16 mewn nifer	Sing a Rainbow <i>Recorder Poppettes 2</i> a Hunan-ddewisiad Teiran neu fwy. Y cyfan heb fod yn hwy na 3 munud Disgwylir i'r grŵp ddarparu copi o sgôr cyflawn o'r gerddoriaeth (gweler Rheol Offerynnol rhif 6). Gellir cynnwys recorders gwahanol. Caniateir arweinydd. Ni chaniateir cyfeilydd.
50	Ensemble Offerynnol Bl.6 ac iau 3-10 mewn nifer	Cyflwyno rhaglen heb fod yn hwy na 4 munud Dylid cael llinell annibynnol i bob offerynnwr. Ni chaniateir arweinydd. Ni chaniateir parti recorder. Disgwylir i'r grŵp gyflwyno copi o sgôr cyflawn y gerddoriaeth (gweler Rheol Offerynnol rhif 5).

51	Cerddorfa/Band Bl.6 ac iau Dros 10 mewn nifer	Hunan-ddewisiad
		Heb fod yn hwy na 4 munud. Caniateir unrhyw gyfuniad o offerynnau ac eithrio parti recorder. Caniateir hyd at dri munud i osod a thiwnio. Ni chaniateir cyfeilydd. Caniateir arweinydd. Disgwylir i'r grŵp gyflwyno copi o sgôr cyflawn y gerddoriaeth (gweler Rheol Offerynnol rhif 5).
52	Grŵp Cerddoriaeth Greadigol Bl.6 ac iau Dim mwy na 30 mewn nifer	Myrddin
		Heb fod yn hwy na 4 munud. Cyfansoddiad lleisiol ac offerynnol gwreiddiol. Unrhyw gyfuniad o offerynnau ac eithrio parti recorder. Ni chaniateir cyfeilydd. Caniateir arweinydd. Disgwylir i bob grŵp fod yn barod i berfformio'n syth ar ôl cyrraedd y llwyfan.
53	Grŵp Cerddoriaeth Greadigol Ysgolion/Unedau ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (Difrifol a Chymedrol) Dim mwy na 30 mewn nifer	Myrddin
		Heb fod yn hwy na 4 munud. Cyfansoddiad lleisiol ac offerynnol gwreiddiol. Ni chaniateir cyfeilydd. Caniateir arweinydd. Disgwylir i bob grŵp fod yn barod i berfformio'n syth ar ôl cyrraedd y llwyfan. Ni chynhelir y gystadleuaeth hon yn yr Eisteddfod Gylch a Rhanbarth. Cynhelir rhagwrandawiaadau yn y Sir/Rhanbarth yn ystod mis Mawrth. Gweler tudalen 74 os am gystadlu. Dyddiad cau 1 Mawrth 2023.
54	Unawd Telyn Bl.7, 8 a 9	Hunan-ddewisiad
		Heb fod yn hwy na 5 munud
55	Unawd Llinynnol (ac eithrio'r gitâr) Bl.7, 8 a 9	Hunan-ddewisiad
		Heb fod yn hwy na 5 munud
56	Unawd Gitâr Bl.7, 8 a 9	Hunan-ddewisiad
		Heb fod yn hwy na 5 munud Gweler Rheolau Offerynnol tudalen 27 . Bydd y gystadleuaeth hon yn ymddangos ar un o lwyfannau'r maes
57	Unawd Chwythbrennau Bl.7, 8 a 9	Hunan-ddewisiad
		Heb fod yn hwy na 5 munud
58	Unawd Pres Bl.7, 8 a 9	Hunan-ddewisiad
		Heb fod yn hwy na 5 munud
59	Unawd Piano Bl.7, 8 a 9	Hunan-ddewisiad
		Heb fod yn hwy na 5 munud

60	Unawd Offer Taro Bl.7, 8 a 9	Hunan-ddewisiad Heb fod yn hwy na 5 munud Gweler Rheol Offerynnol 6 (tudalen 27) ar gyfer defnyddio drymiau yn yr Eisteddfod Genedlaethol. Bydd y gystadleuaeth hon yn ymddangos ar un o lwyfannau'r maes. Bydd y gystadleuaeth hon yn ymddangos ar un o lwyfannau'r maes.
61	Ensemble Offerynnol Bl.7, 8 a 9 3-10 mewn nifer	Cyflwyno rhaglen heb fod yn hwy na 5 munud Dylid cael llinell annibynnol i bob offerynnwr. Ni chaniateir arweinydd. Ni chaniateir perfformio'r un darn yng nghystadlaethau 54-60 gan yr un cystadleuwyr. Disgwylir i bob grŵp fod yn barod i berfformio'n syth ar ôl cyrraedd y llwyfan. Disgwylir i'r grŵp gyflwyno copi o sgôr cyflawn y gerddoriaeth (gweler Rheol Offerynnol rhif 5).
62	Unawd Telyn Bl.10 a dan 19 oed	Hunan-ddewisiad Heb fod yn hwy na 7 munud
63	Unawd Llinynnol (ac eithrio'r gitâr) Bl.10 a dan 19 oed	Hunan-ddewisiad Heb fod yn hwy na 7 munud
64	Unawd Gitâr Bl.10 a dan 19 oed	Hunan-ddewisiad Heb fod yn hwy na 7 munud Gweler Rheolau Offerynnol tudalen 27 . Bydd y gystadleuaeth hon yn ymddangos ar un o lwyfannau'r maes.
65	Unawd Chwythbrennau Bl.10 a dan 19 oed	Hunan-ddewisiad Heb fod yn hwy na 7 munud
66	Unawd Pres Bl.10 a dan 19 oed	Hunan-ddewisiad Heb fod yn hwy na 7 munud
67	Unawd Piano Bl.10 a dan 19 oed	Hunan-ddewisiad Heb fod yn hwy na 7 munud
68	Unawd Offer Taro Bl.10 a dan 19 oed	Hunan-ddewisiad Heb fod yn hwy na 7 munud Gweler Rheol Offerynnol 6 (tudalen 27) ar gyfer defnyddio drymiau yn yr Eisteddfod Genedlaethol. Bydd y gystadleuaeth hon yn ymddangos ar un o lwyfannau'r maes. Bydd y gystadleuaeth hon yn ymddangos ar un o lwyfannau'r maes.

---

69 Deuawd Offerynnol BI.13 ac iau

Hunan-ddewisiad

Heb fod yn hwy na 7 munud

Ni chaniateir perfformio yr un darn/au yn y cystadlaethau unigol (42-48) (54-60) (62-68). Cystadleuaeth ar gyfer dau berson yn unig yw hon. Ni chaniateir e.e. dau fflwiwt a chyfeiliant piano (dyweder). Os yn dewis offeryn a phiano neu delyn, rhaid sicrhau darn addas, gyda'r ddaud offeryn yn derbyn yr un sylw o ran y deunydd thematig.

70 Ensemble Offerynnol BI.10 a dan 19 oed
3-10 mewn nifer

Cyflwyno rhaglen heb fod yn hwy na 8 munud

Dylid cael llinell annibynnol i bob offerynnwr. Gellir cynnwys unrhyw gyfuniad o offerynnau. Ni chaniateir arweinydd. Ni chaniateir perfformio'r un darn yng nghystadlaethau 62-69 gan yr un cystadleuwyr. Disgwylir i'r ensemble gyflwyno copi o sgôr cyflawn o'r gerddoriaeth (gweler Rheol Offerynnol rhif 5). Rhaid i holl aelodau 'Ysgol' fod yn ddisgyblion yr ysgol honno.

71 Unawd Offerynnol 19-25 oed

Hunan-ddewisiad

Heb fod yn hwy na 7 munud

Nid yw'r gystadleuaeth hon yn ymddangos yn yr Eisteddfod Gylch na Rhanbarth, ond mae'n rhaid cofrestru i gystadlu cyn y 1af o Fawrth.

Rheolau a Manylion Cystadlaethau Offerynnol

- 1 Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- 2 Rhaid i bob cystadleuydd berfformio'r un darn/au ar hyd y daith o'r Eisteddfod Gylch i Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd.
- 3 Rhaid i'r perfformiad gadw o fewn y terfyn amser a dylid amseru o'r nodyn cyntaf (yr unawdydd neu'r cyfeilydd) i'r nodyn olaf gan gynnwys unrhyw fylchau sydd rhwng symudiadau neu ddarnau. Gweler [Rheolau Eisteddfod \(2\), tudalen 8](#).
- 4 Rhaid i bob cystadleuydd ddarparu cyfeilydd ei hun. Ni chaniateir cyfeiliant sydd wedi ei recordio o flaen llaw, boed yn drac neu'n gyfeiliant ar beiriant electronig ac eithrio'r cystadlaethau Unawd Gitâr ac Offer Taro lle caniateir traciau offerynnol/yn yr iaith Gymraeg. Ni ddylai'r trac hwn gynnwys y rhan a berfformir gan y cystadleuydd.
- 5 Rhaid uwchlwytho copi cyflawn o'r darn hunan-ddewisiad wrth gofrestru ar-lein. Y mae copi cyflawn yn cynnwys yr holl rannau [o dan ei gilydd](#) mewn sgôr ac mewn un ddogfen PDF yn hytrach na chyfres o luniau ffôn.
Unawd Offer Taro - Gall drymwyr yn yr Unawd Offer Taro ddarparu cynllun manwl (ar bapur) sy'n amlinellu prif nodweddion y perfformiad o adran i adran, yn hytrach na darparu copi cerddorol neu sgôr o'r gerddoriaeth.
Ensemble / Band / Cerddorfa - Disgwylir i bob ensemble, band neu gerddorfa ddarparu sgôr gyflawn o'u cerddoriaeth. Y mae sgôr yn cynnwys rhan pob offeryn o dan ei gilydd - nid set o gopiâu offerynnau unigol.
- 6 Cyfrifoldeb y cystadleuydd yw sicrhau hawlfraint unrhyw gerddoriaeth ar drac neu gerddoriaeth a chwaraeir yn fyw, sydd wedi ei gyhoeddi yn fasnachol. Am ragor o fanylion ac am ganllawiau ar sut i sicrhau caniatâd perfformio gweler tudalen [10](#).

- 7 **Drymiau:** Bydd yr Urdd yn darparu set o ddrymiau ar gyfer llwyfan pob pafiliwn yn Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd ac ar lwyfan yr Unawd Offer Taro. Ni chaniateir defnyddio drymiau eich hunain. Serch hynny, ni fydd y ddarpariaeth hon ar gael yn yr Eisteddfodau Cylch/Rhanbarth.
Tympanau: Bydd yr Urdd yn darparu 3 tympan ar gyfer cystadleuaeth y cerddorfeydd os oes cais yn dod (trwy Swyddfa'r Urdd) erbyn **Mawrth 1af** - oni gwneir hynny, ni fydd yr Urdd yn gallu darparu'r gwasanaeth hwn.
Piano: Un piano yn unig sydd ym mhob pafiliwn a hynny ar ochr chwith y llwyfan o safbwynt y gynulleidfa. Nid oes hawl ei symud i'r ochr arall.
- 8 Yr offerynnau disgwylidig ar gyfer yr Unawdau Llinynnol yw'r ffidl, fiola, soddgrwth a'r bas dwbl; gyda'r Unawdau Gitâr yn cynnwys y gitâr acwstig, trydan a bas, banjo, iwcailili a'r mandolin.

Beirniaid

Pres - Dafydd Thomas
Llinynnol - Gillian Thomas
Chwythbrennau - William Bott
Telyn - Anne Denholm
Piano - Gareth Wyn Thomas
Recorder - William Bott
Gitâr - Rhys James
Offer Taro - Meredudd Jones
Ysgolion ac Anghenion Dysgu Ychwanegol /
Cerddoriaeth Greadigiol - Emyr Wynne Jones

72 Cerddorfa/Band dan 19 oed
Dim llai na 10 mewn nifer

Cyflwyno rhaglen heb fod yn hwy na 8 munud

Caniateir hyd at 5 munud i diwnio. Caniateir arweinydd. Disgwylir i'r grŵp gyflwyno copi o sgôr cyflawn o'r gerddoriaeth (gweler Rheol Offerynnol rhif 5). Rhaid i holl aelodau y Band/Cerddorfa Ysgol fod yn ddisgyblion yr ysgol honno.

Band/Artist unigol

73 Band/Artist Unigol Bl.6 ac iau

Dylid cyflwyno naill ai:

- Cân wreiddiol (geiriau a cherddoriaeth) yn y dull cyfoes sydd heb ei chyhoeddi na'i pherfformio'n gyhoeddus.
Unrhyw arddull e.e. Pop, roc, jazz, hip hop, dawns, acwstig
- Trefniant o gân gyfoes Gymraeg. Cyfrifoldeb y grŵp yw sicrhau'r hawlfraint.

Rheolau a Manylion Cystadlaethau Band/Artist Unigol

- Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- Nid yw'r gystadleuaeth hon yn ymddangos yn yr Eisteddfod Gylch a Rhanbarth, ond mae'n rhaid cofrestru i gystadlu cyn y 1af o Fawrth.
- Disgwylir i bob band / artist unigol anfon uwchlwytho trac sain a geiriau o'r gân wrth gofrestru. Bydd y beirniaid yn dewis pump i ymddangos yn yr Eisteddfod Genedlaethol ym mhob cystadleuaeth.
- Mae'n rhaid i bob cystadluydd, gan gynnwys y cyfeilyddion, fod o fewn oedran y gystadleuaeth.
- Cyfrifoldeb y cystadluydd yw sicrhau hawlfraint unrhyw gerddoriaeth sydd wedi ei gyhoeddi yn

fasnachol. Am ragor o fanylion ac am ganllawiau ar sut i sicrhau caniatâd perfformio gweler tudalen [10](#).

- Ni chaniateir defnyddio traciau cefndir na churiad trydanol (e.e. ar allweddellau).
- Bydd y gystadleuaeth hon yn ymddangos ar un o lwyfannau'r maes. Bydd yr Urdd yn darparu amps a set o ddrymiau. Ni chaniateir defnyddio drymiau eich hunain. Danfonir e-bost at bob band gyda rhestr o'r offer cerddorol sydd ar gael i'w benthg yn ystod y perfformiad.

Beirniaid
Gruff Owen

74 Band/Artist Unigol Bl.7-13

Dylid cyflwyno naill ai:

- Cân wreiddiol (geiriau a cherddoriaeth) yn y dull cyfoes sydd heb ei chyhoeddi na'i pherfformio'n gyhoeddus.
Unrhyw arddull e.e. Pop, roc, jazz, hip hop, dawns, acwstig
- Trefniant o gân gyfoes Gymraeg. Cyfrifoldeb y grŵp yw sicrhau'r hawlfraint.

Cerdd Dant

75	Unawd Cerdd Dant Bl.2 ac iau	Tyfu'n Hen, Catrin Gwyn <i>Copi ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glan-Ilyn - clicia yma</i> Cainc: Elliw, Nan Elis (122) <i>Tant i'r Plant, Gwasg Gwynedd</i>
76	Unawd Cerdd Dant Bl.3 a 4	Un Galon, Menna Beaufort Jones <i>Fi - Y Peiriant Gorau Un!, CAA Cymru / Atebol</i> Cainc: Maen y Wern, Owain Siôn (122) <i>Ceinciau Penyberth, Urdd Gobaith Cymru</i>
77	Unawd Cerdd Dant Bl.5 a 6	Sêr y Dydd, Mererid Hopwood <i>Ar Hyd y Flwyddyn, Gwasg Gomer</i> Cainc: Dyffryn Cân, Elfair Jones (1122) <i>Ceinciau'r Allwedd (Cyfrol 1), Cymdeithas Cerdd Dant Cymru</i>
78	Deuawd Cerdd Dant Bl.6 ac iau	Distawrwydd , T. Llew Jones <i>Penillion y Plant, Gwasg Gomer</i> Cainc: Rhos y Nant, Menai Williams (112) <i>Ceinciau'r Dyffryn a Mwy, Cymdeithas Cerdd Dant Cymru</i>
79	Parti Cerdd Dant (Unsain) Bl.6 ac iau (YC) Dim mwy na 12 mewn nifer	Llyn y Fan Fach, Tudur Dylan Jones <i>Rhywun yn Rhywle, Gwasg Gomer</i> Cainc: Beuno, Gwennant Pyrs (122) <i>Dwynwen a Cheinciau eraill, Gwasg y Bwthyn</i>
80	Parti Cerdd Dant (Unsain) Bl.6 ac iau (D) Dim mwy na 12 mewn nifer	Dweud Dim, Ceri Wyn Jones <i>Dwli o Ddifri, Gwasg Gomer</i> Cainc: Pendinas, Elsbeth M Jones (122) <i>Tannau Teifi, Gwasg Gomer</i> Mae rhyddid i ddefnyddio gosodiad personol, neu mae gosodiad ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glan-Ilyn pe dymunir. Gweler rheolau cystadlu'r dysgwyr ar dudalen 9.
81	Côr Cerdd Dant Bl.6 ac iau (YC/Ad) Dim mwy na 30 mewn nifer	Twm Siôn Cati, Tudur Dylan Jones <i>Copi ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glan-Ilyn - clicia yma</i> Cainc: Y Foryd, Gwennant Pyrs (122) <i>Nudd Gwyn a Cheinciau Eraill, Cyhoeddiadau Curiad</i>
82	Parti Cerdd Dant Bl.6 ac iau (Unsain) (Ad) Dim mwy na 12 mewn nifer	Bwgan a Bagl, Anni Llŷn <i>Geiriau Bach Chwareus, Gwasg Carreg Gwalch</i> Cainc: Brondeifi, J Eirian Jones (1122) <i>Alawon Dwynant, Y Lolfa</i>

-
- 83 Unawd Cerdd Dant Bl.7, 8 a 9** **Hwiangerdd Afon Tywi (detholiad), Mererid Hopwood**
Copi ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glan-Ilyn - [clícia yma](#)
Cainc: Lowri, Menai Williams (1122)
Ceinciau'r Dyffryn a Mwy, Cymdeithas Cerdd Dant Cymru
-
- 84 Deuwad Cerdd Dant Bl.7, 8 a 9** **Dwy Law yn Erfyn, T Rowland Hughes**
Fesul Gair, Gwasg Gomer
Cainc: Rhos Aeron, Rhiannon Ifan (1122)
Ceinciau'r Allwedd (Cyfrol 1), Cymdeithas Cerdd Dant Cymru
-
- 85 Unawd Cerdd Dant Bl.10 a dan 19 oed** **Dau Lygad Ar Un Wlad, Myrddin ap Dafydd**
Fesul Gair, Gwasg Gomer
Cainc: Aran Benllyn (2), Gwennant Pyrs (11222)
Copi o'r gainc ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glan-Ilyn.
Caniateir cadw at y modd lleiaf ar ddiwedd pob pennill os dymunir.
-
- 86 Deuwad Cerdd Dant Bl.10 a dan 19 oed** **Cadw, John Gwilym Jones**
Fesul Gair, Gwasg Gomer
Cainc: Cae Steel, Owain Siôn (122)
Ceinciau Llwyndyrus, Cyhoeddiadau Sain
-
- 87 Grŵp Cerdd Dant Bl.10 a dan 19 oed** **Gweddi Eli Jenkins, T James Jones**
3-8 mewn nifer
Fesul Gair, Gwasg Gomer
Cainc: Tannau Tawe, Elfair Jones (1122)
Alaw Tawe, Cymdeithas Cerdd Dant Cymru
-
- 88 Grŵp Cerdd Dant 19–25 oed** **Y Gân Ola', Bethan Davies**
3-8 mewn nifer
Copi o'r geiriau a'r corfaniaid ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glan-Ilyn
Cainc: Penygraig, Bethan Bryn (1122)
Stelcian, Curiad
-
- 89 Unawd Cerdd Dant 19–25 oed** **Cywydd Coffa Ray (Detholiad Penodol), Tudur Dylan Jones**
Copi ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glan-Ilyn
Cainc: Gwenllian, Gwennant Pyrs (11222)
Nudd Gwyn a Cheinciau Eraill Curiad
-
- 90 Deuwad Cerdd Dant 19–25 oed** **Emyn Gwladgarol, Helen R Edwards**
Llen y Llannau 1998
Copi o Swyddfa'r Eisteddfod drwy ganiatad caredig Llen y Llannau - [clícia yma](#)
Cainc: Rhondda Fach, Kim Lloyd Jones (122)
Curiad (7046)
-

91 **Parti Cerdd Dant Bl.7, 8 a 9**
Dim mwya na 20 mewn nifer

Cân y Coridorau, Tudur Dylan Jones
Caneuon y Coridorau, Gwasg Carreg Gwalch

Cainc: Miriam, Caryl Parry Jones (122)
Ceinciau'r Allwedd (Cyfrol 1), Cymdeithas Cerdd Dant Cymru

Rheolau a Manylion Cystadlaethau Cerdd Dant

- 1 Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
  - 2 Mae canllawiau gosod ar gyfer cystadlaethau'r adran hon ar gael trwy gysylltu â Chymdeithas Cerdd Dant Cymru. www.cerdd-dant.org
  - 3 Dilynwch drefniant pob cainc a nodir yn y Rhestr Testunau. Gellir ychwanegu triniaeth offerynnol â/neu leisiol at y gainc, ond ni chaniateir i unrhyw offeryn heblaw'r delyn/telynau swyddogol chwarae'r trefniant llawn.
  - 4 Rhaid i holl gystadleuwyr yr adran cerdd Dant dderbyn gwasanaeth telynorion swyddogol yr Eisteddfodau Cylch, Rhanbarth a'r Genedlaethol ar y llwyfan (gweler eithriad yng nghystadlaethau rhif 81, 91, 92, 93 a 94 rheol 5). Dylid gwneud pob ymdrech i sicrhau gwasanaeth telynor i'r Eisteddfodau hyn, ond pe cyfyd anhawster fe ganiateir defnyddio piano. Rhaid sicrhau y bydd pob cystadleuydd yn perfformio dan yr un amodau ym mhob achos. h.y. un cyfeilydd swyddogol ar gyfer y cystadlaethau fel y nodwyd uchod.
  - 5 Yng nghystadlaethau 81, 91, 92, 93 a 94, rhaid defnyddio dwy delyn ar y llwyfan. Gall yr ail delyn naill ai fod o ddewis y cystadleuydd a'r telynor o dan 30 oed neu'r ail delynor swyddogol sydd â'i enw gyferbyn â'r gystadlaethau.
    - 6 Ystyrir y defnydd o delynor ychwanegol at y ddwy delyn fel rhan o ensemble a rhaid iddynt, fel unrhyw offerynnwr arall a ddefnyddir fod o dan 30 oed. Mae'r nifer a nodir mewn grŵp yn cyfeirio at y nifer sy'n canu.
    - 7 Os dymunir newid cyweirnod gwreiddiol y gainc, dylid cyfyngu'r newid i dôn a hanner o'r naill ochr i'r cyweirnod gwreiddiol.
    - 8 Dylai'r cystadleuydd a'r telynor sefydlu'r amseriad cyn dechrau canu.
    - 9 Ni chaniateir cynorthwyo cystadleuydd mewn unrhyw fodd o'r llwyfan nac o'r gynulleidfa.
    - 10 Cyfrifoldeb y cystadleuydd yw sicrhau hawlfraint unrhyw gerddoriaeth sydd wedi ei gyhoeddi yn fasnachol. Am ragor o fanylion ac am ganllawiau ar sut i sicrhau caniatâd perfformio gweler tudalen 10.
- Beirniaid** Elfair Jones, Einir Wyn Jones, Gavin Ashcroft, Bethan Antur
Telynorion Dafydd Huw, Dylan Cernyw, Elain Wyn, Gwenan Gibbard, Kim Lloyd Jones, Heledd Davies

92	Parti Cerdd Dant BI.9 ac iau (Ad) Dim mwy na 20 mewn nifer	Gwenllian yn y Gâd (detholiad), Myrddin ap Dafydd <i>Stori Cymru, Gwasg Carreg Gwalch</i> Cainc: Tirmynach, Heledd Ann Hall (1122) <i>Tonnau'r Tannau, Cymdeithas Cerdd Dant Cymru</i> Pennill 1, 3, 4 a 6 yn unig
93	Côr Cerdd Dant BI.13 ac iau Dim mwy na 30 mewn nifer	West is Best , Caryl Parry Jones <i>Copi o'r geiriau a'r corfaniad ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glan-Ilyn</i> Cainc: Angharad, Nan Elis (1122)
94	Parti Cerdd Dant 14–25 oed (Ae) Dim mwy na 20 mewn nifer	Bois y Cestyll, Tudur Dylan Jones <i>Copi o'r geiriau ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glan-Ilyn</i> Cainc: Seiriol, Gwennant Pyrs (1122) <i>Nudd Gwyn a Cheinciau Eraill, Curiad</i>

Rheolau a Manylion Cystadlaethau CogUrdd

- 1 Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- 2 Rhaid cofrestru pob cystadleuydd cyn cystadlu yng nghystadleuaeth CogUrdd. Y dyddiad cau ar gyfer cofrestru fydd Hydref 28.
- 3 Cyfrifoldeb yr ysgol/gangen fydd cynnal rownd ysgol erbyn 25 Tachwedd 2023.
- 4 Trefnir dyddiad rownd rhanbarthol gan eich Swyddog Cymunedol Lleol cyn gwyliau'r Nadolig 2022.
- 5 Darperir Pecyn Beirniad pwrpasol gyda chanllawiau a ffurflen farcio i'ch cynorthwyo gyda threfnu'r rownd gyntaf. Os hoffech dderbyn copi, cysylltwch â'ch Swyddog Cymunedol Lleol.
- 6 Bydd pecyn ryseitiau a chyfarwyddiadau CogUrdd ar gael o fis Medi ymlaen ar wefan Eisteddfod yr Urdd.

CogUrdd

95 **CogUrdd BI.4, 5 a 6**

96 **CogUrdd BI.7, 8 a 9**

97 **CogUrdd BI.10 a dan 19 oed**

98 **CogUrdd 19–25 oed**

Dawnsio Gwerin

99	Dawns Werin Bl.4 ac iau	O'r Dde i'r Chwith, Eddie Jones <i>Dawnsiau Twmpath, Y Lolfa</i>
100	Dawns Werin Bl.6 ac iau Ysgolion hyd at 100 o blant rhwng 4-11 oed	Mwynder Ifan <i>Dawnsiau Traddodiadol, Cymdeithas Ddawns Werin Cymru</i>
101	Dawns Werin Bl.6 ac iau Ysgolion dros 100 o blant rhwng 4-11 oed ac Adranau	Ysgol ar y Bryn, Eirlys Phillips <i>Pamffled Cymdeithas Ddawns Werin Cymru</i>
102	Dawns Stepio Grŵp Bl.6 ac iau	Hunan-ddewisiad Cyflwyniad gan 2 neu fwy o ddawnsywyr cymysg. Dawns gan ddefnyddio arddull, camau, patrymau a gwisgoedd traddodiadol Gymreig, ac alawon traddodiadol Gymreig neu'n draddodiadol eu naws - gweler Rheol Dawnsio Gwerin 3, tudalen 34 . Dim hwy na 3 munud Dylid cyflwyno rhestr o'r alawon a ddefnyddir i'r beirniad/beirniad ar gychwyn y gystadleuaeth gan nodi eu hamseriad.
103	Dawns Werin Bl.7, 8 a 9	Caer Ifan, Sioned Page Jones <i>Pamffled Cymdeithas Ddawns Werin Cymru</i>
104	Dawns Werin Bl.10 a dan 19 oed	Gwenyn Gwent <i>Dawnsiau'r Ugeinfed Ganrif Cymdeithas Ddawns Werin Cymru</i>
105	Dawns Werin Bl.9 a dan 25 oed (Ae/UAd)	Triban Teifi, Nerys Defis <i>Pamffled Cymdeithas Ddawns Werin Cymru</i> Rhaid i'r mwyafrif o'r aelodau fod o dan 25 oed, a phawb o dan 30 oed.
106	Dawns Werin Mewn Arddull Draddodiadol i Ferched Bl.9 ac iau	Hunan-ddewisiad Dawns gan ddefnyddio arddull, camau, patrymau a gwisgoedd traddodiadol Gymreig, ac alawon traddodiadol Gymreig neu'n draddodiadol eu naws. Dylid cyflwyno rhestr o'r alawon a ddefnyddir i'r beirniad/beirniad ar gychwyn y gystadleuaeth gan nodi eu hamseriad. Dim hwy na 3 munud
107	Dawns Werin Mewn Arddull Draddodiadol i Fechgyn Bl.9 ac iau	Hunan-ddewisiad Dawns gan ddefnyddio arddull, camau, patrymau a gwisgoedd traddodiadol Gymreig, ac alawon traddodiadol Gymreig neu'n draddodiadol eu naws. Dylid cyflwyno rhestr o'r alawon a ddefnyddir i'r beirniad/beirniad ar gychwyn y gystadleuaeth gan nodi eu hamseriad. Dim hwy na 3 munud

108 Dawns Werin Mewn Arddull Draddodiadol i Ferched Bl.10 ac o dan 25 oed

Portread o gymeriad Cymreig

Dawns gan ddefnyddio arddull, camau, patrymau a gwisgoedd traddodiadol Gymreig, ac alawon traddodiadol Gymreig neu'n draddodiadol eu naws - gweler Rheol Dawnsio Gwerin 4, tudalen [34](#).

Dim hwy na 4 munud

Dylid cyflwyno rhestr o'r alawon a ddefnyddir i'r beirniad/beirniaid ar gychwyn y gystadleuaeth gan nodi eu hamseriad.

Nid yw'r gystadleuaeth hon yn ymddangos yn yr Eisteddfod Gylch na Rhanbarth, ond mae'n rhaid cofrestru i gystadlu cyn y 1af o Fawrth.

109 Dawns Werin Mewn Arddull Draddodiadol i Fechgyn Bl.10 a dan 25 oed

Portread o gymeriad Cymreig

Dawns gan ddefnyddio arddull, camau, patrymau a gwisgoedd traddodiadol Gymreig, ac alawon traddodiadol Gymreig neu'n draddodiadol eu naws - gweler Rheol Dawnsio Gwerin 4, tudalen [34](#).

Dim hwy na 4 munud

Dylid cyflwyno rhestr o'r alawon a ddefnyddir i'r beirniad/beirniaid ar gychwyn y gystadleuaeth gan nodi eu hamseriad.

110 Dawns Stepio Grŵp dan 25 oed

Dim mwy na 6 mewn nifer

Hunan-ddewisiad

Dawns ar gyfer 6 person neu lai gan ddefnyddio arddull, camau, patrymau a gwisgoedd traddodiadol Gymreig, ac alawon traddodiadol Gymreig neu'n draddodiadol eu naws - gweler Rheol Dawnsio Gwerin 4, tudalen [34](#).

Dim hwy na 4 munud

Dylid cyflwyno rhestr o'r alawon a ddefnyddir i'r beirniad/beirniaid ar gychwyn y gystadleuaeth gan nodi eu hamseriad.

Dylid defnyddio cerddoriaeth fyw.

Rheolau a Manylion Cystadlaethau Dawnsio Gwerin

- Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- Amserir y perfformiad o'r symudiad cyntaf. Ni chaniateir i'r hyfforddwyr osod y dawnsywyr yn eu lle ar gychwyn cystadlaethau Dawns ar Llwyfan Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd.
- Rhaid i gystadleuwyr ddefnyddio'r argraffiad a nodir yn y Rhestr Testunau.
- Yn ychwanegol at y brif alaw, caniateir defnyddio unrhyw alawon traddodiadol Cymreig neu wreiddiol draddodiadol eu naws (oni nodir yn wahanol) a fyddo'n addas fel cyfeiliant. Dylid cychwyn a gorffen gyda'r alaw wreiddiol, oni nodir yn wahanol.
- Os na nodir rhif penodol o ddawnsywyr, caniateir defnyddio unrhyw nifer addas at ofynion y ddawns.
- Disgwylir i bartïon ac unigolion wneud pob ymdrech i sicrhau cyfeiliant byw i'w dawns, ond caniateir defnyddio cerddoriaeth wedi'i recordio ymlaen llaw, oni nodir yn wahanol. Os bydd cydraddoldeb yn y dawnsio, yna fe ystyrir natur y cyfeiliant. Caniateir newid y cyweirnod.
- Cyfrifoldeb y cystadleuydd yw sicrhau hawlfraint unrhyw gerddoriaeth ar drac neu gerddoriaeth a chwaraeir yn fyw, sydd wedi ei gyhoeddi yn fasnachol. Am ragor o fanylion ac am ganllawiau ar sut i sicrhau caniatâd perfformio gweler Tudalen [10](#).
- Caniateir i bartïon ddefnyddio hyd at dri chyfeilydd dros 25 oed ymhlith y cyfeilyddion.
- Disgwylir i'r gwisgoedd, gan gynnwys esgidiau, ychwanegu at awyrgylch a chyfanrwydd y cyflwyniad.
- Wrth ffurfio partïon dawnsio gwerin, dylid glynu at gyfarwyddiadau'r ddawns o ran cyfansoddiad y parti.

Beirniaid Karen Grayson Cooper, Elen Gwenllian Davies, Rhian James, Eifion Thomas, Sion Gwilym

111 **Dawns Stepio Bl.7 a dan 25 oed**
Dim llai na 6 mewn nifer

Hunan-ddewisiad

Cyflwyniad o ddawns draddodiadol a/neu gyfoes gan grŵp o ddawnsywyr cymysg heb fod yn llai na 6 pherson mewn nifer yn defnyddio arddull, camau a phatrymau Cymreig. Caniateir diwyg gyfoes o ran gwisg a cherddoriaeth.

Dim hwy na 5 munud

Dylid cyflwyno rhestr o'r alawon a ddefnyddir i'r beirniad/beirniad ar gychwyn y gystadleuaeth gan nodi eu hamseriad. Rhaid i'r mwyafrif o aelodau fod o dan 25 oed a phawb o dan 30 oed.

Dylid defnyddio cerddoriaeth fyw.

Dawns

112 **Dawns Greadigol Bl.6 ac iau (YC/Ad)**
Dim llai na 4 mewn nifer

Lliwiau

Dim hwy na 4 munud

113 **Dawns Aml-Gyfrwng Bl.6 ac iau**
Dim llai na 4 mewn nifer

Gwlad

Dehongliad creadigol o thema drwy arddulliau cyferbyniol. Rhaid perfformio o leiaf dwy arddull gyferbyniol.

Dim hwy na 4 munud

Rheolau a Manylion Cystadlaethau Dawns

- Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- Amserir y perfformiad o'r symudiad cyntaf. Ni chaniateir i'r hyfforddwy'r osod y dawnsywyr yn eu lle ar gychwyn cystadlaethau Dawns yn rhagbrofion nac ar lwyfan Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd.
- Caniateir defnyddio unrhyw gerddoriaeth offerynnol neu yn yr iaith Gymraeg. Cyfrifoldeb y cystadleuydd yw sicrhau hawlfraint unrhyw gerddoriaeth ar drac neu gerddoriaeth a chwaraeir yn fyw, sydd wedi ei gyhoeddi yn fasnachol. Am ragor o fanylion ac am ganllawiau ar sut i sicrhau caniatâd perfformio gweler tudalen [10](#).
- Dawnsywyr i wisgo dillad addas a gweddus ar gyfer y ddawns a'r oedran.
- Arwynebedd perfformio llwyfan Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd yw tua 10 x 8 metr.
- Creadigol** Ni chaniateir defnyddio offer llwyfan na goleuadau arbennig, colur, ategolion gwisg/corff nac unrhyw gyfarpar arall - ac eithrio yn y gystadleuaeth Grŵp Dawns Creadigol i Ysgolion/Unedau ag Anghenion Dysgu Ychwanegol. Disgwylir i'r cystadleuwyr roi crynodeb byr, dim mwy na 100 gair, yn egluro cynnwys y ddawns yn y Gymraeg ar gyfer y beirniad a'r gynulleidfa. Ni fydd y crynodeb yn cael ei amseru, ac ni ddylid defnyddio symudiadau yn ystod y crynodeb. Bydd yr amseru yn cychwyn o'r symudiad cyntaf.

Dawns Aml-Gyfrwng Dehongliad creadigol o thema drwy gyfrwng arddulliau cyferbyniol. Rhaid perfformio o leiaf dwy arddull gyferbyniol. Ceir defnyddio gwisgoedd addas a mân bropiau er mwyn dehongli'r thema, a rhaid iddynt fod yn syml, addas a chlodadwy gan yr unigolion fydd yn eu defnyddio. Disgwylir i'r cystadleuwyr roi crynodeb byr, dim mwy na 100 gair, yn egluro cynnwys y ddawns yn y Gymraeg ar gyfer y beirniad a'r gynulleidfa. Ni fydd y crynodeb yn cael ei amseru na'i feirniadu. Bydd yr amseru yn cychwyn o'r symudiad cyntaf.

- Ni chaniateir cystadlu mewn mwy nag un gystadleuaeth gyda'r un ddawns.
- Mae'n hanfodol fod yr hyfforddiant y mae'r dawnsywyr yn ei dderbyn yn ystyried agweddau a rheolau iechyd a diogelwch. Rhaid sicrhau fod y corff yn cael ei gynhesu ar gyfer y perfformiad ac oeri ar ôl y perfformiad.
- Rhaid uwchlwytho crynodeb y ddawns greadigol a'r aml gyfrwng wrth gofrestru ar [Y Porth](#) erbyn y dyddiad cau.

Beirniad Meleri Cole, Eurgain Sara Lloyd
Dawnsio Creadigol Anghenion Dysgu Ychwanegol
Diana Hughes

114	Grŵp Dawns Creadigol Ysgolion/Unedau ag Angh-enion Dysgu Ychwanegol (Difrifol a Chymedrol) Dim mwy na 30 mewn nifer	Gofod Dim hwy na 4 munud
115	Dawns Greadigol Bl.7 a dan 25 oed Dim llai na 4 mewn nifer	Y Tirlun Dim hwy na 4 munud
116	Dawns Aml-Gyfrwng Bl.7 a dan 25 Dim llai na 4 mewn nifer	Arwyr Dehongliad creadigol o thema drwy arddulliau cyferbyniol. Rhaid perfformio o leiaf dwy arddull gyferbyniol. Dim hwy na 4 munud

Dawnsio Hip-Hop/Stryd/Disgo

117	Dawns Hip-Hop/Stryd/Disgo (neu gyfuniad) Unigol Bl.6 ac iau	Hunan-ddewisiad Cerddoriaeth offerynnol neu yn yr iaith Gymraeg Dim hwy na 2 funud
118	Grŵp Dawnsio Hip-Hop/Stryd/Disgo (neu gyfuniad) Bl.6 ac iau Dim llai na 4 mewn nifer	Hunan-ddewisiad Cerddoriaeth offerynnol neu yn yr iaith Gymraeg Dim hwy na 3 munud
119	Dawns Hip-Hop/Stryd/Disgo (neu gyfuniad) Unigol Bl.7, 8 a 9	Hunan-ddewisiad Cerddoriaeth offerynnol neu yn yr iaith Gymraeg Dim hwy na 2 funud

Rheolau a Manylion Cystadlaethau Dawnsio Hip Hop/Stryd/Disgo

- Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- Amserir y perfformiad o'r symudiad cyntaf. Ni chaniateir i'r hyfforddwy'r osod y dawnsywyr yn eu lle ar gychwyn cystadlaethau Dawns ar lwyfan Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd.
- Caniateir defnyddio unrhyw gerddoriaeth offerynnol neu yn yr iaith Gymraeg. Cyfrifoldeb y cystadleuydd yw sicrhau hawlfraint unrhyw gerddoriaeth ar drac neu gerddoriaeth a chwaraeir yn fyw, sydd wedi ei gyhoeddi yn fasnachol. Am ragor o fanylion ac am ganllawiau ar sut i sicrhau caniatâd perfformio gweler tudalen 10.
- Dawnsywyr i wisgo dillad addas a gweddus ar gyfer y ddawns a'r oedran.
- Rhaid i bob symudiad fod o fewn cyd-destun yr arddull dawns ac i'r coreograffi ganolbwytio ar y stepiau dawns.
- Mae'n hanfodol fod yr hyfforddiant y mae'r dawnsywyr yn ei dderbyn yn ystyried agweddau a rheolau iechyd a diogelwch. Rhaid sicrhau fod y corff yn cael ei gynhesu ar gyfer y perfformiad ac oeri ar ôl y perfformiad
- Rhaid darparu cyfeiliant ar ffurf MP3 neu WAV a chael copi caled ar CD neu USB rhag ofn. Rhaid uwchlwytho y trac wrth gofrestru ar [Y Porth](#) erbyn y dyddiad cau.
- Ni chaniateir defnyddio propiau.

Beirniaid Hip Hop/Stryd/Disgo Lauren Phillips

120	Grŵp Dawnsio Hip-Hop/Stryd/Disgo (neu gyfuniad) Bl.7 a dan 19 oed Dim llai na 4 mewn nifer	Hunan-ddewisiad Cerddoriaeth offerynnol neu yn yr iaith Gymraeg Dim hwy na 3 munud
121	Dawns Hip-Hop/Stryd/Disgo (neu gyfuniad) Unigol Bl.10 a dan 25 oed	Hunan-ddewisiad Cerddoriaeth offerynnol neu yn yr iaith Gymraeg Dim hwy na 2 funud
122	Pâr neu Driawd HipHop/Stryd/Disgo o dan 25 oed	Hunan-ddewisiad Cerddoriaeth offerynnol neu yn yr iaith Gymraeg Dim hwy na 3 munud

Llefaru

123	Llefaru Unigol Bl.2 ac iau	Gwesty Moethus, Mei Mac <i>Hwrê, Mae Hi'n Wyliau!, Gwasg Carreg Gwalch</i>
124	Llefaru Unigol Bl.3 a 4	Ar ôl Methu Unwaith, Myrddin ap Dafydd <i>Geiriau Bach Chwareus, Gwasg Carreg Gwalch</i>
125	Llefaru Unigol Bl.5 a 6	Yr Hen Dŷ Gwag, T. Llew Jones <i>Trysorfa, T.Llew Jones</i>
126	Grŵp Llefaru Bl.6 ac iau 6-12 mewn nifer	Merched Beca, Arwel John <i>Ar Lan Fy Afon I, Gwasg Dinefwr</i>
127	Grŵp Llefaru Bl.6 ac iau (Ad) 6-12 mewn nifer	Y Gwynt a'r Haul, W Rhys Nicholas <i>Llyfrau Darllen Newydd, Llyfr 2, T. Llew Jones</i>
128	Llefaru Unigol Bl.7, 8 a 9	Amazonia, Einir Jones <i>Daeth Awst, Daeth Nos*, Barddas</i> <i>*Allan o brint. Copi ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glan-Ilyn</i>
129	Grŵp Llefaru Bl.9 ac iau (Ad) 6-16 mewn nifer	Gwyrdd, Bryan Martin Davies <i>Cerddi Bryan Martin Davies*, Barddas</i> <i>*Allan o brint. Copi ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glan-Ilyn</i>
130	Grŵp Llefaru Bl.7, 8 a 9 6-16 mewn nifer	11.12.82, Iwan Llwyd <i>Fesul Gair, Gwasg Gomer</i>
131	Llefaru Unigol Bl.10 a dan 19 oed	Celf Fodern, Iestyn Tyne <i>Addunedau, Cyhoeddiadau'r Stamp</i> Ni ddylid cynnwys y dyfyniad gan Dr Llion Jones

132	Grŵp Llefaru Bl.10 a dan 19 oed 6-16 mewn nifer	Syrffio, Guto Dafydd <i>Ni Bia'r Awyr, Barddas</i>
133	Llefaru Unigol 19-25 oed	Cofio, Waldo Williams <i>Dail Pren, Y Lolfa</i>
134	Grŵp Llefaru dan 25 oed (Ae) 6-16 mewn nifer	Detholiad o Dan y Wenallt, Dylan Thomas <i>Copi ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glan-Ilyn</i> (<i>Hawlfraint: Atebol</i>)
135	Llefaru Unigol Bl.2 ac iau (D)	Glaw, Non ap Emlyn <i>Sgram! Cerddi Blasus, Atebol</i>
136	Llefaru Unigol Bl.3 a 4 (D)	Fy Nheulu a Fi, Hedd ap Emlyn <i>Sgram! Cerddi Blasus, Atebol</i>
137	Llefaru Unigol Bl.5 a 6 (D)	Siopa, Hywel Griffiths <i>Teigr yn y Gegin, Gwasg Gomer</i>
138	Grŵp Llefaru Bl.6 ac iau (D) 6-12 mewn nifer	Myrddin, Tudur Dylan Jones <i>Rhywun yn Rhywle: Cerddi Cyntaf i Blant Gwasg Gomer</i>

Rheolau a Manylion Cystadlaethau Llefaru

- Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- Bydd y pwyslais ar y llefaru ac ar gyflwyno naws ac ystyr y cerddi/darnau o ryddiaith. Gellir arbrofi, os dymunir, yn ôl gweledigaeth yr hyfforddwr e.e. gellir defnyddio symud, rhannu, gwisgoedd, cerddoriaeth neu effeithiau eraill. Awgrymiadau'n unig yw'r rhestr uchod.
- Caniateir defnyddio cerddoriaeth ond ni ddylid ychwanegu geiriau. Cyfrifoldeb y cystadleuydd yw sicrhau hawlfraint unrhyw gerddoriaeth ar drac neu gerddoriaeth a chwaraeir yn fyw, sydd wedi ei gyhoeddi yn fasnachol. Am ragor o fanylion ac am ganllawiau ar sut i sicrhau caniatâd perfformio gweler tudalen [10](#).
- Ni chaniateir gorddefnydd o iaith arall.
- Yng nghystadlaethau'r Adran Llefaru, lle bo'r darn prawf wedi ei ysgrifennu mewn tafodiaith gref, caniateir rhai mân newidiadau i ynganiad geiriau er mwyn i'r darn swnio'n naturiol i'r glust yn nhafodiaith y cystadleuydd. Dylid, fodd bynnag, sicrhau bod yr addasiad yn gynnil ac angenrheidiol. Ni ddylai unrhyw addasiadau, er mwyn bod yn driw i waith y llenor/bardd, effeithio ar fydr ac odl cerdd na newid ystyr y darn prawf mewn unrhyw fodd. Lle bo'r darn mewn cynghanedd, ni chaniateir unrhyw newidiadau.
- Mae'r nifer a nodir mewn grŵp yn cyfeirio at y nifer sydd yn llefaru. Caniateir aelodau ychwanegol ar gyfer cyfeiliant offerynnol yn unig. Yn y cystadlaethau i ysgolion uwchradd ac Aelwydydd, rhaid i bawb sydd yn ymddangos yn y gystadlaeth fod o fewn yr oedran priodol. Yn y cystadlaethau sy'n benodol ar gyfer Adrannau (heb fod yn Adran Ysgol) neu ar gyfer aelodau o fewn oedran cynradd, caniateir i un cyfeilydd fod dros oedran y gystadlaethau.
- Rhaid i gystadleuwyr ddefnyddio'r argraffiad a nodir yn y Rhestr Testunau hwn. Ni chaniateir defnyddio argraffiad gwahanol mewn unrhyw gystadlaeth oni nodir yn wahanol.
- Rhaid dechrau'r perfformiad â gofod chwarae gwag. Ni chaniateir gosod offer, set na phropiau cyn i'r cystadleuwyr ddod i'r llwyfan. Ni chaniateir gadael offer ar y llwyfan ar ddiwedd y perfformiad.

Beirniaid Iwan Barker Jones, Eirian Wyn Jones, Elen Gwenllian, Megan Llŷn, Carwyn John
Beirniaid Llefaru Dysgwyr Garry Owen, Ivoreen Williams

139 Llefaru Unigol Bl.7, 8 a 9 (D)**Y Bocs, Rosie Haywood***Poeth! Cerddi Poeth ac Oer, Y Lolfa.***140 Grŵp Llefaru Bl.7, 8 a 9 (D)**

6-12 mewn nifer

Deg o Elyrch Gwynion, Robin Llwyd ab Owain*Poeth! Cerddi Poeth ac Oer, Y Lolfa***Rheolau a Manylion Cystadlaethau Siarad Cyhoeddus**

- 1 Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- 2 Rhaid cofrestru timau Siarad Cyhoeddus erbyn 1 Mawrth
- 3 Wedi traddodi beirniadaeth ar lafar i bob tim ar ôl eu perfformiad prawf Rhanbarthol, ni pharatoir beirniadaeth ysgrifenedig wedyn. Anfonir nodiadau bras at y timau a ddewisir i'r profion terfynol.
- 4 Wedi gweld yr holl dimau, bydd y beirniad yn dewis y timau gorau o blith y timau Ysgolion Uwchradd, a'r gorau o blith y timau Aelwydydd. Bydd y timau hyn yn ymddangos yn y profion terfynol yn ystod wythnos Eisteddfod yr Urdd. Hysbysir pob tim, llwyddiannus ac aflwyddiannus, tua chanol Ebrill.
- 5 Rhaid i'r timau a ddewisir i'r profion terfynol gystadlu ar y dyddiad ac yn y drefn a benderfynir gan Drefnydd yr Eisteddfod.
- 6 Sylwer mai tim Ysgol a thim Aelwyd sydd i gystadlu. Yr Ysgol/Aelwyd yw'r uned, ac ni chaniateir benthyca perfformwyr o Ysgolion/Aelwydydd eraill. Caniateir 4 aelod mewn tim.

Beirniad Meinir Howells**141 Llefaru Unigol Bl.10 a dan 19 oed (D)****Ein Byd, Gwyn Thomas***Lluniau yn Fy Mhen, Gwasg Gomer***142 Grŵp Llefaru Bl.10 a dan 19 oed (D)**

6-12 mewn nifer

Di-en-ê, Gwyn Thomas*Lluniau yn Fy Mhen, Gwasg Gomer***Siarad Cyhoeddus****143 Tim Siarad Cyhoeddus Bl.10 a dan 19 oed (YU)****144 Tim Siarad Cyhoeddus 14-25 oed (Ae)**

Theatr

145	Perfformiad Theatrïg o Sgript Bl.6 ac iau 2-4 mewn nifer	Detholiad neu Ddetholiad Penodol o Dosbarth Miss Prydderch a'r Dreigiau, Mererid Hopwood Sgript osod gan Mererid Hopwood <i>Atebol</i> <i>Copi ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glan-Ilyn</i> Dim hwy na 5 munud gan gynnwys amser i osod a chlirio llwyfan.
146	Perfformiad Theatrïg Bl.6 ac iau	Drwg yn y Caws Dim hwy na 10 munud gan gynnwys amser i osod a chlirio llwyfan.
147	Cân Actol Bl.6 ac iau (YC/Ad) Ysgolion â hyd at 100 o blant rhwng 4-11 oed Dim mwy na 40 mewn nifer	Ffenestri Cyflwyniad na chymer fwy na 10 munud gan gynnwys amser i osod a chlirio llwyfan.
148	Cân Actol Bl.6 ac iau (YC) Ysgolion â thros 100 o blant rhwng 4-11 oed Dim mwy na 40 mewn nifer	Diwrnod i'r Brenin Cyflwyniad na chymer fwy na 10 munud gan gynnwys amser i osod a chlirio llwyfan.
149	Perfformiad Theatrïg Unigol Bl.7, 8 a 9	Perfformiad o un ai: a) Monolog o ddrama Gymraeg, llyfr Gymraeg neu sgript wreiddiol NEU b) Cân - cân bop Gymraeg, cân werin Gymraeg neu gân o sioe gerdd Dim hwy na 3 munud gan gynnwys amser i osod a chlirio llwyfan..
150	Perfformiad Theatrïg o Sgript Bl.7, 8 a 9 2-4 mewn nifer	Detholiad neu Ddetholiad Penodol o Yr Haf Gorau Erioed, Gwenno Hughes Sgript osod gan Gwenno Hughes <i>Gwasg Gomer</i> <i>Copi o'r detholiad penodol ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glan-Ilyn</i> Dim hwy na 5 munud gan gynnwys amser i osod a chlirio llwyfan.
151	Perfformiad Theatrïg o Olygfa Bl.7, 8 a 9 5-10 mewn nifer	Perfformio golygfa o un o'r nofelau isod: a) Paent, Angharad Tomos <i>Gwasg Carreg Gwalch</i> b) Wel Gymru Fach, Lleucu Roberts <i>Y Lolfa</i> c) Ga'i Fyw Adre, Haf Llewelyn <i>Gwasg Carreg Gwalch</i> Dim hwy na 5 munud gan gynnwys amser i osod a chlirio llwyfan.

152	Perfformiad Theatrïg i Grŵp Bl.7, 8 a 9 Dim llai na 10 mewn nifer	Ysgogiad: (a) Y gân Yma o Hyd, Dafydd Iwan NEU (b) Thema: Gyda'n Gilydd Gall y perfformiad fod un ai yn: i) Perfformiad â dim ond canu neu: ii) Perfformiad â dim ond llefaru neu: iii) Perfformiad yn gyfuniad o ganu/llefaru Os yn defnyddio cerddoriaeth, rhaid sicrhau hawlfraint cyn cofrestru i berfformio. Rhwng 5-10 munud gan gynnwys amser i osod a chlirio llwyfan.
153	Perfformiad Theatrïg o Sgrïpt Bl.10 a dan 19 oed 2-4 mewn nifer	Hunan-ddewisiad Rhaid sicrhau hawlfraint cyn cofrestru i gystadlu. Dim hwy na 5 munud gan gynnwys amser i osod a chlirio llwyfan.
154	Perfformiad Theatrïg i Grŵp Bl.10 a dan 19 oed Dim llai na 10 mewn nifer	Ysgogiad: (a) Bydd Goleuni yn yr Hwyr, Lisa Eurgain Taylor www.lisaeurgaintaylor.com/paintings NEU (b) Y gân Drwy dy Lygaid di, Yws Gwynedd Gall y perfformiad fod un ai yn: i) Perfformiad â dim ond canu neu: ii) Perfformiad â dim ond llefaru neu: iii) Perfformiad yn gyfuniad o ganu/llefaru Os yn defnyddio cerddoriaeth, rhaid sicrhau hawlfraint cyn cofrestru i berfformio. Rhwng 5-10 munud gan gynnwys amser i osod a chlirio llwyfan.
155	Detholiad o Ddrama Gerdd Bl.7 a dan 25 oed Dim llai na 10 mewn nifer	Hunan-ddewisiad Dim hwy na 15 munud gan gynnwys amser i osod a chlirio llwyfan. Rhaid sicrhau hawlfraint cyn cofrestru i gystadlu.
156	Stand Yp 14-25 oed	Hunan-ddewisiad Cyflwyniad o waith comedi gwreiddiol gan unigolyn heb fod yn hwy na 4 munud.
157	Perfformiad Theatrïg Unigol Bl.10 a dan 19 oed	Hunan-ddewisiad Cyflwyno monolog na chymer fwy na 5 munud i'w berfformio. Rhaid sicrhau hawlfraint cyn cofrestru i gystadlu.

158	Perfformaid Theatrïg Unigol 19-25 oed	Hunan-ddewisiad Perfformio 2 fonolog cyferbyniol. Dim hwy na 8 munud gan gynnwys amser i osod a chlirio llwyfan. Rhaid sicrhau hawlfraint cyn cofrestru i gystadlu.
159	Perfformaid Theatrïg Unigol o Gân o Sioe Gerdd Bl.10 a dan 19 oed	Hunan-ddewisiad Dim hwy na 5 munud. Rhaid sicrhau hawlfraint cyn cofrestru i gystadlu.
160	Perfformaid Theatrïg Unigol o Gân o Sioe Gerdd 19-25 oed	Hunan-ddewisiad Dim hwy na 5 munud. Rhaid sicrhau hawlfraint cyn cofrestru i gystadlu.
161	Perfformaid Theatrïg o Ensemble o Sioe Gerdd Bl.10 a dan 25 oed 2-6 mewn nifer	Hunan-ddewisiad Perfformiad o olygfa neu gân o sioe gerdd. Dim hwy na 5 munud. Rhaid sicrhau hawlfraint cyn cofrestru i gystadlu.
162	Perfformaid Theatrïg o Sgript Bl.6 ac iau (D) 2-4 mewn nifer	Sgript osod: Y Ddawns, Edwin ac Eirian Jones <i>Copi ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glan-Ilyn</i> Dim hwy na 5 munud gan gynnwys amser i osod a chlirio llwyfan.
163	Cân Actol Bl.6 ac iau (D) 8-40 mewn nifer	Arwyr Lleiafswm o 8 a dim mwy na 40 mewn nifer Cyflwyniad na chymer fwy na 10 munud gan gynnwys amser i osod a chlirio llwyfan.
164	Perfformaid Theatrïg o Sgript Bl.7, 8 a 9 (D) 2-4 mewn nifer	United, Eurig Wyn Sgript osod gan Sara Mair <i>Copi ar gael o Adran yr Eisteddfod, Glan-Ilyn</i> Dim hwy na 5 munud gan gynnwys amser i osod a chlirio llwyfan.

Rheolau a Manylion Cystadlaethau Theatr

- Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- Rhaid dechrau'r perfformiad â gofod chwarae gwag. Ni chaniateir gosod offer cyn i'r cystadleuwyr ddod i'r llwyfan. Ni chaniateir gadael offer ar y llwyfan ar ddiwedd y perfformiad. Diffinnir prop a set fel eitem neu offer y gall un cystadleuydd ei gario i ac o'r llwyfan.
- Amserir y perfformiad o'r sain neu'r ystum cyntaf nes bo'r cystadleuwyr wedi gadael y llwyfan.
- Bydd 5 meicroffon ar lwyfan y Genedlaethol a bydd yn bosibl defnyddio hyd at 4 meicroffon radio (ac ethio'r gystadluaeth Perfformaid Theatrïg o Ensemble o Sioe Gerdd lle caniateir hyd at 6 meicroffon radio).
- Ni chaniateir i unrhyw gystadleuydd berfformio unrhyw ddarn y maent wedi'i berfformio eisoes yn Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd dros y tair blynedd diwethaf.
- Caniateir aelodau ychwanegol ar gyfer cyfeiliant yn unig. Nid oes rhaid i'r cyfeilyddion fod o fewn oedran y gystadluaeth.
- Cyfrifoldeb y cystadleuydd yw sicrhau pob caniatâd priodol ar gyfer cynnwys unrhyw ddarnau hunan-ddewisiad, cerddoriaeth ar drac neu gerddoriaeth a chwaraeir yn fyw, sydd wedi ei gyhoeddi yn fasnachol, o fewn y perfformiad. Anogir cystadleuwyr i ddefnyddio cerddoriaeth wreiddiol. Am ragor o fanylion ac am ganllawiau ar sut i sicrhau caniatâd perfformio gweler tudalen [10](#).
- Ni chaniateir gordefnydd o iaith arall.

CANLLAWIAU YCHWANEGOL - tudalen 43

Beirniaid

Lowri Cynan, Mari Morgan, Ffion Wyn Bowen, Siôn Ifan, Steffan Cennydd, Nia Ann Jones, Gareth Elis, Aled Powys

Williams

Rheolau a Manylion Cystadlaethau Theatr (parhad)**Canllawiau Ychwanegol****9 Perfformiad Theatrigo Sgript**

Cyflwyniad gan 2-4 mewn nifer o sgript osodedig neu sgript hunan-ddewisiad yn ddibynnol ar y gystadleuaeth o dan sylw. Dylid sicrhau bod hyd perfformio y sgript hunan-ddewisiad yn ddim mwy na 5 munud. Mae hawl gan yr hyfforddwr i newid ac addasu acen. Caniateir newid rhyw'r cymeriad os yw hynny yn gwneud synnwyr ac yn gydnaws â'r sgript. Caniateir gwisgoedd, propiau a set syml.

10 Cân Actol - Bl.6 a iau

Disgwyllir cyflwyniad o'r thema â'r pwyslais ar ganu ac actio. Dylai'r gerddoriaeth lifo drwy'r perfformiad cyfan. Gall y geiriau a'r alawon fod yn wreiddiol, wedi eu cyhoeddi neu'n gyfuniad o'r ddau. Rhaid sicrhau hawlfraint os yn defnyddio cerddoriaeth a gyhoeddwyd yn fasnachol. Caniateir gwisgoedd, offer a set syml.

11 Perfformiad Theatrigo i Grŵp - Bl.6 a iau

Perfformiad o sgript ar thema osodedig gan grŵp. Disgwyllir cyflwyniad o'r thema â'r pwyslais ar yr elfen ddramatig. Caniateir defnyddio gwaith megis darnau o ddrama yn ogystal a gwaith gwreiddiol. Caniateir y defnydd o gerddoriaeth gefndirol i ychwanegu at yr awyrgylch yn unig ond dylid pwysleisio nad hwn yw'r elfen bwysicaf o'r gystadleuaeth. Caniateir gwisgoedd, offer a set syml.

12 Perfformiad Theatrigo Unigol. Bl.7, 8 a 9

Gall unigolyn berfformio monolog neu gân o hyd at dri munud mewn hyd .

Gall y fonolog ddod o lyfr Cymraeg gwreiddiol neu ddrama Gymraeg neu fod yn wreiddiol.

Caniateir mân offer llwyfan a gwisg briodol ar gyfer y perfformiad.

Pan yn perfformio cân yn arbennig, yr elfen bwysicaf yw cyfleu y stori / cymeriad yn y perfformiad, nid cywirdeb technegol i'r copi. Gall y gân fod yn gân bop Gymraeg, gwerin Gymraeg neu cân o sioe gerdd.

Caniateir cyfeiliant.

Rhaid cael hawlfraint unrhyw gerddoriaeth neu rhyddiaeth a ddefnyddir.

13 Perfformiad Theatrigo o olygfa Bl.7, 8 a 9

Hyd - 5 munud

Rhwng 5-10 mewn nifer.

Rhaid dewis golygfa / digwyddiad o un o'r nofelau gosod.

Rhaid i holl gynnwys y perfformiad ddeillio o'r nofel.

Gallwch gyflwyno yr olygfa yn defnyddio unrhyw dechnegau/ arddulliau theatrig.

Nid yw'r gystadleuaeth yn gofyn am berfformio y stori gyfan.

e.e. Gallwch rannu y naratif rhwng yr holl grŵp, defnyddio corws, defnyddio tableaux, symudiadau,

pypedau, neu unrhyw beth fydd yn creu perfformiad ac adloniant i'r gynulleidfa.

Caniateir defnyddio mân offer a gwisgoedd a cherddoriaeth.

Rhaid cael hawlfraint unrhyw gerddoriaeth a ddefnyddir.

14 Perfformiad Theatrigo i Grŵp Bl.7 8, a 9 a Bl.10 a dan 19

Hyd - rhwng 5 a 10 munud.

Dim llai na 10 mewn nifer.

Dehongliad theatrig o un o'r ysgogiadau gosod.

Gall fod yn gerddoriaeth i gyd, yn lefaru i gyd, neu'n gyfuniad o'r ddau.

Gall y perfformiad gynnwys deunydd gwbl wreiddiol neu deunydd gan awduron neu gyfansodwyr eraill.

Caniateir mân offer a gwisg.

Rhaid cael hawlfraint unrhyw ddeunydd a ddefnyddir.

15 Perfformiad Theatrigo Unigol o Gân o Sioe Gerdd

Cyfrifoldeb yr unadwydd yw sicrhau hawlfraint perfformio gan y cwmni cyhoeddi perthansol. Disgwyllir i'r sawl sy'n cystadlu i uwchlwytho tystiolaeth o'r hawlfraint / caniatad wrth gofrestru.

16 Perfformiad Theatrigo Unigol Bl.10 a dan 19 oed a 19-25 oed

Cyflwyniad(au) o ddrama, darn o ryddiaith sydd wedi ei(u) cyhoeddi neu waith gwreiddiol addas. Caniateir gwisgoedd ac offer syml ar gyfer y perfformiad.

17 Perfformiad Theatrigo o Ensemble o Sioe Gerdd Bl.10 a dan 25 oed

Perfformiad hyd at 5 munud gan 2 neu hyd at 6 aelod o gân neu olygfa o Sioe Gerdd. Rhaid i bob aelod gynrychioli cymeriad unigol yn ystod y cyflwyniad. Oherwydd rhesymau hawlfraint bydd angen gwirio gyda'r cyhoeddwr os am ddefnyddio gwisgoedd ac offer sydd yn efelychu cynhyrchiadau llwyfan. Rhaid i bob cystadleuydd ddarparu cyfeilydd ei hun. Gellir defnyddio band neu gerddoriaeth wedi recordio ymlaen llaw, ond cyfrifoldeb y grŵp yw sicrhau hawlfraint.

18 Stand-yp

Cyflwyniad o waith comedi gwreiddiol gan unigolyn heb fod yn hwy na 4 munud. Cynhelir y gystadleuaeth ar Lwyfan y Maes, Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd ar y prynhawn Sadwrn olaf. Nid oes rhaid cyflwyno sgript flaen llaw ond rhaid i'r cynnwys fod yn weddus ac nid yn enllibus.

19 Detholiad o Ddrama Gerdd

Nid oes rhaid cyflwyno'r stori yn gyflawn a gellid canu rhannau o ganeuon ond dylid ceisio sicrhau bod y cyflwyniad yn llifo i greu cyfanwaith. Caniateir gwisgoedd, offer a set syml. Gellir defnyddio band neu gerddoriaeth wedi ei recordio ymlaen llaw. Cyfrifoldeb y grŵp yw sicrhau hawlfraint perfformio. Am ragor o fanylion ac am ganllawiau ar sut i sicrhau caniatad perfformio gweler tudalen 10.

Trin Gwallt a Harddwch

165	Lefel 1 / Mynediad Trin Gwallt BI.10 a dan 25 oed	Gwledydd y Byd
166	Lefel 1 / Mynediad Harddwch BI.10 a dan 25 oed	Gwledydd y Byd
167	Lefel 2 Trin Gwallt BI.10 a dan 25 oed	Gwledydd y Byd
168	Lefel 2 Harddwch BI.10 a dan 25 oed	Gwledydd y Byd
169	Lefel 3 Trin Gwallt BI.10 a dan 25 oed	Gwledydd y Byd
170	Lefel 3 Harddwch BI.10 a dan 25 oed	Gwledydd y Byd

Rheolau a Manylion Cystadlaethau Trin Gwallt a Harddwch

Trefn y gystadleuaeth

- 1 Trefnir rownd Rhanbarthol cyn diwedd mis Ebrill 2023 os oes angen.
- 2 Cynhelir y rownd derfynol ar ddydd Gwener Eisteddfod yr Urdd mewn lleoliad ar y Maes.

Rheolau Cystadlu

- 1 Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- 2 Cyfrifoldeb y cystadleuydd yw darparu offer a model eu hunain er mwyn cwblhau'r dasg ymhob rownd.
- 3 Darperir un soced drydanol ar gyfer bob cystadleuydd ymhob rownd.
- 4 Darperir bwrdd a chadair ar gyfer pob cystadleuydd ymhob rownd.
- 5 Ceir hyd at 90 munud i gwblhau'r dasg.

Trin Gwallt

Lefel 1 / Mynediad, Lefel 2 a Lefel 3

Creu delwedd gyflawn yn seiliedig ar y thema. Bydd gan bob cystadleuydd 90 munud i gwblhau'r dasg sy'n cynnwys gosod a chlirio. Caiff y gwaith coluro, gwisg ac ategolion ei gwblhau o flaen llaw gan y cystadleuydd yn unig. Mae rhwydd hynt i'r cystadleuwyr ddewis eu cyfarpar a'u cynnyrch eu hun ar gyfer y dasg.. Caniateir i'r cystadleuydd baratoi hyd at 30% o'r gwallt / ategolion gwallt o flaen llaw.

Harddwch

Lefel 1 / Mynediad, Lefel 2 a Lefel 3

Celf ewinedd a cholur yn seiliedig ar y thema. Caniateir 90 munud i gwblhau'r dasg sy'n cynnwys gosod a chlirio. Bydd angen canolbwyntio ar yr olwg derfynol ond bydd y beirniaid yn ystyried y gwallt a'r wisg. Caniateir i'r cystadleuydd baratoi'r wisg a'r gwallt o flaen llaw.

Cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu

Cynllunio Crys T.....	47	Llenyddiaeth: Barddoniaeth.....	61
Cymeriad Cartŵn	47	Llenyddiaeth: Rhyddiaith	62
Tudalen Gomic gyda Chymeriad(au)	47	Dysgwyr: Llenyddiaeth - Rhyddiaith	63
Llun 2D.....	47	Dysgwyr: Medal Bobi Jones.....	64
Gwaith Creadigol 2D.....	48	Dysgwyr: Medal y Dysgwyr.....	65
Graffeg Cyfrifiadurol	48	Dysgwyr: Gwaith Llafar wedi'i Recordio	65
Ffotograff Wedi'i Addasu	49	Cyst. Amgylcheddol Cymdeithas Edward Llwyd	66
Ffotograffiaeth: Llun Du a Gwyn.....	49	Ysgoloriaeth Geraint George	66
Ffotograffiaeth: Llun Lliw.....	49	Meithrin Talent - Talent Meithrin	67
Ffotograffiaeth : Cyfres o Luniau Du a Gwyn.....	49	Newyddiaduraeth.....	67
Ffotograffiaeth : Cyfres o Luniau Lliw.....	50	Cyfansoddi: Drama.....	68
Argraffu.....	50		
Tecstilau Creadigol	50		
Creu Tecstilau	51		
Ffasiwn.....	51		
Pypedau.....	51		
Gwaith 3D	52		
Uwchgylchu.....	52		
Serameg.....	53		
Gemwaith	53		
Dylunio a Thechnoleg.....	53		
Ysgoloriaeth Artist Ifanc.....	54		
Cyfansoddi Cerddoriaeth.....	55		
Cyfansoddi Cerdd Dant	56		
Cyfieithu	56		
Darlunio Llyfr Stori-a-llun.....	57		
Creu Ap.....	58		
Creu Gwefan	58		
Cynnwys Digidol.....	59		
Adolygu Ffilm.....	59		
Creu Ffilm	59		
Gofal Plant	60		
Prosiect Gwyddonol.....	60		

Clic!

Clicia ar unrhyw un o'r ad-
rannau yn y rhestr cynnwys
i fynd yn syth at yr adran
berthnasol.

Rheolau Celf, Dylunio a Thechnoleg

Terminoleg yr Adran

Celf Dylunio a Thechnoleg = CDT

Anghenion Dysgu Ychwanegol = ADY

Gwaith Grŵp = Gwaith gan 2 aelod neu fwy

- 1 **Rheolau Cyffredinol** - Mae'r Rheolau Cyffredinol sydd ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- 2 **Cystadlu** - Rhaid i bob darn o waith yn yr Adran CDT fynd drwy rowndiau Cylch / Rhanbarth. Bydd y gwaith a gaiff y wobwr gyntaf ymhob cystadleuaeth yn yr adran Gynradd, ac y cyntaf a'r ail o'r adran Uwchradd ac Aelwydydd o bob Rhanbarth yn mynd ymlaen i rownd feirniadu'r Genedlaethol.
  - a) **Medal CDT** - Dyfennir y Fedal CDT i'r cystadleuydd sydd wedi cyflwyno gwaith mwyaf addawol o blith holl gynnyrch Bl.10 a dan 19 oed sy'n cyrraedd y Rownd Feirniadu Genedlaethol.
  - b) **Ysgoloriaeth yr Artist Ifanc Bl.10 a dan 25 oed** - Gwahoddir holl gystadleuwyr Ysgoloriaeth yr Artist Ifanc i Rownd Feirniadu Genedlaethol arbennig gan hepgor ymddangos mewn rownd feirniadu Cylch / Rhanbarth.
- 3 **Dyddiad Beirniadu Rhanbarth** - Trefnir dyddiad y beirniadu Rhanbarthol cyn canol Mai. Cysylltwch â'ch trefnydd lleol i gadarnhau'r dyddiad.
- 4 **Cofrestru** - Rhaid uwchlwytho holl gynnyrch yr adran hon i'r Porth, ar wahân i gystadlaethau Celf, Dylunio a Thechnoleg, wrth gofrestru erbyn 1 Mawrth, 2023. Bydd angen labelu pob darn o waith, gan ddefnyddio'r label a ddarperir wrth gofrestru.
- 5 **Cynnyrch** - Rhaid i'r holl ddarnau a gyflwynir fod yn waith gwreiddiol a grëwyd gan y cystadleuydd/wyr.
- 6 **Nifer** - Ni chaniateir i gystadleuwyr ymgeisio fwy nag unwaith ymhob cystadleuaeth o fewn yr un adran ac eithrio'r gystadleuaeth Darlunio Llyfr Stori-a-llun (gweler tudalen [57](#)).
- 7 **Maint** - Maint pob eitem
  - a **Gwaith 2D**: Dim mwy 760mm x 560mm
  - b **Gwaith 3D**: Dim mwy na 750mm x 750mm x 750mm
  - c **Gwaith Cerameg/Crochenwaith**: Dim mwy na 400mm x 400m x 400m
- 8 **Diffiniad Gwaith 3D** - Gwrthrych sy'n weledol o bob cyfeiriad ac sy'n cynnal ei hun.
- 9 **Pwysau** - Ni all unrhyw eitem Gwaith 3D bwysu mwy na 12kg ac eithrio gwaith Ysgoloriaeth yr Artsit yr Ifanc Bl.10 a dan 25 oed
- 10 **Mowntio** - Er mwyn diogelu'r gwaith, caniateir mowntio ar bapur neu garden os oes angen. Ni chaniateir defnyddio 'mownt ffenestr' na ffrâm ar gyfer gwaith 2D ac eithrio lle mae ffrâm yn angenrheidiol ar gyfer strwythur y gwaith. Caiff y gwaith buddugol ei fowntio'n broffesiynol ar gyfer yr arddangosfa.
- 11 **Anghenion Dysgu Ychwanegol** - Diffinnir 'Anghenion Dysgu Ychwanegol' (ADY) yn unol â rheolau'r Awdurdod Addysg Leol.
- 12 **Cyhoeddi** - Bydd gan yr Urdd yr hawl i ddefnyddio neu gyhoeddi delweddau y cynnyrch a ddyfennir yn fuddugol yn

yr adran CDT yn y dyfodol heb geisio caniatâd yr artist.

- 13 **Colled neu ddifrod** - Cymerir pob gofal o'r cynhyrchion ond ni fydd yr Urdd yn gyfrifol am unrhyw golled neu ddifrod anorod a all ddigwydd o safbwynt cludo gwaith i'r Beirniadu Cenedlaethol ac i/o Faes yr Eisteddfod. Os oes gwerth mawr i'r cynhyrchion neu os yw'r cynhyrchion yn fregus, mae croeso i gystadleuwyr wneud trefniadau eu hunain i gludo'r gwaith.

Rheolau Cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu

- 14 Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- 15 Mae holl gynnyrch cystadlaethau llenyddol a chyfansoddi Eisteddfod yr Urdd yn cael eu beirniadu ar lefel genedlaethol, ar wahân i gystadlaethau Celf, Dylunio a Thechnoleg
- 16 Oni nodir yn wahanol, gwaith ar gyfer unigolion yw'r cystadlaethau.
- 17 Rhaid uwchlwytho holl gynnyrch yr adran hon i'r [Porth](#), ar wahân i gystadlaethau Celf, Dylunio a Thechnoleg wrth gofrestru erbyn 1 Mawrth, 2023.
- 18 Bydd gan yr Urdd hawl i gyhoeddi pob un neu rai o'r cyfansoddiadau cerddorol a llenyddol a ddyfennir yn fuddugol a'u defnyddio at ddibenion yr Urdd yn y dyfodol, a hynny heb geisio caniatâd yr awduron na thalu unrhyw freindal na thaliad arall.
- 19 Caniateir ennill y Gadair, y Goron, y Fedal Ddrama, Medal y Dysgwyr, Y Fedal Gyfansoddi hyd at deirgwaith.
- 20 Rhaid i'r gwaith a gyflwynir fod yn waith gwreiddiol yr awdur, sydd heb ei gyhoeddi o'r blaen mewn unrhyw ffordd naill ai'n gyfan neu'n rhannol.
- 21 Mae'r Urdd yn cadw'r hawl i olygu unrhyw waith sydd yn cael ei farnu yn addas i'w gyhoeddi yn y Cyfansoddiadau.
- 22 Ni chaniateir i gystadleuwyr ymgeisio fwy nag unwaith ymhob cystadleuaeth o fewn yr adran.

Cynllunio Crys-T

Cynllunio Crys-T (blaen a chefn) i ddatlu eich cynefin chi. Gellir datlu unrhyw agwedd o'ch cynefin unigryw chi. Gallwch lawrlwytho templed o grys T gwag [yma](#).

171	Cynllunio Crys-T Bl.2 ac iau	Cynefin
172	Cynllunio Crys-T Bl.3 a 4	Cynefin
173	Cynllunio Crys-T Bl.5 a 6	Cynefin
174	Cynllunio Crys-T Bl.7, 8 a 9	Cynefin

Cymeriad Cartŵn

Dyfeisio cymeriad cartŵn gan dynnu llun o'r cymeriad ac ysgrifennu darn amdano heb fod yn hwy na 200 gair.

175	Cymeriad Cartŵn Bl.6 ac iau	Agored
-----	------------------------------------	--------

Tudalen Gomig gyda Chymeriad(au)

Cyflwyno tudalen gomig gyda chymeriad(au) sy'n ffitio oddi-mewn i dudalen dim mwy na A3.

176	Tudalen Gomig Bl.7, 8 a 9	Agored
177	Tudalen Gomig Bl.10 a dan 19 oed	Agored

Llun 2D

Creu llun gan ddefnyddio un neu gyfuniad o'r cyfryngau yma: Pensil, Inc, Creon, Pastel neu Baent i fesur dim mwy na 760mm x 560mm.

178	Lluniadu 2D Bl.2 ac iau	Cynefin
179	Lluniadu 2D Bl.3 a 4	Cynefin
180	Lluniadu 2D Bl.5 a 6	Cynefin
181	Lluniadu 2D Bl.7, 8 a 9	Agored
182	Lluniadu 2D Bl.10 a dan 19 oed	Agored
183	Lluniadu 2D Bl. 6 ac iau A.D.Y. Cymedrol	Cynefin
184	Lluniadu 2D Bl.7, 8 a 9 A.D.Y. Cymedrol	Agored
185	Lluniadu 2D Bl.10 a dan 25 oed A.D.Y. Cymedrol	Agored
186	Lluniadu 2D Bl.6 ac iau A.D.Y. Dwys	Cynefin
187	Lluniadu 2D Bl.7, 8 a 9 A.D.Y. Dwys	Agored
188	Lluniadu 2D Bl. 10 a dan 25 oed A.D.Y. Dwys	Agored

Gwaith Creadigol 2D

Cyflwyno unrhyw waith 2D gan ddefnyddio un neu gyfuniad o'r cyfryngau yma:
Mosaig, Collage, Teils, Pren, Plastig neu Metal i fesur dim mwy na 760mm x 560mm

189	Creadigol 2D Bl.2 ac iau	Cynefin
190	Creadigol 2D Bl.3 a 4	Cynefin
191	Creadigol 2D Bl.5 a 6	Cynefin
192	Creadigol 2D Bl.6 ac iau (grŵp)	Cynefin
193	Creadigol 2D Bl.7, 8 a 9 (unigol neu grŵp)	Agored
194	Creadigol 2D Bl.10 a dan 19 oed (unigol neu grŵp)	Agored
195	Creadigol 2D Bl.6 ac iau A.D.Y. Cymedrol (unigol)	Cynefin
196	Creadigol 2D Bl.6 ac iau A.D.Y. Cymedrol (grŵp)	Cynefin
197	Creadigol 2D Bl.7, 8 a 9 A.D.Y. Cymedrol (unigol neu grŵp)	Agored
198	Creadigol 2D Bl.10 a dan 25 oed A.D.Y. Cymedrol (unigol neu grŵp)	Agored
199	Creadigol 2D Bl.6 ac iau A.D.Y. Dwys (unigol)	Cynefin
200	Creadigol 2D Bl.6 ac iau A.D.Y. Dwys (grŵp)	Cynefin
201	Creadigol 2D Bl.7, 8 a 9 A.D.Y. Dwys (unigol neu grŵp)	Agored
202	Creadigol 2D Bl.10 a dan 25 oed A.D.Y. Dwys (unigol neu grŵp)	Agored

Graffeg Cyfrifiadurol

Gwaith gwreiddiol wedi ei greu ar gyfrifiadurol i fesur dim mwy na A4.

203	Graffeg Cyfrifiadurol Bl.2 ac iau	Cynefin
204	Graffeg Cyfrifiadurol Bl.3 a 4	Cynefin
205	Graffeg Cyfrifiadurol Bl.5 a 6	Cynefin
206	Graffeg Cyfrifiadurol Bl.7, 8 a 9	Agored
207	Graffeg Cyfrifiadurol Bl.10 a dan 19 oed	Agored

Ffotograff Wedi'i Addasu

Addasu ffotograff i greu delwedd ddigidol newydd. Gellir defnyddio sganiwr ac unrhyw feddalwedd i olygu a chreu un darn o waith gorffenedig i fesur dim mwy na A4. Rhaid cynnwys y ffotograff gwreiddiol gyda'r gwaith.

208	Ffotograffiaeth a Graffeg Cyfrifiadurol Bl.6 ac iau	Cynefin
209	Ffotograffiaeth a Graffeg Cyfrifiadurol Bl.7, 8 a 9	Agored
210	Ffotograffiaeth a Graffeg Cyfrifiadurol Bl.10 a dan 19 oed	Agored

Ffotograffiaeth : Llun Du a Gwyn

Un llun ffotograff du a gwyn neu fonocrom i fesur dim mwy na A4. Dylid cyflwyno pob eitem wedi'i fowntio ar bapur neu gerdyn. Rhaid cyflwyno pob llun ar bapur safonol ffotograffiaeth. Ni chaniateir llungopio nac ôl-olygu.

211	Ffotograffiaeth: Du a Gwyn Bl.2 ac iau	Cynefin
212	Ffotograffiaeth: Du a Gwyn Bl.3 a 4	Cynefin
213	Ffotograffiaeth: Du a Gwyn Bl.5 a 6	Cynefin
214	Ffotograffiaeth: Du a Gwyn Bl.7, 8 a 9	Agored
215	Ffotograffiaeth: Du a Gwyn Bl.10 a dan 19 oed	Agored

Ffotograffiaeth : Llun Lliw

Un llun ffotograff lliw i fesur dim mwy na A4. Dylid cyflwyno pob eitem wedi'i fowntio ar bapur neu gerdyn. Rhaid cyflwyno pob llun ar bapur safonol ffotograffiaeth. Ni chaniateir llungopio nac ôl-olygu.

216	Ffotograffiaeth: Lliw Bl.2 ac iau	Cynefin
217	Ffotograffiaeth: Lliw Bl.3 a 4	Cynefin
218	Ffotograffiaeth: Lliw Bl.5 a 6	Cynefin
219	Ffotograffiaeth: Lliw Bl.7, 8 a 9	Agored
220	Ffotograffiaeth: Lliw Bl.10 a dan 19 oed	Agored

Ffotograffiaeth : Cyfres o Luniau Du a Gwyn

Cyfres o 4 ffotograff du a gwyn neu fonocrom. Pob llun i fesur dim mwy na A5. Dylid cyflwyno pob eitem wedi'i fowntio ar bapur neu gerdyn. Rhaid cyflwyno pob llun ar bapur safonol ffotograffiaeth. Ni chaniateir llungopio nac ôl-olygu.

221	Ffotograffiaeth: Cyfres o Luniau Du a Gwyn Bl.2 ac iau	Cynefin
222	Ffotograffiaeth: Cyfres o Luniau Du a Gwyn Bl.3 a 4	Cynefin

223 **Ffotograffiaeth: Cyfres o Luniau Du a Gwyn Bl.5 a 6** Cynefin

224 **Ffotograffiaeth: Cyfres o Luniau Du a Gwyn Bl.7, 8 a 9** Agored

225 **Ffotograffiaeth: Cyfres o Luniau Du a Gwyn Bl.10 a dan 19 oed** Agored

Ffotograffiaeth : Cyfres o Luniau Lliw

Cyfres o 4 ffotograff lliw. Pob llun i fesur dim mwy na A5. Dylid cyflwyno pob eitem wedi'i fowntio ar bapur neu gerdyn. Rhaid cyflwyno pob llun ar bapur safonol ffotograffiaeth. Ni chaniateir llungopio nac ôl-olygu.

226 **Ffotograffiaeth: Cyfres o Luniau Lliw Bl.2 ac iau** Cynefin

227 **Ffotograffiaeth: Cyfres o Luniau Lliw Bl.3 a 4** Cynefin

228 **Ffotograffiaeth: Cyfres o Luniau Lliw Bl.5 a 6** Cynefin

229 **Ffotograffiaeth: Cyfres o Luniau Lliw Bl.7, 8 a 9** Agored

230 **Ffotograffiaeth: Cyfres o Luniau Lliw Bl.10 a dan 19 oed** Agored

Argraffu

Argraffu ar unrhyw ddeunydd gan ddefnyddio un neu gyfuniad o gyfryngau e.e. Leino, Pren, Plastig, Papur, Ffabrig neu Fetel i fesur dim mwy na 760mm x 560mm

231 **Argraffu Bl.2 ac iau** Cynefin

232 **Argraffu Bl.3 a 4** Cynefin

233 **Argraffu Bl.5 a 6** Cynefin

234 **Argraffu Bl.6 ac iau (grŵp)** Cynefin

235 **Argraffu Bl.7, 8 a 9** Agored

236 **Argraffu Bl.10 a dan 19 oed** Agored

Tecstiliau Creadigol

Addurno ffabrig 2D neu 3D gan ddefnyddio unrhyw dechneg neu gyfuniad o dechnegau megis : Paentio, Print, Pwyth, Clymu a Llifo, Batic, Ffeltio, Argraffu Bloc neu Ddefnyddio Cyfrifiadur i fesur dim mwy na 750mm x 750mm x 750mm

237 **Tecstiliau Creadigol Bl.2 ac iau** Cynefin

238 **Tecstiliau Creadigol Bl.3 a 4** Cynefin

239 **Tecstiliau Creadigol Bl.5 a 6** Cynefin

240 **Tecstiliau Creadigol Bl.6 ac iau (grŵp)** Cynefin

241	Tecstiliau Creadigol Bl.7, 8 a 9 (unigol neu grŵp)	Agored
-----	---	--------

242	Tecstiliau Creadigol Bl.10 a dan 19 oed (unigol neu grŵp)	Agored
-----	--	--------

Creu Tecstiliau

Creu gwaith 2D neu 3D sy'n defnyddio deunyddiau a thechnegau megis:
Gwau â Llaw, Crosio, Ffeltio neu Wehyddu i fesur dim mwy na 750mm x 750mm x 750mm.

243	Creu Tecstiliau Bl.2 ac iau	Cynefin
-----	------------------------------------	---------

244	Creu Tecstiliau Bl.3 a 4	Cynefin
-----	---------------------------------	---------

245	Creu Tecstiliau Bl.5 a 6	Cynefin
-----	---------------------------------	---------

246	Creu Tecstiliau Bl.6 ac iau (grŵp)	Cynefin
-----	---	---------

247	Creu Tecstiliau Bl.7, 8 a 9	Agored
-----	------------------------------------	--------

248	Creu Tecstiliau Bl.10 a dan 19 oed	Agored
-----	---	--------

Ffasiwn

Creu eitem i wisgo gan ddefnyddio unrhyw ddeunyddiau.

249	Ffasiwn Bl.6 ac iau	Cynefin
-----	----------------------------	---------

250	Ffasiwn Bl.6 ac iau (grŵp)	Cynefin
-----	-----------------------------------	---------

251	Ffasiwn Bl.7, 8 a 9 (unigol neu grŵp)	Agored
-----	--	--------

252	Ffasiwn Bl.10 a dan 19 oed (unigol neu grŵp)	Agored
-----	---	--------

Pypedau

Hyd at 3 pyped o unrhyw fath megis: bys, llaw neu ar llyn. Dylai pyped ar llyn gael ei gyflwyno mewn ffrâm bwrpasol. Ni ddylai dimensiwn y ffrâm i gynnal y pypedau fod yn fwy na 750mm x 750mm x 750mm.

253	Pyped Bl.2 ac iau	Cynefin
-----	--------------------------	---------

254	Pyped Bl.3 a 4	Cynefin
-----	-----------------------	---------

255	Pyped Bl.5 a 6	Cynefin
-----	-----------------------	---------

256	Pyped Bl.6 ac iau (grŵp)	Cynefin
-----	---------------------------------	---------

257	Pyped Bl.7, 8 a 9 (unigol neu grŵp)	Agored
-----	--	--------

258	Pyped Bl.10 a dan 19 oed (unigol neu grŵp)	Agored
-----	---	--------

Gwaith 3D

Cyflwyno gwaith 3D mewn unrhyw gyfrwng neu gyfuniad o gyfryngau i fesur dim mwy na 750mm x 750mm x 750mm a phwysu llai na 12kg.

259	Gwaith 3D BI.2 ac iau	Cynefin
260	Gwaith 3D BI.3 a 4	Cynefin
261	Gwaith 3D BI.5 a 6	Cynefin
262	Gwaith 3D BI.6 ac iau (grŵp)	Cynefin
263	Gwaith 3D BI.7, 8 a 9 (unigol neu grŵp)	Agored
264	Gwaith 3D BI.10 a dan 19 oed (unigol neu grŵp)	Agored
265	Gwaith 3D BI.6 ac iau A.D.Y. Cymedrol	Cynefin
266	Gwaith 3D BI.6 ac iau A.D.Y. Cymedrol (grŵp)	Cynefin
267	Gwaith 3D BI.7, 8 a 9 A.D.Y. Cymedrol (unigol neu grŵp)	Agored
268	Gwaith 3D BI.10 a dan 25 oed A.D.Y. Cymedrol (unigol neu grŵp)	Agored
269	Gwaith 3D BI.6 ac iau A.D.Y. Dwys (unigol)	Cynefin
270	Gwaith 3D BI.6 ac iau A.D.Y. Dwys (grŵp)	Cynefin
271	Gwaith 3D BI.7, 8 a 9 A.D.Y. Dwys (unigol neu grŵp)	Agored
272	Gwaith 3D BI.10 a dan 25 oed A.D.Y. Dwys (unigol neu grŵp)	Agored

Uwchgylchu

Uwchgylchu unrhyw wrthrych/au i greu darn newydd.
Rhaid cynnwys ffotograff(au) o'r gwrthrych(au) gwreiddiol fel tystiolaeth o'r camau a gymerwyd.
Y gwaith gorffenedig i fesur dim mwy na 750mm x 750mm x 750mm.

273	Uwchgylchu BI.2 ac iau	Cynefin
274	Uwchgylchu BI.3 a 4	Cynefin
275	Uwchgylchu BI.5 a 6	Cynefin
276	Uwchgylchu BI.6 ac iau (grŵp)	Cynefin
277	Uwchgylchu BI.7, 8 a 9 (unigol neu grŵp)	Agored
278	Uwchgylchu BL.10 a dan 19 oed (unigol neu grŵp)	Agored

Serameg

Rhaid sicrhau fod y clai wedi cael o leiaf un taniad bisged mewn olyn. Dylai'r gwaith ffitio i ffrâm neu focs 400mm x 400mm x 400mm.

279	Serameg Bl.2 ac iau	Cynefin
280	Serameg Bl.3 a 4	Cynefin
281	Serameg Bl.5 a 6	Cynefin
282	Serameg Bl.6 ac iau (grŵp)	Cynefin
283	Serameg Bl.7, 8 a 9 (unigol neu grŵp)	Agored
284	Serameg Bl.10 a dan 19 oed (unigol neu grŵp)	Agored

Gemwaith

Gemwaith gwreiddiol mewn unrhyw gyfrwng neu gyfuniad o gyfryngau.

285	Gemwaith Bl.2 ac iau	Cynefin
286	Gemwaith Bl.3 a 4	Cynefin
287	Gemwaith Bl.5 a 6	Cynefin
288	Gemwaith Bl.6 ac iau (grŵp)	Cynefin
289	Gemwaith Bl.7, 8 a 9 (unigol neu grŵp)	Agored
290	Gemwaith Bl.10 a dan 19 oed (unigol neu grŵp)	Agored

Dylunio a Thechnoleg

Cyflwyno gwaith Dylunio a Thechnoleg i fesur dim mwy na 750mm x 750mm x 750mm a phwyso llai na 12kg. Rhaid cynnwys cyflwyniad cefndirol ysgrifenedig a thystiolaeth yn egluro'r camau wrth gyflwyno'r gwaith.

291	Dylunio a Thechnoleg Bl.2 ac iau	Cynefin
292	Dylunio a Thechnoleg Bl.3 a 4	Cynefin
293	Dylunio a Thechnoleg Bl.5 a 6	Cynefin
294	Dylunio a Thechnoleg Bl.6 ac iau (grŵp)	Cynefin
295	Dylunio a Thechnoleg Bl.7, 8 a 9 (unigol neu grŵp)	Agored
296	Dylunio a Thechnoleg Bl.10 a dan 19 oed (unigol neu grŵp)	Agored

Y Fedal Gelf, Dylunio a Thechnoleg Bl.10 a dan 19 oed

Dyfernir y Fedal i'r cystadleuydd sydd wedi cyflwyno'r gwaith mwyaf addawol o blith ennillwyr cenedlaethol holl gynnyrch yr adran Bl.10 a dan 19 oed.

Dyma rifau'r cystadlaethau sy'n gymwys ar gyfer y Fedal:

177, 182, 194, 207, 210, 215, 220, 225, 230, 236, 242, 248, 252, 258, 264, 278, 284, 290 a 296.

Rheolau a Manylion Cystadlaethau Celf

Mae Rheolau a Manylion Cystadlaethau Celf, Dylunio a Thechnoleg ar dudalen [46](#). Mae rhyddid i unigolion/grwpiau ddehongli'r thema yn eu ffordd eu hunain, boed yn llythrennol neu'n haniaethol. Nid oes rhaid i waith yn y categorïau oedran uwchradd a hŷn fod yn seiliedig ar y thema. Ceir rhagor o syniadau i ddehongli'r thema [yma](#).

Beirniaid Kate Glanville, Betsan Haf Evans, Mari Thomas, Arwel Davies, Ann Lenny, Meinir Eynon, Clive Williams

Ysgoloriaeth Artist Ifanc Bl.10 a dan 25 oed

Cyflwyno gwaith Celf, Dylunio neu Dechnoleg mewn unrhyw gyfrwng neu gasgliad o gyfryngau. Rhaid cynnwys detholiad o'r portffolio neu grynodedb ysgrifenedig i gydfynd â'r gwaith.

Wrth gofrestru i gystadlu rhaid cyflwyno:

- Hyd at 6 llun ffotograff o'r gwaith NEU fideo hyd at 1 munud yn cyflwyno'r gwaith.
- Yn ogystal â 250 o eiriau yn esbonio'r syniadau/prosesau NEU ddetholiad hyd at 4 tudalen o lyfr braslunio (sketch book).

Defnyddir yr ysgoloriaeth gwerth £2000 i alluogi'r enillydd i ddilyn cwrs mewn ysgol neu goleg celf cydnabyddedig neu yn fuddsoddiad er mwyn i'r artist buddugol ddilyn gyrfa yn y maes hwnnw.

297 **Ysgoloriaeth Artist Ifanc Bl.10 a dan 25 oed**

Agored

Rheolau a Manylion Ysgoloriaeth Gelf, Dylunio a Thechnoleg

Drwy garedigrwydd Dr Dewi Davies a'i deulu.

Cyflwynir yr Ysgoloriaeth gwerth £2000 drwy garedigrwydd Dr Dewi Davies a'i deulu, am y casgliad o waith mwyaf addawol gan unigolyn rhwng Bl. 10 a dan 25 oed. Rhaid i holl waith portffolio fod yn Gymraeg neu gynnwys crynodeb ysgrifenedig yn y Gymraeg.

Diwrnod beirniadu'r Ysgoloriaeth Gelf, Dylunio a Thechnoleg

Cynhelir diwrnod i ddewis enillydd yr Ysgoloriaeth ym mis Mai 2023 ble gwahoddir y sawl sydd wedi cofrestru cyn y dyddiad cau i gyflwyno gwaith gerbron panel o feirniaid. Yn ystod y diwrnod, ceir cyfle i drafod sbardun y gwaith gyda'r panel o feirniad arbenigol. Bydd gwaith yr enillydd yn cael ei arddangos ym Mhabell Celf, Dylunio a Thechnoleg ar Faes Eisteddfod yr Urdd.

Cyfansoddi Cerddoriaeth

Dyddiad Cau: Mawrth 1, 2023

298	Cyfansoddi Cerddoriaeth Bl.6 ac iau	<p>Cyfansoddiad lleisiol a/neu offerynnol Caniateir cywaith</p> <p>Beirniad: J. Eirian Jones</p> <p>Dylid cyflwyno copi o'r gerddoriaeth wedi ei chofnodi'n addas fel ffeil PDF, MIDI neu MP3.</p>
299	Cyfansoddi Cerddoriaeth Bl.7, 8 a 9	<p>Cyfansoddi cân â chyfeiliant ar eiriau Cymraeg o ddewis y cystadleuydd Caniateir gwaith unigol neu gywaith.</p> <p>Beirniad: Richard Vaughan</p> <p>Dylid cyflwyno copi o'r gerddoriaeth wedi ei chofnodi'n addas fel ffeil PDF, MIDI neu MP3.</p>
300	Cyfansoddi Cerddoriaeth Bl.10 ac 11	<p>Cyfansoddi darn o gerddoriaeth (mewn unrhyw gyfrwng) gyda chyswllt Cymreig</p> <p>Heb fod yn hwy na 5 munud.</p> <p>Beirniad: Eric Jones</p> <p>Dylid cyflwyno copi o'r gerddoriaeth wedi ei chofnodi'n addas fel ffeil PDF, MIDI neu MP3.</p> <p>Ni ddylid cyflwyno'r un gwaith a anfonir i gystadluaeth 300 i gystadluaeth 302.</p>
301	Cyfansoddi Cerddoriaeth Bl.12 a 13	<p>Cyfansoddiad lleisiol ar eiriau Cymraeg o ddewis y cystadleuydd</p> <p>Heb fod yn hwy na 5 munud.</p> <p>Beirniad: Alan Llewelyn Thomas</p> <p>Dylid cyflwyno copi o'r gerddoriaeth wedi ei chofnodi'n addas fel ffeil PDF, MIDI neu MP3.</p> <p>Ni ddylid cyflwyno'r un gwaith a anfonir i gystadluaeth 301 i gystadluaeth 302.</p>
302	Cyfansoddi Cerddoriaeth Bl.10 a dan 19 oed	<p>Cyfansoddi darn o gerddoriaeth ar gyfer unrhyw gyfuniad o offerynnau</p> <p>Heb fod yn hwy na 5 munud.</p> <p>Beirniad: Einion Dafydd</p> <p>Dylid cyflwyno copi o'r gerddoriaeth wedi ei chofnodi'n addas fel ffeil PDF, MIDI neu MP3.</p> <p>Ni ddylid cyflwyno'r un gwaith a anfonir i gystadluaeth 302 i gystadluaeth 300 a 301.</p>
303	Y Fedal Gyfansoddi dan 25 oed	<p>Cyfansoddi naill ai:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Cylch o ganeuon ar eiriau Cymraeg o ddewis y cystadleuydd b. Rhangan neu gytgan ar eiriau Cymraeg o ddewis y cystadleuydd c. Cyfansoddiad i un neu ddau offeryn ch. Cyfansoddiad i ensemble offerynnol <p>Beirniaid: Dr Owain Llwyd a Dr Daniel Bickerton</p> <p>Dylid cyflwyno copi o'r gerddoriaeth wedi ei chofnodi'n addas fel ffeil PDF, MIDI neu MP3. Gweler rheolau Cyfansoddi a Chreu am fanylion anfon y gwaith terfynol.</p> <p>Ni ddylid cyflwyno'r un gwaith a anfonir i gystadlaethau 298-302. (Sylwer ar reol rhif 3 Cyfansoddi a Chreu).</p>

Rheolau a Manylion Cystadlaethau Cyfansoddi Cerddoriaeth

- 1 Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- 2 Mae'r Rheolau Cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu hefyd yn berthnasol i'r adran hon.

Cyfansoddi Cerdd Dant

Dyddiad Cau: Mawrth 1, 2023

304 Cyfansoddi Cainc dan 25 oed

Cyfansoddi Cainc ar unrhyw fesur ac unrhyw naws

Beirniad: Llio Penri

305 Cyfansoddi Gosodiad dan 25 oed

Cyfansoddi gosodiad i unrhyw unawd yn Rhestr Testunau Eisteddfod yr Urdd

Beirniad: Llio Penri

Rheolau a Manylion Cystadlaethau Cyfansoddi Cerdd Dant

- 1 Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- 2 Mae'r Rheolau Cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu hefyd yn berthnasol i'r adran hon.

Cyfieithu

Dyddiad Cau: Mawrth 1, 2023

306 Cyfieithu 19-25 oed

Cyfieithu darn o 300 o eiriau o'r Saesneg i'r Gymraeg

Bydd angen i'r ymgeiswyr gyfieithu darn penodol o ryw 300 o eiriau o'r Saesneg i'r Gymraeg. Caiff y darn ac enw'r beirniad eu cyhoeddi ar ein gwefan ddechrau mis Ionawr 2023.

Cynhelir y gystadleuaeth hon mewn cydweithrediad â Chymdeithas Cyfieithwyr Cymru.

Rheolau a Manylion Cystadleuaeth Cyfieithu

- 1 Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- 2 Mae'r Rheolau Cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu hefyd yn berthnasol i'r adran hon.

Darlunio Llyfr Stori-a-llun

Dyddiad Cau: Mawrth 1, 2023

307 Darlunio Llyfr Stori-a-llun ar gyfer plant dan 7 oed

Agored i gystadleuwyr 18–25 oed

Y dasg yw creu llyfr ffug (*dummy*) yn cynnwys brasluniau pensil ar gyfer llyfr stori-a-llun i blant, o glawr i glawr, yn cynnwys y testun neu gyfeiriad at y llinyn storiol, a gwaith celf gorffenedig ar gyfer o leiaf bedair tudalen ddwbl (neu o leiaf dair tudalen ddwbl a chlwr blaen). Dylai'r gwaith ddangos gallu'r ymgeisydd i briodi testun â darluniau, a dealltwriaeth o naratif, rhediad y stori a'r cymeriadau.

Darperir testun (dan 500 gair) i'w ddarlunio, ar gael drwy ebostio cllc.plant@llyfrau.cymru.

Rheolau a Manylion Cystadleuaeth Darlunio Llyfr Stori-a-llun

- Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- Mae'r Rheolau Cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- Fformat**
Hyd: 32 tudalen gan gynnwys dalenni clwr (end-papers) blaen a chefn, tudalen deitl a thudalen hawlfraint.
Maint: Ni ddylai'r llyfr gorffenedig fod yn fwy na 300mm o led nac uchder.
- Gall y testun fod mewn llawysgrifen ddealladwy neu wedi ei osod mewn teip.
- Gwaith Celf Gorffenedig**
Maint: Gall y gwaith celf fod yr un maint â thudalen y llyfr gorffenedig, neu hyd at 30% yn fwy. Dylid cynnwys marciau cornel i ddynodi trim (h.y. ymyl y dudalen gorffenedig).
Estyn darlun (Bleed): Gadael 5mm yn ychwanegol (ar ôl lleihau) y tu allan i'r trim os ydy'r gwaith yn dod at ymyl y dudalen wedi ei hargraffu. Awrgymir osgoi rhoi manylion pwysig o fewn 5mm at ymyl y dudalen neu lle mae'r darluniau'n croesi'r meingefn.
Dull: Gellir defnyddio unrhyw ddull darlunio, ond awgrymir osgoi paent llewyschol (luminous), collage bregus neu unrhyw gyfrwng na fydd yn atgynhyrchu'n dda.
Teip: Dylai unrhyw deip fod yn ddu ac ar orddalennau (overlay) tryloyw, nid yn syth ar y gwaith celf.

- Dylai ymgeiswyr ystyried y gall gwaith bregus gael ei niweidio. Ni fydd yr Urdd yn derbyn cyfrifoldeb am unrhyw golledion na niwed i waith ymgeiswyr

Sut i Wneud Cais

- Dylid uwchlwytho ceisiadau ar ffurf electroneg i'r [Porth](#) wrth gofrestru i gystadlu.
- Gall ymgeiswyr gyflwyno mwy nag un cais, ond mewn portfolios ar wahân.
- Bydd angen cyflwyno'r ceisiadau digidol ar ffurf dogfen 32 tudalen a'r rheiny'n wynebu ei gilydd (facing pages) ar ffurf PDF gan gynnwys testun a delweddau yn eu lleoliad, gyda PDF ar gyfer y clwr blaen a chefn.
- Testun ar gael drwy ebostio cllc.plant@llyfrau.cymru
- Gwobr** - Cyflwynir y gwaith buddugol gerbron y Cwllwm Cyhoeddwy i'w ystyried ar gyfer cynnig cyfnod o brofiad gwaith i'r enillydd, yn ogystal â chynnwys y gwaith buddugol yn rhan o'r rhaglen gyhoeddi. Bydd gwaith enillwyr y gystadleuaeth yn cael ei arddangos yn y Babel Celf, Dylunio a Thechnoleg ar Faes Eisteddfod yr Urdd.

Creu Ap

Dyddiad Cau: Mawrth 1, 2023

308	Creu Ap Bl.6 ac iau	Creu gêm ddigidol gan ddefnyddio'r Urdd fel ysbrydoliaeth
309	Creu Ap Bl.7, 8 a 9	Creu gêm ddigidol gan ddefnyddio'r Urdd fel ysbrydoliaeth
310	Creu Ap Bl.10 a dan 19 oed	Creu gêm ddigidol gan ddefnyddio'r Urdd fel ysbrydoliaeth
311	Creu Ap dan 25 oed ag eithrio disgyblion ysgol	Creu gêm ddigidol gan ddefnyddio'r Urdd fel ysbrydoliaeth

Rheolau a Manylion Cystadlaethau Creu Ap

- 1 Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- 2 Mae'r Rheolau Cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- 3 Gall fod yn ar gyfer dyfais symudol, tabled, ap sy'n gallu gweithio o fewn gwefan neu gyfuniad.
- 4 Gellir cyflwyno'r gwaith yn ddigidol ar ffurf PDF neu Flash gan nodi ei swyddogaeth h.y. beth yw pwrpas yr Ap, sut y bydd yn gweithio ac yn y blaen.
- 5 Dylid cynnwys dyluniadau o'r syniad. Mae modd lawrlwytho templedi tabled yn rhad ac am ddim e.e Interface Sketch.
- 6 Caniateir defnyddio meddalwedd 3ydd parti e.e. Scratch

Beirniad Osian Evans

Creu Gwefan

Dyddiad Cau: Mawrth 1, 2023

312	Creu Gwefan Bl.6 ac iau (unigol neu grŵp)	Cynllunio cyfres gysylltiedig o dair tudalen o leiaf ar y we yn y Gymraeg (neu'n ddwyieithog gyda'r Gymraeg yn gyntaf).
313	Creu Gwefan Bl.7, 8 a 9 (unigol neu grŵp)	Cynllunio cyfres gysylltiedig o dair tudalen o leiaf ar y we yn y Gymraeg (neu'n ddwyieithog gyda'r Gymraeg yn gyntaf).

Rheolau a Manylion Cystadlaethau Creu Gwefan

- 1 Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- 2 Mae'r Rheolau Cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- 3 Rhaid i'r gwaith fod ar gael ar y we cyn erbyn Mawrth 1, 2023.
- 4 Bydd y ceisiadau yn cael eu beirniadu ar-lein a rhaid iddynt aros heb eu newid ar-lein tan Gorffennaf 1, 2023.

Beirniad Lowri Johnson

Cynnwys Digidol

Dyddiad Cau: Mawrth 1, 2023

314	Cynnwys Digidol BI.6 ac iau	Creu darn o gynnwys fidio (ffilm, animeiddiad neu gyflwyniad) gan unigolyn neu grŵp. Fformat: Unrhyw fformat wedi'i gyflwyno yn ddigidol. Dim mwy na 3 munud.
315	Cynnwys Digidol BI.7 a dan 19 oed	Creu darn o gynnwys fidio (ffilm, animeiddiad neu gyflwyniad) gan unigolyn neu grŵp. Fformat: Unrhyw fformat wedi'i gyflwyno yn ddigidol. Dim mwy na 3 munud.

Rheolau a Manylion Cystadlaethau Cynnwys Digidol

- Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- Mae'r Rheolau Cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu hefyd yn berthnasol i'r adran hon.

Beirniad Lowri Johnson

Adolygu Ffilm

Dyddiad Cau: Mawrth 1, 2023

316	Adolygiad o unrhyw ffilm BI.6 ac iau	Adolygiad hyd at 300 o eiriau o unrhyw ffilm sydd yn addas i'r unigolyn.
317	Adolygiad o unrhyw ffilm BI.7, 8 a 9	Adolygiad hyd at 600 o eiriau o unrhyw ffilm sydd yn addas i'r unigolyn.

Creu Ffilm

Dyddiad Cau: Mawrth 1, 2023

318	Creu Ffilm BI.6 ac iau	Creu ffilm heb fod yn hwy na 10 munud ar syniad gwreiddiol. Gellir dewis themâu sy'n cael eu dilyn mewn dosbarth neu faterion sy'n codi gan y bobl ifanc. Oherwydd hawlfreintiau, ni fydd hawl defnyddio cerddoriaeth boblogaidd. Rhaid defnyddio cerddoriaeth sydd ar gael am ddim neu wedi ei greu gan y disgyblion. Gall y ffilm fod yn ffilm fyw (live action), animeiddiad neu gyfuniad o'r ddau.
319	Creu Ffilm BI.7, 8 a 9	Creu ffilm heb fod yn hwy na 10 munud ar syniad gwreiddiol. Gellir dewis themâu sy'n cael eu dilyn mewn dosbarth neu faterion sy'n codi gan y bobl ifanc. Oherwydd hawlfreintiau, ni fydd hawl defnyddio cerddoriaeth boblogaidd. Rhaid defnyddio cerddoriaeth sydd ar gael am ddim neu wedi ei greu gan y disgyblion. Gall y ffilm fod yn ffilm fyw (live action), animeiddiad neu gyfuniad o'r ddau.

Rheolau a Manylion Cystadlaethau Ffilm

- Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- Mae'r Rheolau Cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu hefyd yn berthnasol i'r adran hon.

Mae Into Film Cymru yn dathlu talent gwneuthurwyr ffilm ifanc ledled y wlad. Gall creu ffilm fod yn hwylus a hawdd bellach, gan ddefnyddio teclynnau fforddiadwy. Mae adnoddau creu ffilm ar gael ar wefan Into Film Cymru, sy'n hwyluso'r broses cynhyrchu ffilm i lawr i 6 sesiwn syml.

Nod y gystadleuaeth yw rhoi llwyfan i bobol ifanc i ddefnyddio eu gallu ysgrifenedig mewn fformat ac arddull newydd e.e. Gellir ysgrifennu adolygiad ar ffurf blog dyddiadur ayyb. Mae INTOFILM yn darparu gwobrau i'r enillwyr, gan gynnwys gweithdy i ddosbarth yr enillydd neu wobwr unigol.

Beirniad Creu Ffilm
Sion Campbell

Gofal Plant

Dyddiad Cau: Mawrth 1, 2023

- 320 Gofal Plant BI.10 a dan 19 oed (Unigol neu Grŵp)** Rhaid llunio cynllun gêm a fydd yn hybu defnydd y Gymraeg ymhlith plant yn y blynyddoedd cynnar wrth i chi fynd allan ar leoliad gwaith. e.e. gêm i'w dysgu sut i rifo o 1-10/liliwiau/enwau/anifeiliaid/rhannau'r corff/siapiau/berfau syml fel 'canu', 'chwarae', ac ati/ansoddeiriau syml fel 'mawr', 'bach', ayyb.
- 321 Gofal Plant 19-25 oed (Unigol neu Grŵp)** Rhaid llunio cynllun gêm a fydd yn hybu defnydd y Gymraeg ymhlith plant yn y blynyddoedd cynnar wrth i chi fynd allan ar leoliad gwaith. e.e. gêm i'w dysgu sut i rifo o 1-10/liliwiau/enwau/anifeiliaid/rhannau'r corff/siapiau/berfau syml fel 'canu', 'chwarae', ac ati/ansoddeiriau syml fel 'mawr', 'bach', ayyb.

Rheolau a Manylion Cystadlaethau Gofal Plant

- 1 Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- 2 Mae'r Rheolau Cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- 3 Gall y gwaith fod yn seiliedig ar y thema 'Cynefin' ond mae rhyddid i'r cystadleuwyr ddewis eu testun eu hun.

Prosiect Gwyddonol

Dyddiad Cau: Mawrth 1, 2023

- 322 Prosiect Gwyddonol BI.7, 8 a 9 (unigol neu grŵp)** Cyflwyno adroddiad o hyd at 1,000 o eiriau
Creu prosiect gwyddonol yn y maes Gwyddoniaeth, Dylunio a Thechnoleg, Peirianeg neu Fathemateg. Gweler rheol 2 isod.
Disgwylir i gystadleuwyr gyflwyno adroddiad o hyd at 1,000 o eiriau.
- 323 Prosiect Gwyddonol BI.10 a dan 19 oed (unigol neu grŵp)** Cyflwyno adroddiad o hyd at 1,000 o eiriau
Creu prosiect gwyddonol yn y maes Gwyddoniaeth, Dylunio a Thechnoleg, Peirianeg neu Fathemateg. Gweler rheol 2 isod.
Disgwylir i gystadleuwyr gyflwyno adroddiad o hyd at 1,000 o eiriau.

Rheolau a Manylion Cystadlaethau Prosiect Gwyddonol

- 1 Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- 2 Mae'r Rheolau Cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- 3 Dylai ffocws y prosiect fod ar ffurf gwaith ymchwil, ymchwiliad neu gyflwyniad. Gellir defnyddio prosiect/proffil Crest, EESW neu debyg pe dymunir.
- 4 Mae rhyddid i'r cystadleuwyr ddewis eu thema eu hunain neu gweler syniadau ar wefan britishscienceassociation.org/crest-awards neu www.stemcymru.org.uk
- 5 Dylai'r gwaith gael ei gyflwyno trwy gyfrwng y Gymraeg ar fformat electronig.
- 6 Gwahoddir rhai o'r buddugwyr i arddangos eu gwaith yn y GwyddonLe ar Faes Eisteddfod yr Urdd.

Llenyddiaeth: Barddoniaeth

Dyddiad Cau: Mawrth 1, 2023

324	Barddoniaeth BI.2 ac iau	Enfys Beirniad: Sioned Lleiniau
325	Barddoniaeth BI.3 a 4	Mae'n Ddrwg Gen i Beirniad: Catrin Rowlands
326	Barddoniaeth BI.5 a 6	Hedfan Beirniad: Arwel John
327	Barddoniaeth BI.7	Esgidiau Newydd Beirniad: Sara Louise Wheeler
328	Barddoniaeth BI.8	Pluen Beirniad: Elin Meek
329	Barddoniaeth BI.9	Esgusodion Beirniad: Nerys Llewelyn
330	Barddoniaeth BI.10 ac 11	Olwyn Beirniad: Rhys Iorwerth
331	Barddoniaeth BI.12 a 13	Pont Beirniad: Menna Elfyn
332	Barddoniaeth dan 19 oed (Cerdd gaeth)	Bwlch Beirniad: Geraint Roberts
333	Barddoniaeth dan 19 oed (Cerdd rydd/benrydd)	Glo Beirniad: Eurig Salisbury
334	Barddoniaeth dan 25 oed (Cerdd rydd/benrydd)	Colled Beirniad: Marged Tudur
335	Barddoniaeth dan 25 oed (Telyneg)	Ffos Beirniad: Mari George
336	Barddoniaeth dan 25 oed (Cerdd gaeth)	Wal Beirniad: Ceri Wyn Jones
337	Barddoniaeth dan 25 oed (Englyn)	Cadwyn Beirniad: Gruffudd Antur
338	Y Gadair BI.10 a dan 25 oed	Afon Beirniad: Hywel Griffiths a Gwennan Evans Cerdd neu gerddi caeth neu rydd heb fod dros 100 llinell ar y testun.

Rheolau a Manylion Cystadlaethau Llenyddiaeth: Barddoniaeth

- 1 Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- 2 Mae'r Rheolau Cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu hefyd yn berthnasol i'r adran hon.

Llenyddiaeth: Rhyddiaith

Dyddiad Cau: Mawrth 1, 2023

339	Rhyddiaith BI.2 ac iau	Amser Tê Beirniad: Elinor Wyn Reynolds
340	Rhyddiaith BI.3 a 4	Chwiban Beirniad: Iona Llŷr
341	Rhyddiaith BI.5 a 6	Yr Ogof Beirniad: Gareth Williams
342	Rhyddiaith BI.7	Y Drws Cudd Beirniad: Delor James
343	Rhyddiaith BI.8	Dros y Dŵr Beirniad: Manon Wynn Davies
344	Rhyddiaith BI.9	Rebel Beirniad: Huw Meirion Edwards
345	Rhyddiaith BI.10 ac 11	Llythyr Perswâd at eich Pennaeth ar bwnc o'ch dewis Beirniad: Mared Roberts
346	Rhyddiaith BI.10 ac 11	Yr Amlen Beirniad: Elin Williams
347	Rhyddiaith BI.12 a 13	Y Drefn Beirniad: Aled Evans
348	Rhyddiaith dan 19 oed (Anerchiad)	Atgofion Ysgol Beirniad: Cris Dafis
349	Rhyddiaith dan 19 oed (Blog)	Delwedd Beirniad: I'w gadarnhau
350	Rhyddiaith dan 19 oed (ar unrhyw ffurf)	Brwydr Beirniad: Llwyd Owen
351	Rhyddiaith dan 25 oed	Araith mewn protest Beirniad: I'w gadarnhau
352	Rhyddiaith dan 25 oed (Blog)	Blog ar unrhyw bwnc Beirniad: Natalie Jones

353	Rhyddiaith dan 25 oed (Stori fer)	Torri'n Rhydd Beirniad: Iwan Rhys
354	Y Goron Bl.10 a dan 25 oed	Hadau Beirniad: Fflur Dafydd a Llŷr Gwyn Lewis Darn neu ddarnau o ryddiaith dros 2,500 o eiriau ar y thema.
355	Cywaith yn cynnwys amrywiaeth o ffurfiau llenyddol Bl.6 ac iau	Chwedl Beirniad: Llinos Evans Gellir defnyddio unrhyw ffurf ar unrhyw gyfrwng e.e. straeon byrion, cerddi, llên micro, llenyddiaeth ffeithiol greadigol, blog, flog, cylchgronau, pamffledi, Adobe Spark, J2E, HWB Dylid cael o leiaf 4 mewn grŵp.
356	Cywaith yn cynnwys amrywiaeth o ffurfiau llenyddol Bl.7, 8 a 9	Y Sîn Roc Gymraeg Beirniad: Owain Schiavone Gellir defnyddio unrhyw ffurf ar unrhyw gyfrwng e.e. straeon byrion, cerddi, llên micro, llenyddiaeth ffeithiol greadigol, blog, flog, cylchgronau, pamffledi, Adobe Spark, J2E, HWB Dylid cael o leiaf 4 mewn grŵp.
357	Deunydd ar gyfer Gweblatfform	Heddwch Beirniad: Catrin Haf Jones Deunydd ar gyfer gweblatfform (e.e. Gwefan/blog) yn cynnwys amrywiaeth o ffurfiau llenyddol. Gellir defnyddio unrhyw ffurf ar unrhyw gyfrwng e.e. straeon byrion, cerddi, llên micro, llenyddiaeth ffeithiol greadigol, blog, flog, cylchgronau, pamffledi, Adobe Spark, J2E, HWB Gellir cyflwyno'r gwaith ar bapur neu yn ddigidol. Caniateir i unigolyn neu grŵp gystadlu

ADRAN Y DYSGWYR

Dysgwyr: Llenyddiaeth - Rhyddiaith

Dyddiad Cau: Mawrth 1, 2023

358	Rhyddiaith Bl.4 ac iau (D)	Yr Ysgol Beirniad: Beryl Eyre
359	Rhyddiaith Bl.5 a 6 (D)	Dyna Beth Oedd Hwyl! Beirniad: Gaenor Watkins
360	Cywaith Bl.6 ac iau (D)	Dathlu Beirniad: Eluned Charles
361	Rhyddiaith Bl.7 (D)	Ennill Beirniad: Bethan Edwards

362 Rhyddiaith BI.8 a 9 (D)

Cyffro

Beirniad: Ann Lewis

363 Rhyddiaith BI.10 ac 11 (D)

Llythyr Cais i fod yn Swyddog yn un o Wersylloedd yr Urdd

Beirniad: Rhiannon Roberts

364 Rhyddiaith BI.12 a dan 19 oed (D)

Un o'r Miliwn!

Beirniad: Marian Thomas

Rheolau a Manylion Cystadlaethau Llenyddiaeth: Rhyddiaith

- 1 Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- 2 Mae'r Rheolau Cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu hefyd yn berthnasol i'r adran hon.

Dysgwyr: Medal y Dysgwyr

Dyddiad Cau: Mawrth 1, 2023

365 Medal y Dysgwyr - BI.10 ac o dan 19 oed

Beirniaid: Gwyneth Price a Rhodri Siôn

Rheolau a Manylion Medal y Dysgwyr

Nod y gystadleuaeth yw gwobrwyo unigolyn sydd:

- wedi ymrwymo i ddysgu Cymraeg
- yn ymfalchïo yn ei G/Chymreictod
- yn gallu cynnal sgwrs yn y Gymraeg

Mae'r gystadleuaeth yn agored i unrhyw ddysgwr rhwng BI.10 a dan 19 oed, sydd yn aelod o'r Urdd. Ceir diffiniad o 'ddysgwr' yn Rheolau Cyffredinol y Dysgwyr, tudalen [8](#) y Rhestr Testunau. Mae croeso i unigolyn sydd wedi dod at y Gymraeg trwy system drochi gystadlu, ond eu bod wedi bod mewn addysg Gymraeg am lai na phedair blynedd.

Sut i gystadlu?

Bydd gofyn i bob cystadleuydd ateb y cwestiynau isod ar glip fideo (dim hwy na 2 funud) ac yn ysgrifenedig ar y ffurflen gais a geir ar [wefan](#) yr urdd / trwy e-bostio eisteddfod@urdd.org

- 1 Brawddeg yn cyflwyno dy hun
- 2 Oes rhywun yn y teulu yn siarad Cymraeg?
- 3 Beth yw dy resymau dros ddysgu'r Gymraeg?

4 Sut y dysgaist ti'r Gymraeg?

5 Beth yw effaith dysgu'r Gymraeg ar dy fywyd, a sut wyt ti'n defnyddio'r Gymraeg?

6 Beth yw dy obeithion ar gyfer y dyfodol?

Dylid uwchlwytho'r ffurflen gais a'r fideo i'r [Porth](#) erbyn Mawrth 1 2023.

Cynhelir rownd derfynol, yn llawn tasgau amrywiol, ym mis Ebrill 2023 yn un o wersylloedd Urdd Gobaith Cymru. Fe hysbysir y buddugol cyn Eisteddfod yr Urdd 2023.

Dysgwyr: Medal Bobi Jones

Dyddiad Cau: Mawrth 1, 2023

366 Medal Bobi Jones - 19-25 oed

Beirniaid: Marc Griffiths a Llinos Evans

Rheolau a Manylion Medal Bobi Jones

Nod y gystadleuaeth yw gwobrwyo unigolyn sydd:

- wedi ymrwymo i ddysgu Cymraeg
- yn ymfalchïo yn ei G/Chymreictod
- yn gallu cynnal sgwrs yn y Gymraeg

Mae'r gystadleuaeth yn agored i unrhyw ddysgwr rhwng 19 - 25 oed, sydd yn aelod o'r Urdd. Ceir diffiniad o 'ddysgwr' yn Rheolau Cyffredinol y Dysgwyr, tudalen 8 y Rhestr Testunau. Mae croeso i unigolyn sydd wedi dod at y Gymraeg trwy system drochi gystadlu, ond eu bod wedi bod mewn addysg Gymraeg am lai na phedair blynedd.

Sut i gystadlu?

Bydd gofyn i bob cystadleuydd ateb y cwestiynau isod ar glip fideo (dim hwy na 2 funud) ac yn ysgrifenedig ar y ffurflen gais a geir ar [wefan](#) yr urdd / trwy e-bostio eisteddfod@urdd.org

- Brawddeg yn cyflwyno dy hun
- Oes rhywun yn y teulu yn siarad Cymraeg?

- Beth yw dy resymau dros ddysgu'r Gymraeg?
- Sut y dysgaist ti'r Gymraeg?
- Beth yw effaith dysgu'r Gymraeg ar dy fywyd, a sut wyt ti'n defnyddio'r Gymraeg?
- Beth yw dy obeithion ar gyfer y dyfodol.

Dylid uwchlwytho'r ffurflen gais a'r fideo i'r [Porth](#) erbyn y Mawrth 1 2023.

Cynhelir rownd gynderfynol, yn llawn tasgau amrywiol, ym mis Ebrill 2023 yn un o wersylloedd Urdd Gobaith Cymru. Dewisir 3 chystadleuydd i fynd yn eu blaenau i gystadlu yn y rownd derfynol a gynhelir ar faes Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd, cyn dyfarnu pwy fydd enillydd Medal Bobi Jones, 2023.

Beirniaid

Marc Griffiths a Llinos Evans

Dysgwyr: Cyflwyniad/Sgwrs wedi'i recordio

Dyddiad Cau: Mawrth 1, 2023

367 Cyflwyniad/Sgwrs wedi'i recordio

Bl. 6. ac iau (D)

Unrhyw nifer

Thema - Ffrindiau

Beirniad: Mari Wyn

Dylid anfon eich cyflwyniadau/sgyrsiau ar ffurf MP3.

Amser - dim hwy na 5 munud

368 Cyflwyniad/Sgwrs wedi'i recordio

Bl. 7, 8, 9 (D)

Unrhyw nifer

Thema - Technoleg / Ffôn Symudol

Beirniad: Glenys Thomas

Dylid anfon eich cyflwyniadau/sgyrsiau ar ffurf MP3.

Amser - dim hwy na 5 i 10 munud

369 Cyflwyniad/Sgwrs wedi'i recordio

Bl. 10 a dan 19 oed (D)

Unrhyw nifer

Thema - Gwirfoddoli

Beirniad: Lowri Lloyd

Dylid anfon eich cyflwyniadau/sgyrsiau ar ffurf MP3.

Amser - dim hwy na 10 munud

Rheolau a Manylion Cystadlaethau Dysgwyr: Cyflwyniad/Sgwrs Wedi'i Recordio

- Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- Mae'r Rheolau Cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu hefyd yn berthnasol i'r adran hon.

Cystadleuaeth Amgylcheddol Cymdeithas Edward Llwyd

Dyddiad Cau: Mawrth 1, 2023

370 Cyflwyniad o astudiaeth neu ymchwiliad amgylcheddol B1.10-19 oed

Darganfod

Gwobr: Tlws er cof am y diweddar Tom Jones – Cyn-gadeirydd Cymdeithas Edward Llwyd

Rheolau a Manylion Cystadleuaeth Amgylcheddol Cymdeithas Edward Llwyd

Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.

Mae'r Rheolau Cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu hefyd yn berthnasol i'r adran hon.

Cyflwyniad o astudiaeth neu ymchwiliad amgylcheddol gan unigolyn neu grŵp yn dilyn y thema 'Darganfod'.

Nod y gystadleuaeth yw cyflwyno gwaith ar fformat electronig yn defnyddio unrhyw gyfrwng megis blog, erthygl, PowerPoint, poster ayb. Rhaid i'r ymgeiswyr gynhyrchu deunydd gwreiddiol yn cofnodi ac egluro eu hastudiaeth. Gellir ymgeisio fel unigolyn neu fel grŵp. Fe fydd y gwaith buddugol yn cael ei gynnwys ar wefan Cymdeithas Edward Llwyd.

Ysgoloriaeth Geraint George 18-25 oed

Dyddiad Cau: Mawrth 1, 2023

371 Ysgoloriaeth Geraint George 18-25 oed

Rheolau a Manylion Ysgoloriaeth Geraint George

Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.

Mae'r Rheolau Cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu hefyd yn berthnasol i'r adran hon.

Sefydlwyd yr ysgoloriaeth hon gan Gyfoeth Naturiol Cymru ac Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri er cof am y diweddar Geraint George.

Nod yr ysgoloriaeth sy'n agored i unigolion 18-25 oed yw meithrin cyfathrebwyr gwych a all helpu pobl yng Nghymru, a thu hwnt, i werthfawrogi'r byd naturiol a deall y ffactorau sy'n effeithio arno.

Gwahoddir cystadleuwyr i anfon gwaith cyfathrebu, mewn unrhyw gyfrwng ac ar unrhyw bwnc amgylcheddol sy'n berthnasol i Gymru. Bydd yr enillydd yn cael dewis un o ddau opsiwn:

- 1 Ymweliad wythnos â Pharc Cenedlaethol Trigav yn Slofenia lle bydd yn cael cyfle i ddysgu am waith y Parc a chymryd rhan mewn gweithgareddau
- 2 Mynychu cynhadledd Ewroparc a gynhelir mewn rhan wahanol o Ewrop bob blwyddyn, lle bydd yn dysgu am waith sy'n digwydd mewn gwledydd gwahanol ac yn ymweld â safleoedd.

Yn ychwanegol, bydd yr enillydd yn derbyn £500.

Gwahoddir gwaith ar unrhyw gyfrwng/ffurf/gyfuniad gan gynnwys o'r rhestr ganlynol:

- Ffilm fer (1-3 munud)
- Blog (Wythnos fan lleiaf)
- Eitem sain (1-3 munud)
- Erthygl/au (hyd at 3)
- Poster/i (hyd at 3)
- Taflen/ni (hyd at 3)
- Ysgrif/au (hyd at 3)
- Stori/straeon (hyd at 3)
- Cartwnau (hyd at 6)

Meithrin Talent – Talent Meithrin

Dyddiad Cau: Mawrth 1, 2023

372 Oedran 18–24 oed Talent i ddiddanu plant ifanc rhwng 2–4 oed a'u rhieni

Rheolau a Manylion Meithrin Talent – Talent Meithrin

- 1 Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- 2 Mae'r Rheolau Cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- 3 Nod y gystadleuaeth sy'n agored i aelodau'r Urdd rhwng 18 a 24 oed ydy dod o hyd i berfformwyr newydd sydd â'r ddawn a'r talent i ddiddanu plant ifanc rhwng 2–4 oed a'u rhieni.

Gwahoddir y cystadleuwyr i lenwi ac anfon ffurflen gais sy'n nodi rhif aelodaeth yr Urdd gan amlinellu unrhyw brofiad perthnasol, ynghyd â chlip fideo hyd at 5 munud o hyd yn sôn ychydig am eu hunain ac yn arddangos eu dawn perfformio drwy stori, cân, dawn neu gyfuniad.

Mae'r meini prawf yn seiliedig a'r brofiad yr unigolyn o berfformio o flaen cynulleidfa, a'r gallu i ganu ac actio.

Y Broses Feirniadu

- 1 Bydd panel o feirniaid yn cael eu penodi i gynnwys cynrychiolydd o'r Urdd, Mudiad Meithrin a pherfformiwr profiadol.
- 2 Rhestr Fer – Yn ddibynnol ar niferoedd y cystadleuwyr, mae'n bosib bydd clyweliadau yn cael eu cynnal yn swyddfa'r Mudiad Meithrin yn Aberystwyth yn ystod mis Mawrth 2023 er mwyn creu rhestr fer o gystadleuwyr.

Os bydd clyweliadau yn cael eu cynnal, bydd gofyn i'r cystadleuwyr baratoi sioe fer (hyd at 10 munud o hyd) i'w berfformio o flaen criw o blant oed meithrin. Bydd hefyd gwahoddiad i'r sawl sy'n cyrraedd y rhestr fer, i sesiwn o hyfforddiant/mentora yn ystod Mawrth neu Ebrill 2023.

- 3 Y Gystadleuaeth – Bydd y panel beirniadu yn gwahodd y sawl sydd ar y rhestr fer i berfformio mewn lleoliadau amrywiol ar faes Eisteddfod yr Urdd Sir Gaerfyrddin 2023 (e.e. uned Mudiad Meithrin ac S4C, y llwyfan perfformio ar y maes). Bydd y beirniaid yn beirniadu ar sail safon eu perfformiad a'u dealltwriaeth o anghenion y gynulleidfa (h.y. rhieni a phlant ifanc 2- 4 oed).
- 4 Enillydd – Cyhoeddir enw'r enillydd ar lwyfan y Pafiliwn yn Eisteddfod Sir Gaerfyrddin 2023
- 5 Gwobr – Bydd gwobr ariannol o £500 i'r enillydd. Fel rhan o'r wobwr hefyd bydd yr enillydd yn derbyn gwahoddiad i berfformio yn un o sioeau Taith Dewin a Doti 2023.

Dylid anfon ceisiadau at Swyddfa Eisteddfod yr Urdd erbyn Mawrth 1, 2023 naill ai ar ffurf electronig, neu drwy'r post. Ceir rhagor o fanylion ar ein gwefan urdd.cymru/eisteddfod

Newyddiaduraeth

Dyddiad Cau: Mawrth 1, 2023

373 Newyddiaduraeth 16–21 oed

Rhaid i'r ymgeiswyr ysgrifennu stori newyddion neu gynhyrchu adroddiad newyddion ar gyfer y wê, teledu, radio neu bapur newydd ar unrhyw stori arbennig am eu hardal leol. Gellir gweithio fel unigolyn neu fel grŵp. Cynhelir y gystadleuaeth mewn partneriaeth a JOMEC Cymraeg (Prifysgol Caerdydd) ac S4C. Bydd yr enillydd yn treulio cyfnod o brofiad gwaith gyda newyddiadurwr digidol Newyddion S4C.

Rheolau a Manylion Newyddiaduraeth

- 1 Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- 2 Mae'r Rheolau Cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu hefyd yn berthnasol i'r adran hon.

Cyfansoddi: Drama

Dyddiad Cau: Mawrth 1, 2023

374	Cyfansoddi Sgript Wreiddiol BI.6 ac iau	Cysgu'n Hwyr Beirniad: Mirain Alaw Jones Dim mwy na 2 munud
375	Cyfansoddi Sgript Wreiddiol BI.7, 8 a 9	Ysbrydion Beirniad: Hefin Robinson Dim mwy na 4 munud
376	Cyfansoddi Sgript Wreiddiol BI.10 a dan 19 oed	Drama fer wreiddiol neu addasiad o gyfrol na chymer mwy na 8 munud i'w pherfformio Beirniad: Janet Aethwy
377	Y Fedal Ddrama BI.10 a dan 25 oed	Agored Cyfansoddi drama neu fonolog addas i'w pherfformio ar unrhyw gyfrwng, ar gyfer dim mwy na dau actor. Hyd - dim mwy na 15 munud. Beirniaid: Gethin Evans a Steffan Donnelly Gwobr: Medal Ddrama'r Eisteddfod Bydd cyfle i enillydd y Fedal Ddrama dreulio amser yng nghwmni'r Theatr Genedlaethol a derbyn hyfforddiant pellach gyda'r BBC.

Rheolau a Manylion Cystadlaeth Cyfansoddi: Drama

- 1 Mae'r Rheolau Cyffredinol ym mlaen y Rhestr Testunau hefyd yn berthnasol i'r adran hon.
- 2 Mae'r Rheolau Cystadlaethau Cyfansoddi a Chreu hefyd yn berthnasol i'r adran hon.

Rhestr Tlysau a Gwobrau

1	Unawd BI.2 ac iau	Tiws er cof am Gwenno Lewis, Tŷ'n Llwyn, Llanymddyfri oddi wrth y teulu
2	Unawd BI.3 a 4	Tiws yn rhoddedig gan Shân Evans a'r teulu, Llandeilo
3	Unawd BI.5 a 6	Tiws Coffa Gwen Michael, Abergwaun
4	Deuawd BI.6 ac iau	Tiws rhoddedig gan Ysgol Y Tymbl ac Ysgol Llechyfedach
5	Parti BI.6 ac iau (Ad)	Tiws yn rhoddedig gan Gwmni Ailgylchu, LAS Llambed
6	Parti Unsain BI.6 ac iau (D)	Tiws yn rhoddedig gan "Glwb Gwawr y Gwendraeth
7	Côr BI.6 ac iau (Adran)	Tiws rhoddedig gan Gôr Sainteilo, Llandeilo
8	Parti Unsain BI.6 ac iau (YC) Ysgolion â hyd at 50 o blant	Tiws rhoddedig gan Ysgol Capel Cynfab, Cynghordy
9	Parti Unsain BI.6 ac iau (YC) Ysgolion â dros 50 o blant rhwng 4-11 oed	Tiws er cof am Elen Meirion gan blant Ysgol Pen Barras, Adran yr Urdd Rhuthun a'r teulu
10	Côr BI.6 ac iau (YC) Ysgolion â hyd at 150 o blant rhwng 4-11 oed	Tiws er cof am Catherine Evans, Y Faenol, Y Bala
11	Côr BI.6 ac iau (YC) Ysgolion â dros 150 o blant rhwng 4-11 oed	Tiws er cof am Margaret Thomas, Aberystwyth
12	Cor BI 6 ac iau (D)	Tiws yn rhoddedig gan Glwb Rotari Llanymddyfri
13	Parti Deulais BI.6 ac iau (YC/Ad)	Tiws yn rhoddedig gan Gyngor Cymuned Talylychau
14	Ensemble Lleisiol BI.6 ac iau (YC/Ad)	Tiws yn rhoddedig gan Gwynfor a Gillian Davies, Caerfyrddin
15	Unawd Merched BI.7, 8 a 9	Tiws yn rhoddedig gan Gareth, Maria Jones a'r teulu, Ffairfach
16	Unawd Bechgyn BI.7, 8 a 9	Tiws rhoddedig gan Dan a Gina Jones, Llanymddyfri
17	Deuawd BI.7, 8 a 9	Tiws yn rhoddedig gan Heulyn a Nicki Roderick, Caerfyrddin
18	Unawd S.A. BI.10 a dan 19 oed	Tiws yn rhoddedig gan Fflur Wyn a'r teulu
19	Unawd T.B. BI.10 a dan 19 oed	Tiws yn rhoddedig gan Geraint Rees, Caeralaw er cof am ei rhieni John ac Olwen Rees
20	Deuawd BI.10 a dan 19 oed	Tiws yn rhoddedig gan Ffion a Heledd Thomas, Talylychau
21	Unawd 19-25 oed	Tiws yn rhoddedig gan Marian Ritson
22	Parti Deusain BI.9 ac iau (Ad)	Tiws rhoddedig gan Capel Newydd, Llanddarog
23	Côr BI.9 ac iau (Ad)	Tiws yn rhoddedig gan Eisteddfod Gadeiriol Y Tymbl
24	Parti Merched BI.7, 8 a 9	Tiws yn rhoddedig gan Gôr Merched Tonic
25	Parti Bechgyn BI.7, 8 a 9	Tiws rhoddedig gan Gôr Meibion Aberhonddu a'r Cylch
26	Côr S.A. BI.7, 8 a 9	Tiws yn rhoddedig gan diweddar Trefor Sutton, Twickerham er cof am ei wraig Anne

27	Côr S.A. Bl.13 ac iau	Tiws yn rhoddedig gan Gôr Cyswllt Cilycwm
28	Côr T.B. Bl.13 ac iau	Tiws yn rhoddedig gan Coleg Llanymddyfri
29	Côr S.A.T.B. Bl.13 ac iau	Tiws yn rhoddedig gan Adran Gerddoriaeth, Ysgol Bro Myrddin
30	Ensemble Lleisiol Bl.7, 8 a 9 (Digyfeiliant)	Tiws yn rhoddedig gan Clwb Cinio Meibion, Caerfyrddin
31	Ensemble Lleisiol Bl.10 a dan 19 oed (Digyfeiliant) (Ae)	Tiws yn rhoddedig gan Gapel Hope - Siloh, Pontarddulais
32	Ensemble Lleisiol 14-25 oed	Tiws yn rhoddedig gan Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant
33	Côr S.S.A. 14-25 oed (Ae)	Tiws Rhoddedig gan Gôr Sainteilo, Llandeilo
34	Côr T.T.B. Tri Llais 14-25 oed (Ae)	Tiws yn rhoddedig gan Gôr Seingar
35	Côr S.A.T.B. 14-25 oed (Ae)	Tiws i gofio'n annwyl am Maldwyn Parry gan ei deulu
36	Côr S.A.T.B 14-25 oed (Ae)	Tiws yn rhoddedig gan Gôr Llanddarog
37	Cyflwyno Alaw Werin Unigol Bl.6 ac iau	Tiws yn rhoddedig gan Peter ag Eryl Harries, Salem, Llandeilo
38	Cyflwyno Alaw Werin Unigol Bl.7, 8 a 9	Tiws yn rhoddedig gan Wyn, Elin, Martha a Dewi Harris, Bryngolau, Cwmifor
39	Cyflwyno Alaw Werin Unigol Bl.10 a dan 19 oed	Tiws rhoddedig gan griw Sesiwn Werin y Baedd, Caerfyrddin
40	Cyflwyno Alaw Werin Unigol 19-25 oed	Tiws rhoddedig gan Pwyllgor Eisteddfod Llanfihangel-ar-arth a'r Plwyf
41	Côr Gwerin Tri Llais Bl.13 ac iau	Tiws Rhoddedig gan Gôr Sainteilo, Llandeilo
42	Unawd Telyn Bl.6 ac iau	Tiws yn rhoddedig gan Gyngor Cymuned Talylychau
43	Unawd Llinynnol (ac eithrio'r gitâr) Bl.6 ac iau	Tiws yn rhoddedig gan Cyngor Cymuned Talylychau
44	Unawd Gitâr Bl.6 ac iau	Tiws yn rhoddedig gan Cyngor Cymuned Talylychau
45	Unawd Chwythbrennau Bl.6 ac iau	Tiws yn rhoddedig gan Capel Cymraeg Heol Awst, Caerfyrddin
46	Unawd Pres Bl.6 ac iau	Tiws Coffa Sheena
47	Unawd Piano Bl.6 ac iau	Tiws yn rhoddedig gan Glanmor a Wendy Evans
48	Unawd Offer Taro Bl.6 ac iau	Tiws yn rhoddedig gan Glwb Rotari Llanymddyfri
49	Parti Recorder Bl.6 ac iau	Tiws yn rhoddedig gan Ysgol Gynradd Llannon, Llanelli
50	Ensemble Offerynnol Bl.6 ac iau	Tiws yn rhoddedig gan Ysgol Gynradd Llanddarog, Ysgol yr Eglwys yng Nghymru
51	Cerddorfa/Band Bl.6 ac iau	Tiws yn rhoddedig gan Glwb Cinio Cymraeg Llandeilo
52	Grŵp Cerddoriaeth Greadigol Bl.6 ac iau	Tiws er cof am John Japheth
53	Grŵp Cerddoriaeth Greadigol Ysgolion/Unedau ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (Difrifol a Chymedrol)	Tiws er cof am Rhinedd Rees, Bancffosfelen oddi wrth Alban, Catrin ac Anwen
54	Unawd Telyn Bl.7, 8 a 9	Tiws rhoddedig gan Deulu Mithig, Llanymddyfri
55	Unawd Llinynnol (ac eithrio'r gitâr) Bl.7, 8 a 9	Tiws yn rhoddedig gan John Phillips

56	Unawd Gitâr Bl.7, 8 a 9	Tlws yn rhoddedig gan Gareth Gravell, Llangynnwr
57	Unawd Chwythbrennau Bl.7, 8 a 9	Tlws yn rhoddedig gan Iwan Evans, Caerfyrddin
58	Unawd Pres Bl.7, 8 a 9	Tlws yn rhoddedig gan John Phillips, Caerdydd
58	Unawd Piano Bl.7, 8 a 9	Tlws yn rhoddedig gan Rhiannon Pritchard
60	Unawd Offer Taro Bl.7, 8 a 9	Tlws yn rhoddedig gan Carys a Huw Morgans
61	Ensemble Offerynnol Bl.7, 8 a 9	Tlws yn rhoddedig gan Glwb Rotari Llanymddyfri
62	Unawd Telyn Bl.10 a dan 19 oed	Tlws rhoddedig gan Kim Lloyd Jones er cof am deulu Tir Iarll
63	Unawd Llinynnol (ac eithrio'r gitâr) Bl.10 a dan 19 oed	Tlws yn rhoddedig gan y teulu er cof am Brian Clarke
64	Unawd Gitâr Bl.10 a dan 19 oed	Tlws yn rhoddedig gan John Phillips
65	Unawd Chwythbrennau Bl.10 a dan 19 oed	Tlws yn rhoddedig gan John Phillips
66	Unawd Pres Bl.10 a dan 19 oed	Tlws rhoddedig gan Martin, Shân, Iestyn. Llŷr a'r teulu, Capel Hendre
67	Unawd Piano Bl.10 a dan 19 oed	Tlws rhoddedig gan Meinir Jones Parry a'r teulu er cof am ei rhieni, yr arlunydd Aneurin Jones a'i briod Julie
68	Unawd Offer Taro Bl.10 a dan 19 oed	Tlws yn rhoddedig gan Glwb Rotari Llanymddyfri
69	Deuawd Offerynnol Bl.13 ac iau	Tlws yn rhoddedig gan Alun ac Olga Williams, Caerfyrddin
70	Ensemble Offerynnol Bl.10 a dan 19 oed	Tlws yn rhoddedig gan Gwynedd a Helen Gibbon, Capel Dewi
71	Unawd Offerynnol 19-25 oed	Rhodd y diweddar Dr Dewi Davies a'i deulu gwerth £600.00 a tlws er cof am Mair Griffiths, Gerynant, Penygroes
72	Cerddorfa/Band dan 19 oed	Tlws yn rhoddedig gan James Music, Caerfyrddin
73	Band/Artist Unigol Bl.6 ac iau	Tlws yn rhoddedig gan Cymru FM
74	Band/Artist Unigol Bl.7-13	Tlws yn rhoddedig gan Cymru FM
75	Unawd Cerdd Dant Bl.2 ac iau	Tlws rhoddedig gan Undeb Cymdeithasau Capeli Brynmanan
76	Unawd Cerdd Dant Bl.3 a 4	Tlws yn rhoddedig gan Merched y Wawr, Y Tymbl
77	Unawd Cerdd Dant Bl.5 a 6	Tlws rhoddedig gan Merched y Wawr, Cangen Y Gwter Fawr
78	Deuawd Cerdd Dant Bl.6 ac iau	Tlws yn rhoddedig gan Mair Jones, Esgidiau Cic
79	Parti Cerdd Dant (Unsain) Bl.6 ac iau (YC)	Tlws Coffa Tonwen Adam
80	Parti Cerdd Dant (Unsain) Bl.6 ac iau (D)	Tlws yn rhoddedig gan Ysgol Gynradd Plascrug er cof am Mrs Velvor Raw-Rees
81	Côr Cerdd Dant Bl.6 ac iau (YC/Ad)	Tlws yn rhoddedig gan Ysgol y Dderwen
82	Parti Cerdd Dant Bl.6 ac iau (Unsain) (Ad)	Tlws er cof am Mrs Elinor Pierce a'i chyfraniad i gerddoriaeth a cherdd dant yn yr Ysgol Sul ac yn y gymuned - rhoddedig gan Ysgol Sul Capel Newydd, Llanddarog

83	Unawd Cerdd Dant Bl.7, 8 a 9	Tlws yn rhoddedig gan Cyngor Cymuned Llanfihangel-Rhos-Y-Corn
84	Deuawd Cerdd Dant Bl.7, 8 a 9	Tlws er cof am Robin a Margaret Owen, Bermo
85	Unawd Cerdd Dant Bl.10 a dan 19 oed	Tlws yn rhoddedig gan Owain Rowlands, Llandeilo
86	Deuawd Cerdd Dant Bl.10 a dan 19 oed	Tlws yn rhoddedig gan Cyngor Cymuned Talylychau
87	Grŵp Cerdd Dant Bl.10 a dan 19 oed	Tlws yn rhoddedig gan Y Parchedig Beti-Wyn James, Elin a Sara
88	Grŵp Cerdd Dant 19-25 oed	Tlws i gofio'n annwyl am Margaret Edwards (Aelwyd Bro Gwerfyl) gan ei theulu
89	Unawd Cerdd Dant 19-25 oed	Tlws yn rhoddedig gan Meinir a Peter Hughes Griffiths
90	Deuawd Cerdd Dant 19-25 oed	Tlws Coffa Mary Lloyd
91	Parti Cerdd Dant Bl.7, 8 a 9	Tlws yn rhoddedig gan Gylch Cinio Llanelli
92	Parti Cerdd Dant Bl.9 ac iau (Adran)	Rhoddedig gan diweddar Trefor Sutton, Twickenham er cof am Deulu'r Sutton's Llanwrtyd
93	Côr Cerdd Dant Bl.13 ac iau	Tlws yn rhoddedig gan Lleisiau Tywi
94	Parti Cerdd Dant 14-25 oed (Aelwyd)	Tlws yn rhoddedig gan Glwb Cinio Merched Caerfyrddin
95	CogUrdd Bl.4, 5 a 6	Tlws yn rhoddedig gan Ysgol Gymraeg Llangennech
96	CogUrdd Bl.7, 8 a 9	Tlws yn rhoddedig gan Ysgol Goginio Y Sied, Caerfyrddin
97	CogUrdd Bl.10 a dan 19 oed	Tlws yn rhoddedig gan Gyngor Bro Llaneler
98	CogUrdd 19-25 oed	Tlws er cof am Mrs Wendy Thomas, Cymer House, Y Betws. Yn rhoddedig gan Harri Cymer, Catrin, Rhys, Arwyn, Beth a'r wryon a'r wyresau i gyd
99	Dawns Werin Bl.4 ac iau	Tlws Coffa Eleri Wyn Jones
100	Dawns Werin Bl.6 ac iau Ysgolion hyd at 100 o blant rhwng 4-11 oed	Tlws rhoddedig gan Keith a Sarah Hopkin, Brynaman
101	Dawns Werin Bl.6 ac iau Ysgolion dros 100 o blant rhwng 4-11 oed ac Adrannau	Tlws er cof am Derfel Gruffydd a Thlws Cylch Dawns Cwm Rhymni (dawnsio trwy'r Cwm)
102	Dawns Stepio Grŵp Bl.6 ac iau	Tlws er cof am Nerys Thomas, cyn athrawes Ysgol Bro Gwydir, Llanrwst ac Ysgol y Bannau, Aberhonddu
103	Dawns Werin Bl.7, 8 a 9	Tlws i gofio'n annwyl am Siaron Lowis Bonds, Tachwedd 11 1967 - Medi 9 1994. 'Y wên na phyla amser, Y fflam na ddiffydd byth'
104	Dawns Werin Bl.10 a dan 19 oed	Tlws yn rhoddedig gan Gwmni Dawns Werin Caerdydd
105	Dawns Werin Bl.9 a dan 25 oed (Ae/UAd)	Tlws yn rhoddedig gan Bwyllgor Rhanbarth Meirionnydd er cof am lolo ab Eurfyl
106	Dawns Werin Mewn Arddull Draddodiadol i Ferched Bl.9 ac iau	Tlws gan Buddug Llwyd er cof am lolo ab Eurfyl
107	Dawns Werin Mewn Arddull Draddodiadol i Fechgyn Bl.9 ac iau	Tlws er cof am Glyn T Jones yn rhoddedig gan Lona Jones

108	Dawns Werin Mewn Arddull Draddodiadol i Ferched Bl.10 ac o dan 25 oed	Tlws yn rhoddedig gan Lesley Williams a'r teulu er cof annwyl am Rhiannon Jenkins a'i chwaer Heulwen Jenkins
109	Dawns Werin Mewn Arddull Draddodiadol i Fechgyn Bl.10 a dan 25 oed	Tlws rhoddedig gan Cadi Fflur a Loti Grug, Glais
110	Dawns Stepio Grŵp dan 25 oed	Tlws er cof am Glyn T Jones yn rhoddedig gan Lona Jones
111	Dawns Stepio Bl.7 a dan 25 oed	Tlws er cof am Ifan Gwilym gan y teulu
112	Dawns Greadigol Bl.6 ac iau	Tlws er cof am Sue Phillips, Dinbych
113	Dawns Aml-Gyfrwng Bl.6 ac iau	Tlws yn rhoddedig gan Thermal Earth Ltd
114	Grŵp Dawns Creadigol Ysgolion / Unedau ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (Difrifol a Chymunedol)	Tlws yn rhoddedig gan Gadeirydd Cyngor Cymuned Llannon, Sir Gâr
115	Dawns Greadigol Bl 7 a dan 25 oed	Tlws yn rhoddedig gan Sheila John, Rhydaman er cof am ei diweddar ŵr Myrddin John
123	Llefaru Unigol Bl.2 ac iau	Rhodd gan Glesni Euros, Brynaman
124	Llefaru Unigol Bl.3 a 4	Tlws yn rhoddedig gan gwmni ymchwil OB3 Research
125	Llefaru Unigol Bl.5 a 6	Tlws er cof am Wncl Eirwyn, Beilieglesion, Cwmwysg gan ei nithoedd
126	Grŵp Llefaru Bl.6 ac iau	Tlws Coffa Sulwen Lloyd Thomas
127	Grŵp Llefaru Bl.6 ac iau (Ad)	Tlws rhoddedig gan Merched y Wawr, Cangen Y Gwter Fawr
128	Llefaru Unigol Bl.7, 8 a 9	Tlws yn rhoddedig gan Gylch Cinio Llanelli
129	Grŵp Llefaru Bl.9 ac iau (Ad)	Tlws yn rhoddedig er cof am 'Anti Lucy' - Mrs Lucy Thomas (Brynaman)
130	Grŵp Llefaru Bl.7, 8 a 9	er cofam Laura Morris a Thlws er cof am John ac Elisabeth Reynolds, Y Gelli Werdd
131	Llefaru Unigol Bl.10 a dan 19 oed	Tlws yn rhoddedig gan Siop y Pentan, Caerfyrddin
132	Grŵp Llefaru Bl.10 a dan 19 oed	Tlws yn rhoddedig gan Gyngor Cymuned Talylychau
133	Llefaru Unigol 19-25 oed	Tlws er cof am Elise Nicholas
134	Grŵp Llefaru dan 25 oed (Ae)	Tlws yn rhoddedig gan Gapel y Priordy, Caerfyrddin
135	Llefaru Unigol Bl.2 ac iau (D)	Tlws yn rhoddedig gan Ysgol Wirfoddol Eglwysig Y Model
137	Llefaru Unigol Bl.5 a 6 (D)	Tlws er cof am Sian Axford, Caerfyrddin
138	Grŵp Llefaru Bl.6 ac iau (D)	Tlws yn rhoddedig gan Y Crwydriad Crwbin
139	Llefaru Unigol Bl.7, 8 a 9 (D)	Tlws yn rhoddedig gan Dawn Richards ac Ann James er cof annwyl am ein rhieni Ron a Margaret Jenkins, Capel Hir, Cwmdru
140	Grŵp Llefaru Bl.7, 8 a 9 (D)	Tlws er cof am Dad, John Edwards, Capel Hendre
141	Llefaru Unigol Bl.10 a dan 19 oed (D)	Tlws er cof am Anita a Rhun Jones, Bronhuan,Pumsaint
142	Grŵp Llefaru Bl.10 a dan 19 oed (D)	Tlws er cof am Sian Elfyn Jones, Drefach

143	Tîm Siarad Cyhoeddus BI.10 a dan 19 oed	Tlws er cof am Oscar Jones (Jones and Whitehead)
144	Tîm Siarad Cyhoeddus 14-25 oed	Tlws yn rhoddedig gan Glwb Ffermwyr Ifanc Llanddarog
145	Perfformiad Theatrïg o Sgript BI.6 ac iau	Tlws rhoddedig gan Gwmni Drama'r Gwter Fawr (Brynaman)
146	Perfformiad Theatrïg BI.6 ac iau	Tlws yn rhoddedig gan gyn benaethiaid Ysgolion Capel Cynfab, Cilycwm, Llanfynydd, Llandsadwrn, Llanwrda, Talyllechau, Cwmifor, Llansawel, Ffairfach a Cwrt Henri - ffurflen i ddod gan Carol Dyer
147	Cân Actol BI. 6 ac iau (YC/Ad) Ysgolion â hyd at 100 o blant rhwng 4-11 oed	Tlws Coffa John Morris a Thlws yn rhoddedig gan Glwb Drama Menter Gorllewin Sir Gar a Theatr Genedlaethol Cymru
148	Cân Actol BI. 6 ac iau (YC) Ysgolion â thros 100 o blant rhwng 4-11 oed	Tlws Coffa John Lane , Tlws Coffa Gwenno i'r perfformiwr gorau a Tlws yn rhoddedig gan Eglwys Llanfair ar y Bryn
150	Perfformiad theatrig o sgript BI 7, 8 a 9	Tlws rhoddedig gan Margaret ac Eurig Davies
151	Perfformiad Theatrïg o Olygfa i Grŵp BI.7, 8 a 9	Er cof am Lyn Williams Pontyberem a fu'n gwasanaethu cefn llwyfan Eisteddfod yr Urdd am 25 mlynedd. Yn rhoddedig gan Deris, Anwen Eleri, Hefin a'u teuluoedd
152	Perfformiad Theatrïg i Grŵp BI.7, 8 a 9	Tlws Coffa Rhian H Criddle
153	Perfformiad Theatrïg o Sgript BI.10 a dan 19 oed	Tlws rhoddedig gan Gwmni Drama'r Gwter Fawr (Brynaman)
154	Perfformiad Theatrïg i Grŵp BI. 10 a dan 19 oed	Tlws er cof am Huw Ceredig
155	Detholiad o Ddrama Gerdd BI. 7 a dan 25 oed	Tlws yn rhoddedig gan Telor Dyer a Sioned Glyn.
156	Stand-Yp 14-25 oed	Tlws er cof am Gari Williams
157	Perfformiad Theatrïg Unigol BI 10 a dan 19 oed	Tlws rhoddedig gan Glynog ac Eira Davies, Brynaman
158	Perfformiad Theatrïg Unigol 19 - 25 oed	Tlws rhoddedig gan Margaret ac Eurig Davies
159	Perfformiad Theatrïg Unigol o gân o Sioe Gerdd BI.10 a dan 19 oed	Tlws er cof annwyl iawn am Rhys Rubery, Ysgol Llanhari. Mae'r sêr yn gwenu'n fwy disglair
160	Perfformiad Theatrïg Unigol o gân o Sioe Gerdd 19-25 oed	Tlws rhoddedig gan Gangen MYW Llangadog a'r Cylch
161	Perfformiad Theatrïg o Ensemble o Sioe Gerdd BI.10 a dan 25 oed	Tlws yn rhoddedig gan Gwmni CKs Supermarket Ltd
162	Perfformiad Theatrïg o Sgript BI 6 ac iau (D)	Tlws yn rhoddedig gan Sgript Cymru -
164	Perfformiad Theatrïg o Sgript BI 7, 8 a 9 (D)	Tlws er cof am Gwenfudd James, Caio
215	Print Monocrom BI.10 a dan 19 oed	Tlws yn rhoddedig gan Ann ac Alun Lenny
298	Cyfansoddi Cerddoriaeth BI.6 ac iau	Tlws yn rhoddedig gan Glwb Rotari Llanyddyfri
299	Cyfansoddi Cerddoriaeth BI.7, 8 a 9	Tlws yn rhoddedig gan Glwb Rotari Llanyddyfri
300	Cyfansoddi Cerddoriaeth BI.10 ac 11	Tlws er cof am John Waters, Tŷ croes
301	Cyfansoddi Cerddoriaeth BI.12 a 13	Tlws yn rhoddedig gan Glwb Rotari Llanyddyfria Thlws Coffa Gerallt Richards
302	Cyfansoddi Cerddoriaeth BI.10 a dan 19 oed	Tlws yn rhoddedig gan Elfyn a Rowena Davies, Troed y Bryn, Ffarmers

326	Barddoniaeth Bl.5 a 6	Tlws er cof am Wyn Owens, gan Gymdeithas Wil Bryan, Yr Wyddgrug
329	Barddoniaeth Bl.9	Tlws yn rhoddedig gan Ysgol Farddol, Caerfyrddin
330	Barddoniaeth Bl.10 ac 11	Tlws yn rhoddedig gan Ysgol Farddol, Caerfyrddin
331	Barddoniaeth Bl.12 a 13	Tlws yn rhoddedig gan Menna Elfyn
333	Barddoniaeth dan 19 oed (Cerdd gaeth)	Tlws yn rhoddedig gan Clwb Cinio Meibion Caerfyrddin
335	Barddoniaeth dan 25 oed (Cerdd rydd / benrydd)	Tlws yn rhoddedig gan Clwb Cinio Meibion Caerfyrddin
341	Rhyddiaith Bl.5 a 6	Tlws er cof am Mali Williams gan y teulu
349	Rhyddiaith dan 19 oed (erthygl)	Tlws yn rhoddedig gan Fflur Dafydd
351	Rhyddiaith dan 25 oed (unrhyw ffurf)	Tlws yn rhoddedig gan Clwb Cinio Meibion Caerfyrddin
353	Y Goron	Rhoddedig gan Gymdeithas Gymraeg Dinbych
354	Prosiect llenyddol i grŵp sy'n cydweithio Bl.6 ac iau	Tlws er cof am Anita Rhun Jones, Bronhuan, Pumsaint
377	Y Fedal Ddrama Bl.10 a dan 25 oed	Gwobr: Medal Ddrama'r Eisteddfod. Bydd cyfle i enillydd y Fedal Ddrama dreulio blwyddyn fel Dramodydd Preswyl Ifanc gyda Theatr Genedlaethol Cymru. Yn ogystal â mentora gan dîm Theatr Genedlaethol Cymru, bydd cyfle i'r Dramodydd Preswyl Ifanc gael ei fentora gan Gomisiynydd Drama S4C a gweithio gyda rhai o'u hawduron sgriptiau diweddaraf.

Cystadlaethau nad yw'n cael eu cynnal yn yr Eisteddfodau Cylch a Rhanbarth

Nid yw'r cystadlaethau isod yn cael eu cynnal yn yr Eisteddfodau Cylch a Rhanbarth.

Dyddiad cau cofrestru'r cystadlaethau isod yw Mawrth 1, 2023.

53 Grŵp Cerddoriaeth Greadigol Ysgolion/Unedau ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (Difrifol a Chymedrol)

Cynhelir rhagwrandawliadau yn y Rhanbarth yn ystod mis Mawrth, 2023.

72 Cerddorfa/Band dan 19 oed

73 Band/Artist Unigol Bl.6

74 Band/Artist Unigol Bl.7-13

114 Grŵp Dawns Creadigol Ysgolion/Unedau ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (Difrifol a Chymedrol)

143 Tîm Siarad Cyhoeddus Bl.10 a dan 19 oed (YU)

Cynhelir rowndiau ar gyfer Siarad Cyhoeddus ymlaen llaw.

144 Tîm Siarad Cyhoeddus 14-25 oed (Ae)

Cynhelir rowndiau ar gyfer Siarad Cyhoeddus ymlaen llaw.

155 Detholiad o Ddrama Gerdd Bl. 7 a dan 25 oed

156 Stand-yp 14-25oed

** Cystadlaethau yn 2023 na fydd yn ymddangos yn yr Eisteddfod Gylch a Rhanbarth **

Dyddiad cau cofrestru'r cystadlaethau isod yw Mawrth 1, 2023.

21 Unawd 19-25 oed

32 Ensemble Lleisiol 19-25 oed (Ae)

33 Côr S.S.A 14-25 oed (Ae)

34 Côr T.T.B Tri Llais 14-25 oed (Ae)

35 Côr S.A.T.B. 14-25 oed (Ae)

Dim hwy na 40 mewn nifer

36 Côr S.A.T.B 14-25 oed (Ae)

Dim dros 40 mewn nifer

40 Cyflwyno Alaw Werin unigol 19-25 oed

71 Unawd Offerynnol 19-25 oed

88 Grŵp Cerdd Dant 19-25 oed

89 Unawd Cerdd Dant 19-25 oed

90 Deuawd Cerdd Dant 19-25 oed

94 Parti Cerdd Dant 14-25 oed (Ae)

98 CogUrdd 19-25 oed

105 Dawns Werin Bl.9 a dan 25 oed (Ae/UAd)

108 Dawns Werin Mewn Arddull Draddodiadol i Ferched Bl.10 ac o dan 25 oed

109 Dawns Werin Mewn Arddull Draddodiadol i Fechgyn Bl.10 a dan 25 oed

110 Dawns Stepio Grŵp dan 25 oed

111 Dawns Stepio Bl.7 a dan 25 oed

133 Llefaru Unigol 19-25 oed

134 Grŵp Llefaru dan 25 oed (Ae)

158 Perfformaid Theatrïg Unigol 19-25

160 Perfformaid Theatrïg Unigol o Gan o Sioe Gerdd 19-25 oed

161 Perfformaid Theatrïg o Ensemble o Sioe Gerdd Bl. 10 a dan 25 oed

165 Lefel 1 / Mynediad Trin Gwallt Bl.10 a dan 25 oed

166 Lefel 1 / Mynediad Harddwch Bl.10 a dan 25 oed

167 Lefel 2 Trin Gwallt Bl.10 a dan 25 oed

168 Lefel 2 Harddwch Bl.10 a dan 25 oed

169 Lefel 3 Trin Gwallt Bl.10 a dan 25 oed

170 Lefel 3 Harddwch Bl.10 a dan 25 oed

urdd.cymru/eisteddfod

 Eisteddfod yr Urdd

 eisteddfodurdd

 @eisteddfodurdd

 @eisteddfodurdd